

30942

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 17-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ ప్రథమ ౧.

No. 92
సంచిక ౯౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు నొప్పువారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావశ్యములు పొందియున్నది. వంశభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

వెంట్రుకలే అందము?

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite
Toilets, Kamini Oil,
& Otto Dilbahar, Sold
everywhere."

వెంట్రుకలు దుస్వసంతో ఊడిరాకమునుజే త్వరపడుడు.
ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడై పోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కమినియానూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కెట్టి రోగమున్నను, శిరో మాంస్య మున్నను, యిది విద్యార్థులకు
వెంట్రుకలు తిట్టుట నాని, గడతగ్గ నాని యుండదు
చిర వెంట్రుకలు మరల యొప్పులే జెర్తవలెను గట్టి వట్టుకల నుండి వార
యొ నుండును.

ఈ రోగాననే దీనిని పరిక్షించి చూడుడు

వెంట్రుకలు యెట్లుబుద్ధిగనుకో కనిపెట్టుడు

కమినియా తలచూసెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమనిగ జేయును.

నెల బుడ్డి 1-కి ౩౪ రూపాయి. ౩. ౬. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వోల్టేజీలకు ఈ క్రింద వెంట్రుకలను ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు గువానన ప్రవృత్తి, లేక అల్లరు కావలసినపుడు

"టటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

1 కొన్ని బుడ్డి 1:50 ఖరీదు 2.00
2 కొన్ని బుడ్డి 1:50 ఖరీదు 0.12.0
3 కొన్ని బుడ్డి 1:50 ఖరీదు 0.8.0

ఇది మందు అమ్మకా రంపిరివత్తును, నరకు అమ్మకా రంపిరివత్తును కా జోరుకను. లేకున్న,

పోలు యెడలెట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 బహ్యమనీడు, బొంబాయి.

కావలెను

ప్రతి తెలుగుజిల్లాలోను తెలంగాణ జిల్లా ఏజెంట్లు
కమిషనులేక జీతము పద్ధతిని విరచియున్నచేయ బడుదురు.
కొద్ది పెట్టుబడితో విస్తారము లాభముకలదు. వివరము
లకు యాదీగుర చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

పి కనకరాజు మేనేజరు,

ఆంగ్లభాష:-మద్రాసు ఆయుర్వేదఫార్మసీ

లిమిటెడు, రాజమండ్రి.

The Madras Ayurvedic Pharmacy Ltd.,

Post Box No 151 Madras.

(953) వెల్లింగుటన్ సినిమా

12.7.24 శనివారమునుండి 18.7.24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 8.15 ప్రతినెలము 2 అరులు రాత్రి 9.30
శని, ఆదివారములందు సుభ్యాహ్నము 8.15 నుండి 9.లగు
డబుల్ సినియల్ అట్రాక్షన్ ది బరిగాన్
ట్రయల్ మూడవవారము ఎడ్డిపోలో అభ్యుత్తర
నాహనకార్యములు వాని మింగుడాగరు మొదలగు
నవి గలవు. తెదరు పుష్యు సూర్య చూడబడును.

బడికపోవు పిల్లల తండ్రుల

కొక వరప్రసాదము

మా "ఎవరు" కలకలము లైట్ హాసునుండి

క్రింద వడవేసిన పనులచే పగలవు.

ఈ దిగువ విడివిడవారికి వ్రాసి తెప్పించుకోవలయును.

Messrs T. H. Khanna

22, Linga Chetty Street, Madras.

పు ను లూ రు (పెదనందిపాడుపీఠం)

ఒక యశవంతయవాది గృహమును

సోదా చూచుట

వచ్చిచింతలైన "వహత్యాంధ్రభజనగీతము" లను చిన్ని పాఠము నిష్కటికి మూడుమాసములక్రిందకు ప్రభుత్వము వారు నిషేధించినట్లు తెలియుట ప్రకటించియున్నాడు. కాని యీమాసము 10 వ తేదీన ఫిర్యాబిమయ్య ఇనస్పెక్టరుగాలైన నుండూరి నరసయ్యగారు మా గామస్థానిలో సహా పుణలూరులోగల దుగ్గచాంబున కాపాట్రంబుల స్వాధీనపరచుకొనుటకు సోదాకు వచ్చిరి. నే నాగ్రామము వదిలి యిప్పటికి ఘమా రాయమాసములై. యాభోడిసాలెంబున పెసించుచున్నప్పటికిని ఇక్కడకు సోదా శ్రీముఖంబుతో రాగలెమో? వారు వచ్చునరేకి మాత్రండ్రి గారు గృహంబునలేరు. మొదటాచే మా నాయనగారిని పిలువనంపగా వారు చనువించి యాపుస్తకము లెవ్వయు గృహంబున లేననియు చూచుకొనుండని పుస్తకముల వెల్లెలు తీసికొనివచ్చి వారియందు స్రుమ్యరింప, వెతుకునిరి. మాస్నేహితు లొకరు గ్రామాంతరమేగుచు చోరభయమున గొన్ని వెల్లెలు మాగృహంబున బెట్టి వెల్లెనారు. వాటిలో నొక దానిబండు పీకచాచి రెండవవెల్లెతాళము దబ్బకమారి సాధనములతో తీయుటకు కాకపోగా గ్రామమున బండుండవు లెన్నురి తన గుడ్డిసానుమీయ నావెల్లెతీయుట విరమించుకొనిరి. వారి కనలుపు పుస్తకముల దొరకలేదట. కాని మధువు వరేణ్యులను బండురు "ఆంధ్రభాతీయకళాకాలాధ్యక్షులునైన చిల్లరిగ శ్రీనివాసరావుపంతులుగారిచే రచించబడిన "పంజాబు పాట" యను పాత్రమును మానాయగారికి (నీదై ననియకుండ దీసికొని వెల్లి నారట. పోవుచు నొక్క పాత్రమైనను దొరక దామెనే యనుకొనిరి. మరుసటిదినము నేను మాగ్రామమునకు బంధుదర్శనార్థమైనని యీవిషయం బొకర్ణించి మాగృహసమీప మందున్న ఇనస్పెక్టరుగారి నేవకునితో "మీ ఇనస్పెక్టరుగారు పంజాబుపాట యను నాపాత్రముతీసికొని వెల్లి నారట. పాత్ర మైనను లేదని పాత్రము దీసుకువెల్లి నట్లు చాఖలా చీటిగాని పంపగోరితి నను"మన చెప్పియుంటిని. అప్పటికి ఇనస్పెక్టరు గారు మా గ్రామముందే యున్నారు. నాపంపిన సందేశంబునకు జవాబురామి స్వయముగా నడుగుదునని బయలు చేరి ఇనస్పెక్టరుగారున్న మాయాక్తింగకరణముగారియింటికి జన కళణముగారును ఇనస్పెక్టరుగారు నేనోకాకితములు చూచుకొనుచున్నారు. ఈయాక్తింగ కళణముగాలైన చన్నాప్రద జగన్నాధముగారు పన్నులనిరాకరణసయమున వైచిత్రిభటసంఘమున సహాయకార్యదర్శిగా పనిచేసియున్న ప్రముఖులు. తత్సమయముందు గ్రామాద్యోగీయులు తమ పదవులకు రాజీనామాల నిచ్చిన దత్తదత్తలస్వీకరింపమని కాకితముపై దన్నుకుజేసియున్న వారితో నొకరు ఆసందర్భములో గ్రామస్థుల కగుజాకటాక్ష వీక్షణంబులు వారిపై బ్రసరించుకొన నసహాయోద్యమముల మున భకలాభము పొందినవారి యున్నార కాని యిట్టివారై యుండియు నసహాయోద్యమ మించుక తగ్గినంతనే ముందు ముననబుకు లెక్కలువ్రాయుటయు విమర్శకు సమగ్రులైన క్రొత్త కరణ ముననబులకు లెక్కలువ్రాసి వెట్టుటయు సహాయోద్యమము నణగద్రొక్క నింపకాధికార వ్యయనకు నొడు పడు టాదికార్యములుసేసి మొత్తముమీద ఘమారు నాల్గుగడు మాసములక్రిందకు నాక్తింగ కరణము పనికి ప్రాకిరి. ఇట్టి జగన్నాధముగారు నాయోగక్షేమ మారసి నన్న ఇనస్పెక్టరుగారి కెరుకపరచిరి.

ఇనస్పెక్టరుగారు:—నావంకజాచి అట్లనా ఏమయ్య? పుస్తకమునకు రసిదడిగినానటే?

నేను:—దోసండి! ఇవ్వవలదా మరి?

ఇన్:—అత్రుస్తకమును నిషేధనచేసియుండురేమో యని తెచ్చితిని. అట్లునేయకున్న మీనాయనగారైన గంధం చల మయ్యగారికిశిరి పంపుమరి పైకి వ్రాసి పంపియున్నాను.

నేను:—మిరిక్కిడ నే యుండురను నమృతములేదు గదా! మిమ్ముల బదలాయంపు చేసిన నేనాపాత్ర మెవ్వరి నడుగుదు, నడుగుటకు చాఖలామైనను లేదుగదా?

ఇన్:—సోదాయుద్యోగికి తీసుకువచ్చిన వస్తువులకు రసిదెవ్వమని రూలు లేను.

నేను:—లేదా? అలైన నేలు!

ఇన్:—అడిగిన నేను రసిదెవ్వలేదని నాపై పిటిషన్ వెల్లుకొనము.

నేను:—అది యంత మహత్యార్థము గాదు.

ఇన్:—నా కేమాత్రము భయములేదు, పిటిషన్ వెల్లుకొనము.

కళ్యాణదుర్గము

శ్రీరామస్తావనము

అనంతపురంజిల్లా కళ్యాణదుర్గం తాలూకా కళ్యాణదుర్గంగ్రామంలో కాకినాడపట్టణం గ్రామస్థులు పెటికోమెంటు రివిన్యూయిన్స్పెక్టరుగానుండిన శ్రీయంత లింగరాజులు గారు ది 17-6-24 తారీఖునుండి ది 7-7-24 వరకు 21 దినములు మహావైభవముతో శ్రీరామస్తావనములు జరిపినారు. ఇట్టి కార్యములు జరిపించుటలో మాగ్రామంలో అగ్రగణ్యులై పేరు పొందిన రామభక్తుడైన బ్రహ్మశ్రీ: పేటి ఆదెప్పగారు బహు విధముల ఈకళ్యాణము జయప్రథముగా జరుగుటకు శోధ్యుడిరి. ఈకళ్యాణపునందు ప్రజలకు గలిగిన యుత్సాహము ఇంకను తగ్గలేదు.

నేను అసహాయోద్యమప్రచారకుడ నై యీజిల్లాలో యితరచోట్ల జరిగిన యిట్టిస్తావనములు వెళ్లులు చూచినాను గాని యిచ్చట జరిగిన సత్కార్యక్షేపములయందు ప్రజలు చూపిన భక్తిశ్రద్ధలు ఎచ్చటను నాకు కనుపించలేదు. ఈ క్రతువునందలి యాశ్చర్య మేమనగా దీనిని ప్రారంభించుటకు పూర్వము బ్రహ్మశ్రీ లింగరాజులుగారు ఏలాటియోర్పాటులు లేకుండ ఒకనాటిదినము వీరు హతాత్తుగా ఈగ్రామము దయచేసి భగవంతునిపై భారమువేసి యీకార్యమును ఆ మరుసటి దినమునుండియే ప్రారంభముచేసినారు. క్రతువు ప్రారంభము అయినలగాయకు ఏరోజున సమారాధనకు ఆరోజుపూర్వమే గ్రామములోని సత్పురుషులు వారికే వారు సామగ్రిని పంపుటయే గాక ఒకభుక్తిశ్రద్ధలతో కార్యమును సాగించుచుండెడి వారు. భజనలుమాడ ఇతరస్తావనములలో జరిగినట్లు ఏర్పాటులేకుండ ధన మపేక్ష లేక ఎన్నడు విరామములేకుండ అనేకమంది కలిసి భజనజరుపుచుండును. ఈకళ్యాణపునందు ప్రజలచూపినభక్తి వీరియందు ప్రజలకు కలిగిన ఆకర్షణ నేను ఎక్కడను చూచియుండలేదు.

శ్రీ లింగరాజులుగారు సదా చేయుచుండు తత్త్వబోధ నలు ఇహపరసాధకములై అనేకవేలప్రజల నవలీలగా ఆర్పించుచుండు మాధుర్యము కలిగివుండుటచే వీరు ఇట్టికార్యములు అనేకములు చేయించి యీ ఖైమాకాలములో అనేకవీరు లకు అన్న పానములకల్పించి కాశ్యోతముగా అన్న దానముజరుగు నట్టి పెక్కుసత్తములు ఏర్పాటుచేయించినారు.

వీరు ఈగ్రామంబిదివి వెళ్లదినమున నిదివరలో వీరు ఈగ్రామంలో స్థాపించిన పదునొకండవ వీదసాదల అన్న సత్తమును పెక్కుండ్రు వైశ్యులు గ్రామాధికార్లు వగయిరా సత్పురుషుల సహాయముతో తిరిగి వృద్ధిపరచి కొందరు వికలాంగులకు వస్త్రధానములుచేయించి అఖండమైనకీర్తితో ప్రజలను సంతోషవార్ధిలో మంచి వెల్లి నారు.

వచ్చుతి నోబయ్య శైలి కార్యదర్శి.

నేను:—మిమ్ములకు బెదిరించుటకు నే దలంచలేదు. పిటిషన్ వెట్టుటకు మాకే కొన్ని సంకాపములు గలవుగాన సంకోచించు చున్నాడను. అని వచ్చియున్నాను.

అగత్యయవాదు లిట్టి కొద్ది వ్యవహారముల బోక్యము కలుగజేసికొనరనిగదా నిరంకుశాధికారులకు పెద్ద దైన్యము? ఈ చుండూరి నరకయ్యగారిచేతలు చదువుల కించక పరిచయము చేయటావశ్యమే. వీరు మాఫిక్కిలకు వచ్చినదాది నసహాయోద్యమ వణచివేయవలయునని కక్కికొలిది ప్రయత్నింపుచున్నారు. శాసనోల్లంఘనసంఘమువారు గుంటూరు వచ్చి నప్పుడు మాగ్రామమునుండి యాదినము గుంటూరు వెల్లివారి. పేర్లు వ్రాసియివ్వకని మనసబుచే వ్రాయించి తీసుకొన్నారు. అచ్చట కాలసోల్లంఘన జేసి జెయిలుకుబోయిన మాపేరులు గూడ వ్రాయించుకొని పోయినారు. మేమెకవరి ముక్కిటికి గాంధీమహాత్ముని పథను గట్టి యూరేగించుచుండ తనవిద్యుక్త భర్తముగాకున్నను కల్పించుకొని మోతాదలచే ప్రభు మారే గింప వీలులేదని మాకు కలురంపి తనయాటలు సాగమి వెల్లి యున్నారు. మేము జయప్రథముగా యూరేగించి సమారాధన జేసియున్నాము. ఆమరునా దీరువురు మాగ్రామరైతులను వట్టువనేవో విచారింపుచు మీగ్రామవాసులు గాంధీప్రభును గట్టివారాలేదా సమారాధన నేయలేదా యని యడిగినారు. ఇట్టివివేకకార్యము లనేకము జేసియున్నారు. ఈసారిగూడ నీగ్రామములో స్వరాజ్యభజనలు జరుగుచున్న వా యని యడిగినారు.

గంధం సీతాపతిశర్మ,

శ్రీ గాంధీ జాతీయసాతకాల, రోడిపాఠం.

తిరుమల శ్రీనివాస త్రిలింగ మహావిద్యాపీఠము, తిరుపతి

అర్యవిజ్ఞానజ్ఞానులగు సర్వసమన్వయ సిద్ధి నొసంగు విద్యాపాఠము

అధిపతి చైతన్యరాజు డాక్టరు. దంటు సుబ్బావధాని యల్. సి. పి. ఎ. యస్. (ఇండియా.)

ఈ వైద్యశ్రేణులు ప్రకృతము మూడుమాసములు మదరాసులో మకాముచేపెదరు.

ఆంగ్లేయ వైద్యమందు నాయుర్వైద్యవైద్య సత్సంప్రదాయమునందు నపారమైనయనుభవము గల యీడాక్టరుగారి సలహాబడయగోరువారు.

ఉదయం 7-8-30 వరకు 94 వెంకటరంగపిళ్లపిళ్లి ట్రిప్పి శేను.

9-11 గం వరకు. 114 ఆదియప్పనాయకరు వీధి సాయంకాలం 4-30-6 గంవరకు 82తూర్వమాడవిధి మైలాపూరు ఈ స్థలములందు సమావేశముకావచ్చును. సకలజనగులభ మగునట్లు సలహాజ్ఞ నిర్ణయింపబడును. వై మహావిద్యాపీఠ పోషణకై విక్రయింపబడుదివ్యోవధద్యమును.

యోహమణిభూషా.

పురుషులకు నడివయసునకు దనేక కారణములవలన కలిగిన బడలికలు, నింద్రియము పలచనగుట శీఘ్రస్థలము మున్నగు దోషముల నీనుండువలన నివారణముగను. అంగమును జిగిదిగువు లంతకంతకు మిగిలి దృఢగాత్రులయి వీర్యవంతులగుట కీమందుకంటె సులభోపాయము లేదు.

శ్రీలకు లేజన్యమున గలుగు చీరల్కువిడవోట, ముట్టు నొప్పి, నెల లెచ్చుతగ్గులగుట, గర్భము నిలువకుండుట, ప్రసవ బాధలు మున్నగునవి నీయోహమణిభూష. పోడ్రోలి చక్కదనము తగ్గదనము నవక మంతకంతకు తరుగక పెరుగనట్లుచేసి గులభప్రశస్తపూర్వక గుండరనందనోత్పాదక మగును.

చౌకలో సిద్ధోవధము డబ్బా రు 1-8-0.

నలయువారిట్లు వ్రాయవలెను:—“యోహమణి భూషాల ఆఫీసు తి. శ్రీ. త్రి. మ. పీఠము, తిరుపతి.

గుడూచీస్తవ్యము.

మధుమేహము కుదురదని మీ కెవరు చెప్పిరి?

మధుమేహమునకు గుడూచీస్తవ్య మె తినమందు. ఇది మహారసాయనము. ఇతి జ్వరములకు తరుణ పురాణజ్వరములకు పాండుకామిలకు, నీగుడూచీస్తవ్యము సంస్కృత గ్రంథముల ను, యానాగ్రంథములను మిక్కిలి పేరుగాంచినది. వైద్యుల నేర్చుకొలది మాత్రకస్తవైన గుడూచీస్తవ్యము సమస్తమైన వ్యాధులను మాన్పును. మధుమేహమున కియ్యది మేటిమందు. నే విచి, తెలియుడు. తులం ధ 9-0-0

వలయువారిట్లు } “గుడూచీ డిపో”
వ్రాయవలెను } తి. శ్రీ. త్రి. మ. పీఠము, తిరుపతి.

నమ స్తమైన వ్యాధులకు ప్రకస్తమైన చికిత్స

సకలమైన రోగములకు వివరములు వ్రాసినపపిన, సరస మయిన దివ్యోవధములు, సలహాలు, చికిత్సావిధానములు ట పాలాద్యారా పంపబడును. స్వయముగా సాన్నిధ్యమున చికిత్సగోరువారు ముందు తెలియబరచిన సౌకర్యములు కలిగింపబడును.

వలయువా రిట్లు వ్రాయవలెను:— (1552)

ఆయుర్వైద్యవైద్య, దంటు పారసారధి.

దుర్గామెడికల్ హాలు తి. శ్రీ. త్రి. మ. పీఠము, తిరుపతి.

వాయువు నొప్పులను ముందు

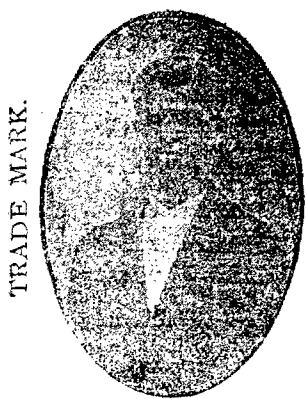
సీసా 1-కి రు. 1-0-0 ని.సి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిబోగాని, తినుపదార్థములలో గాని మాయువల, 1. జ్వరమునప్పుడు, 2. కీళ్లసంయలులో నొప్పులు, 3. కీళ్ల బిగిడియుండు, 4. సంయలుయందు ఉబ్బుట, 5. లేచుటకు కదలుటకు వీలులేనట్లుల సర్వాంగములు బిగిడియుండు మొదలగునవి. ఈ మందును కొన్నిపూటలు త్రాగితోడనే సంది యుండు పోట్లు నొప్పులు పోయి శరీరము యధాశీతికి వచ్చును. బాధల స్థలముల వేదనీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని గాచి అమృతాంజము రాయవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, మదగాను బాంజాయి.

ముప్పనసామరాజు అండు పిర్రాజు.

పెద్దాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన
స్వదేశము
1918 సంవత్సరం
సంచిమేము మనదేశము
సంబంధించునట్లు పట్టు
తో మాఫ్యాక్టరీలోనే
పడుకుట, చేయట, రం
గులుచేయట మున్నగున
కలవల వివిధరకముల

పత్తములపనులగులతో చిత్రపిచిత్రమైన జరిపాదా అండు
కమ్మలతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్ర
ించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన రికవ అఖిలభారతీ కాం
గ్రెసుకన్వేషదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదే
శములోని పట్టుకత్తములు అన్నిటిలోను ఎక్కువవాణ్యమె
దిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునుగురించి వ్రా
యుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూష కాంఠిఫూష గారు ఆమృత
బహు ప్రశంసించు ఇట్లు వ్రాసిరి:

“... ఇతర కాంగ్రెసుసభులు వారున్న మరెవర
ప్రజలకుడే అన్ని రకములబట్టలను ప్రదర్శించిరి. ఇంకను ఎంద
రూ కలగు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరవుపెట్టుటకు పిలుచేను. పట్టు
త్తములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకు
లు ముప్పనసామరాజు పిర్రాజుగారు పట్టుకత్తరిమములను ధో
వతులను వర్తకులను కోటుగడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును
మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి. తెంతుగారు అస్సామువారు
మాడ ప్రదర్శించిరి”

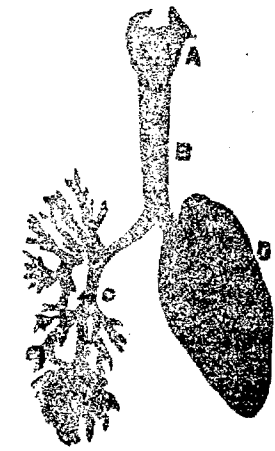
పట్టుకత్తములగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొ
క్క అడ్డెన్నున రికమును పిల్లలముగా వ్రాయటమన దేశము
స్వదేశము పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ
నభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపక్షము
నించు మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే
వాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మో
సపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి
బట్టయందు ఫండ్మార్కేడ్ మార్కును ఇంచున ప్రమరించెడిమి.

దొంగలు! జలములు!! ఇన్స్పెక్షన్!!
హాడ్ సన్న

“యూమెంథాల్ జాబాబులు” అన్ని విధములదగ్గు,
జలము, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడితేము, ఇన్స్పెక్షన్ ఎంజా
మొదలగువాటిని తప్పక కుదుర్చును. మీరుమును రాక్షయక
అటంకపరచును.

“ది లాస్ టెట్” “అస్పిరేషన్ మెడికల్ గెజెట్టు”
“డిప్రాక్టివనర్” “మెడికల్ రెస్పెన్స్ అండు గర్మల్”
“మెడికల్ రెస్పెన్స్” “ప్రాక్టికల్ మెడికల్ థెర్మి (ఇండియా
మొదలగు రైల్వేప్రపంచముచే సిఫార్సుచేయబడినది,

కంతర్వని కుత్తుక
దోపిరితిత్తులు మొదలగు
వాటికి కావలసినది
వి.స్వరకేటిక.
వి.స్వాసనాళము.
సి.స్వాసనాళము యొక్క
గొట్టుము.
డి.ఒక క్యాళోజీము ప్రత్యేక
భాగము. అన్ని కెమిస్ట్రీ గా
నామ లందును పేరు దొరకును.

అస్పిరేషన్లో చేయబడినది. బుడ్డి 1-కి ధర రు 1.2.0.
అన్నిచోట్లలో దొరకును, ఈదిన తెలుపబడిన జాగా
లలో దొరకును.

మెదడు ఎన్. శేఖారు గౌండర్ అండులో, చైవా
బహుళోద్ధ, అక్విక్ అండులో కెమిస్ట్రీ, వ్రాడ్వీ.

సోల్ ఏజెంట్లు:— నైవామహమ్మదు అండుసన్న
కె మెడికల్ థెర్మి, బాక్సిన్, మద్రాసు.

బెంగాలు శాసనసభాధ్యక్షునిపై
దావాను రద్దుజేసికొనగోరుట

హైకోర్టులో దరఖాస్తు
రేవటికి వాయిదావేయుట

కలకత్తా, జూలై 15:— ఈమధ్యాహ్నము హైకోర్టు
లో న్యాయమూర్తి సి. సి. ఫోజ్ ఘోషగారియెదుట మమరశీకర
రాయిగారి తరపునను మరయొకరి తరపునను ఎన్. సి. బోసు
గారు హాజరై, బెంగాలు శాసనసభాధ్యక్షునిపైను మంత్రిల
పైనను దేచ్చిన దావాను రద్దుచేయు దావా నుపహాకించు
కొన గోరుచున్నారని వివేచనపెట్టెను. జూలై 7-న రేడిన జరి
గిన బెంగాలు శాసనసభయందు, కార్యక్రమపట్టిక మంత్రిల
వేతనములకొరకు సస్టిమెంటరీ గ్రాంటులను గోరుచు గావించిన
ప్రతిపాదన ఆ కా ప్ర్యేయ మనియు, ఆ ధి కార ము
లేనిదనియు ప్రకటింపవలెనని ఫిర్యాదు
తీశేసులో గోరిరి. ఈతేసును విచారించువరకు ఈ ప్రతిపాదన
త్రవేకపెట్టుట కనుమతి నొసగరాదని తెలుపుచు శాసన
సభాధ్యక్షునిపై నొక యింజంక్షన్ నొసగబడెను. ఇంజంక్షన్
అర్జరు జారీచేయబడిన తరువాత, శాసనము మొదట వారము
కోజులవరకును, తరువాత కాలనిర్ణయము లేకుండగను శాసనసభ
ఆవివేయబడెను. ఈతేసు రేపు విచారణ వాయిదా వేయ
బడెను.

అద్యతేలు శేవరలు బతులు ఎం. ఎన్. బాసుగారు ఈ
జులై తమ యభిప్రాయముల రేపటికినమున దెలిపెదనని నుడి
వెను. ఎన్. సి. బోసుగారు ప్రభుత్వపక్షపువా దననెరుపుచు
జావా యెత్తి వేసికొనుట సంబంధించినంతవరకు కొద్దివారి
య ను మ తి య న వ స ర మ ని యు, అం తే గా క
కా స న స భ ను తి రి గి ఎ ప్ప డు స మా వే త
పరుచునదియు గూడ నిర్ణయింపకయె మూసివేసిరి. జూలై 7-న
రేడిన సమావేశమున సమావేశమున పై తీర్మానము నుపహాకింప
కుండ తేయవలెనని కాటనుగారు పైదావాలో గోరబడెనని
యు, అందుచే నీజావా ఫలరహితముగ నుండు ననియు
కాటనుగారిచే కాఖలుచేయబడిన అస్పిలు త్రోసివేయబడినదె
దల పిటివనరుల కెక్కువ లాభముండజాలదనియు, ఈవిష
యమున సూతనముగ మరియొకదావా జే నుద్దేశపలేదనియు
నుడివెను. జావాయెత్తివేసికొనబడెనని రికార్డుజేయవలెనని మా
త్రము గోరుచుంటిమని నుడివెను. న్యాయమూర్తి ఫోజ్ ఘోష
గారు ఇది సాధారణమున కేసుగాదనియు, ఈవిషయమున రేపటివర
కు ఆసియించెద ననియు నుడివెరి. దరఖాస్తు రేపు విచారించ
బడును. (ఆ. ప్రె.)

నవ్వపరిహారమునకు రైల్వే
కంపెనీపై దావా

రైల్వేఅపాయమున కెవరు కారణము?
బొంబయి, జూలై 15:— అడివనలు జిల్లాజడ్జిహైకోర్టులో

చాల నుత్సాహజనక మగు రైల్వేకేసు దాఖలు చేయబడెను.
1923 సం॥ మే నెలలో జి. ఐ. సి. రైల్వేలో జరిగిన నొక అ
పాయమునుండి ఈకేసుద్భవించెను. ఈ కేసులో ప్రానునతి
ఫిర్యాది. రైల్వేఅపాయమువలన ఇంజనుడైనదగనున్న ఈమె
భర్తనురణించెను. రైలుఇంజను మధ్యకు విరిగిఇంజను పడిపో
వుటవలన తనభర్తనురణించెననియు, ఈవివర్తన సంభవించుటకు
కంపెనీ నేనకుల అజాగ్రత్తయే కారణమనియు అందుచే తాను
కు 80000ల నష్టపరిహారము నొసగవలెననియు ప్రానునతివాద
న. ఆ రైల్వేఅపాయమునకు, మరణించిన ప్రైవేటుడే లోపమని
కంపెనీవా రాశోపించున్నారు. సీనియరు గవర్నమెంటురైల్వే
ఇన్స్పెక్టరు ఇడివరకు ఈవిషయమును విచారించి, ప్రైవేటుడైన
రియరు సిగ్నలు లేకుండగనే దర్మగోవానుండి బయలుదేరెన
నియు తానుతప్పవూర్తమున జనుచుంటినని తెలియుటకు చాల
గుర్తులు గాన్పించినను ప్రైవేటు గమనింపలేదనియు అందుచే
తనమరణమునకు తన అజాగ్రత్తయే కారణమయ్యెననియు అం
దుచే ప్రానునకు గ్రాంటుయిటి నొసగుట అనవసరమైనను, ఆత
ని విభవభార్యపై బాలిగొని కంపెనీవారు రు 10000ల పరిహార
ము నొసగుటకు అంగీకరించినదియు చెలిపెను. కాని ఆమె త్త
మున ఫిర్యాది అంగీకరింపలేదు. కేసు జూలై 2 రేడిన విచా
రణకు వచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

చెన్న పురి బజారుధరలు

జూలై నెల 17-న రేడి గురువారము

(1) ధాన్యములు

Table with 3 columns: Commodity, Price per unit, and Date. Includes items like rice, wheat, and oil.

(2) పత్త ధాన్యములు

Table with 3 columns: Commodity, Price per unit, and Date. Includes items like sugarcane, pulses, etc.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 3 columns: Commodity, Price per unit, and Date. Includes items like coconut oil, mustard oil, etc.

(4) చిల్లర వస్తువులు

Table with 3 columns: Commodity, Price per unit, and Date. Includes items like betelnuts, coconuts, etc.

(5) ఇనుము

Table with 3 columns: Commodity, Price per unit, and Date. Includes items like iron sheets, etc.

(6) లోహములు

Table with 3 columns: Commodity, Price per unit, and Date. Includes items like copper, brass, etc.

(7) రంగులు చలిజరైన

Table with 3 columns: Commodity, Price per unit, and Date. Includes items like dyes, pigments, etc.

కొటిల్లు ని అర్థ శాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మూమిడిపూడి వేంకట
రంగయ్య, ఎం. ఎ., ఆకుండి. కేంకటశాస్త్రి

చంద్రిగుప్త చక్రవర్తికి ప్రధానమంత్రియగు చాణక్య
డనునామాంతరముగలిగినట్టియు కొటిల్లునిచే రెండువేల సంవత్స
రములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు గలి
యైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగురించి సరస్వత్యులు
వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో సగ్రగణ్యము. దీనిని సాధారణము చేసికొ
నియే కామంకారులు వాగ్రంధములనుచేసిరి. సాక్షాత్తులు
సహిత మిట్టియుద్ధగ్రంథములేదని పొగడియున్నారు. సాగించిన
కాలమందలి మనదేశములోని రాజ్యము లెట్లు సాంఘికపదులను
డెనో తెలిసికొనగోరువానికిని చారిత్రపరిశోధకులందఱికి నిది య
మూల్యమైనది. గ్రంథమున ప్రాసనవాదు కొటిల్లుచోనా కానా,
గ్రంథకర్తకాలమెది, గ్రంథమందు వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము
యొక్క ప్రధానలక్షణము లెన్ని-అనువిషయములను విమర్శించిన
యుపోదాతము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కొలి
కొనెందు. ఖరీదు రు 4.00 మాత్రము.
మూమిడిపూడి వేంకటరంగయ్య.
చుళూరాశాకాశేష, విజయవాడ.

యంగు ఇండియా సంపాదకీయ

వ్యాఖ్యలు

ఈ వారపు ఎంగు ఇండియా పత్రికలో మహాత్మా గాంధీగారు ఈ దిగవ రీతిని సంపాదకీయ వ్యాఖ్యలను వ్రాసిరి:-

అంగు ముందలింపు

హిందూ మహమ్మదీయ మతములతరపున పరమతముల దూషించుచు ప్రకటించు పత్రికల శిక్షించెదమని తెలియజేయు చు పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఒక ప్రకటన గావించిరి. అది యీ దిగువరీతిని గలదు:-

“ప్రంబాబు రాష్ట్రములో ప్రకటింపబడుకొన్ని వార్తా పత్రికలు, హిందూపత్రికలు మహమ్మదీయపత్రికలు గూడ పరస్పరమతములగుర్తి పరచుభావ లాడుచు, అన్యమతములను దుర్భాషలాడి నిందించుచున్నట్లు ప్రభుత్వమువారు కనిపెట్టిరి. ఆ వ్రాతలయందు గల సేవలను, పరచుభావము ఇరుమత ములలోని పెద్దమనుష్యులకు అసహ్యకరముగా నుండుటచే పత్రికల పలుకుబడి తగ్గిపోయి అట్టికార్యమునుండి విరమింతుర ను నుజ్జేతముతో ప్రభుత్వమువారు కనిపెట్టుచుండిరి. కాని అట్లు జరుగలేదు. కావున బాధకరముగా నున్న శిక్షాపత్రికల పై చర్య దీనికొనబడు నిశ్చయించిరి. ఈ ఉత్తమతములు రెంటికిని ఆన్లైన్ న్యూస్ చెడగొట్టుచున్న యీ మతద్వేషపు పరచు వచనములను రూపుమాపు ప్రయత్నములందు జయమొందునట్లు ప్రభుత్వమువారికి ఉభయమతముల నాయకులను తోడ్పడెద రని నమ్ముచున్నారు.”

ప్రజలు ఇందులకై యిదివరకే ప్రయత్నించుకొనినచో ఈపాటికావత్రికలను నిలిపివేయెయ్యుచురని ఒప్పుకొను క తీరదు. అట్టివ్రాతల ప్రకటించువారు యిప్పుడైన మతవిరుద్ధ పువ్రాతలు వ్రాసినందుకు తుమాపణ గోరి యంతతో విరమిం తురని యూహింపవచ్చును.

స్వరాజ్యమునందు ఉద్యోగములు

స్వరాజ్యమునందు ఉద్యోగములు సమర్థతను బట్టియే యుండవలెనని జాతిప్రాతినిధ్యమునుబట్టి కాదని నేను నూ చించినందులకుపాట్లు వాస్తవ్యులగు ఆరీహస్సేనుగారు అభ్యం తరము చెబుచున్నారు. హిందువులే నేడు అన్నిఉద్యోగము లను గుత్తకొనియున్నారను సామాన్యపు మాటనే అయినగూడ ఉదాహరించుచున్నాడు. ఈమాట యెంతవరకు నిజ మో తెలిసికొనుటకు నావద్ద సరియైన లెక్కలులేవు. ఆమాట నిజ మని రుజువుజేసినను నాయభిప్రాయము మారదు. ప్రస్తుత ము న్న ప్రభుత్వమువీపక్షము మొట్టెట్టుకొనిన ఆపక్షమునే ఆద రించి తనస్థిరత్వమునే యెక్కువగా పాటించును. అట్టి ప్రభు త్వముక్రింద జరుగు ఆచారమును బట్టి మన మేమియు గ్రహింపజాలము. న్యాయము జరుగవలెననుచో ఒక్కటే చేయ దగను; విద్యావిషయములలో వెనుకబడియున్న సంఘములకు విద్యదేవులొకరు సౌకర్యములనుగూర్చవలెను. వెనుకబడియు న్న సంఘములను యితర వానితో సరిసమానముగ స్థితికి తెచ్చు టయు, ఉద్యోగముల నిచ్చునపుడు సమర్థత గుణప్రాముఖ్యము ను నూత్రమే గణించుటయు ప్రభుత్వము ఖచ్చితగా జేయవలసియు న్నది. ఉద్యోగముల నియమించునపుడు నిష్పక్షపాతముగ జరుప వలెను. అంతేకాని, సంఘమున కింతనుండిచొప్పున నియ మింపవలెనను కతన నియమమేదియు నుండరాదు.

ఎవరు హిందువు?

ఈవిషయమున ఆరీ హస్సేనుగారు వింతక బలుకు చున్నారు. ఆయన యిట్లునెను: “నేడు హిందువులగా బ్రాహ్మ ణులు కాయస్థులు యు యున్నారు. వారు అంటకానివారిని తమతో సరిసమానముగా గౌరవించనపుడు వారిని చేర్చుకొంటి మని పెద్దకబురులు చెప్ప నధికారము లేదు. నిమ్నజాతు లవారను, అస్పృశ్యులు ప్రత్యేకజాతికి చెందినవారు. వారిని ప్రస్తుతీకరిగా గాక యెక్కువగా గౌరవించవలెను. హిందువు లు మహమ్మదీయులు గూడ వారియొడల నితర స్వల్పసంఖ్యగల జాతులకువలెనే ఉదారభావము గలిగియుండవలెను” మహమ్మదీ యులలో ననేకులు కట్టి నమ్మక ముండుటచేతనే నే నీవాక్కును గవనించితిని. ఈతడు ఇతరజాతులను ఒకఅడుగు ముందుకేగి నిమ్నజాతు లందరును హిందువులే గారనుచున్నాడు. ఇట్టివచ్చు కము మహమ్మదీయున కంట ప్రమాదకరమే. దీనివలన ఇప్పుడైనను హిందువులలో ఎవరుకాలో నిర్ణయింపవలసి వచ్చు ను. కాని వ్రాతప్రకారము బ్రాహ్మణులు, కాయస్థులు-క్షత్రి యులు-కాయ-క్షత్రిమేహిందువులు. అట్లయినచో హిందువులు అత్యల్పసంఖ్యకు లగునాట. ఒకనిజాతిగూర్చి వేరొకడు నిర్ణ యించజాలడు. అస్పృశ్యులు ఏమతస్థులలో వారే నిశ్చయించు కొనిరి. తాగు హిందువుడను కానని చెప్పి అస్పృశ్యుని నేను జూచలేదు. అన్యమతముల స్వీకరించినవారి మాట నే జెప్ప లేదు.

పరిపాలకుడుగా ఎవరు ఎక్కువనమ్ముదులు?

మహమ్మదీయులు హిందువులకు ఎక్కువ సమర్థులగు పరిపాలకులని నంగీకరించుటచే, పరిపాలకోద్యోగములందు మ హమ్మదీయులకు గూడ తగినవంతుండవలెనని అంగీకరించుటకు సంకల్ప ముండరాదని ఆరీ హస్సేనుగారు రచిరి. “కాదు” అను పదము పారబాటున వదలిపోయిన ఒకలేఖ నేను వ్రాసినది ఆయనవద్దనున్నది. ఆలేఖను పత్రికలలో ప్రకటింపగనే, యా పదము వదలిపోయిన సంగతి నేనాతనికి తెలిపియుంటిని. అనేక విషయములలో ముసల్మానులు హిందువులకు మించినవారే గాని పరిపాలనావిషయమున మించియున్నారని ఎన్నడును తలంపలేదు. అన్నివిషయములలో వారికే గెలుపియ్యసెంచెదను. అట్లయినచో తగవులకు యార్జ్యవ తావుండదు. ఒకమాటలో సరి సమానులగువారి మధ్యనే యార్జ్యజనించును. న్యాయవాదులుఒక రినిజూచి యొకరు యార్జ్యపడుదురని వాడుక. కాని వారెన్నడు చైతన్యము వృత్తినిజూచి యార్జ్యపడరు. నిజముగా మహమ్మదీ యులే యెక్కువ సమర్థులగు వారయినచో నిష్పక్షపాతముగా బహిరంగముగా జరుగు పోటీయందు నూటికి 50 యే గాక నూ రుగ్గానములగుగూడ సంపాదించుటకు యెట్టికష్ట ముండనేరదు. అప్పుడు హిందువులు పరాజితులై నందుకు నేనేమాత్రము విచారించును. నేను ఇండియను రిపబ్లికనును అభ్యక్షుడననీ లేక అట్టి పదవి మరిదేసికో నియమింపబడునని తన్ను నేనాధిపతిగను, ఆతని సోదరుని విద్యాభ్యాస మంగ్రహించి నియమింతునని నేను హెచ్చుతూ ఆరీగారితో జెప్పియుంటిని. ఆ లంచము జూచియే, నూ యిరువురుకూ స్నేహము కుదిరిన దనవచ్చును. కాని దీనినిబట్టి మహమ్మదీయులను సైనిక విద్యావిషయములలో హిందువులను మించినవారని నేను భావించునట్లు ముసల్మానులు అర్హుడనీ కొనరాదు. నాయభిప్రాయ మేమన, మొత్తముపైన మనమెల్ల రము సరిసమానులమే. మంచి తరుణమునందు, ప్రయత్నించినచో పోటీయందు ఒకరినొకరు మించవచ్చును.

ఒక సవరణ

భూపాలులో వలెనే రీవాసంస్థానమునందు గూడ ఒక కాననముగలదని చెబుచ యంగుఇండియా పత్రికలోని నావ్యాఖ్యానము గూర్చి ఒకచిలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

“హిందువులను మహమ్మదీయ మతములో చేర్చుకొనుటను నిషేధించు కాననమేదియు రీవాసంస్థానమునందు లేదు. అట్లు అన్యమత స్వీకార మొనర్చు వానిగాని, ఆతని పురికొల్పి న విజయమునగాని శిక్షించు ఉత్తరువుగూడ లేదు.

“కాని ఒకటి మాత్రము నిజము; ఒకహిందువు ఇస్లాము మతము స్వీకరించులోపున దర్బారు అనుజ్ఞ బొందవలెను. అట్లు యెవరు జేయకున్న వారు కాననంస్థానము చేసినందుకుగాను శిక్షాస్థలిగలదు. ఈ ఉత్తరు వెందుకు గావించబడెనన్న, మతాంతరీకరణములపై అధికారముంచుకొనుటకు. ధనకాంక్ష, వ్యభిచారము, మున్నగు అక్రమచర్య లుద్దేశింపబడిన మతాంతరీకరణముల నిషేధించుటకు ద్వేషించబడెను.

“ఎప్పటి కప్పుడు జరుగు మతాంతరీకరణములసంఖ్య ప్రభుత్వమువారి వద్ద యుంచుకొనుటకు గూడ యీ ఉత్తరువులను అవకాశముగలదు. హిందూమతమునుండి ఇస్లామున చేర్చుకొనుట నిషేధింపబడుటగాని, శాస్త్రసమ్మతమనిగాని చెబువబడ లేదు.”

విలేఖరి నమ్మదగినదని జెప్పు నీ సవరణను ప్రకటించ గలిగి నందుకు నంతటిసంతోషమున్నాను. దర్బారు అనుజ్ఞ ముందుగా బడాయుట వనవసరమని నా యుద్దేశము. ఇంగ్లీషుజ్ఞానముగల యువకుడు ఒకరి యనుజ్ఞ బడయవలసిన యవసరమేమి? అట్టి మతాంతరీకరణము న్యాయమైనదని నిర్ణయించువారెవరు? హిం దువులకు అన్యమత స్వీకారవార్తలన్నియు అసహ్యకరముగనే యుండును. కావున అనుజ్ఞయను మరొక తొలగింపవలె నని నేను దర్బారుని గోచెదను. మతాంతరీకరణములను రిజిస్టరు జేయుచుండినచో, అక్రమ మతాంతరీకరణములకు తావుండదు. ఆ సంస్థానమునందు అకాసనమెట్లు అమలునకు వచ్చెనో తెలిసి కొనిన భానుండును. హిందూ సంస్థానము లన్నియు అదర్శ పూ ర్వకములుగ ప్రవర్తించి, హిందూమతములోనికి ప్రాకిన అనాచారములను తొలగించిన తమ మతమును కాపాడుకొన గలవు. రీవాసంస్థానమునందు అస్పృశ్యతను తొలగించు కానన మొండు చూడగోరెదను. లోలోన ఆక్రమములచే క్రుణ్ణువును దానిని పై నెన్ని రక్షణగట్టి యయినను సజీవముగ జేయజాలము.

దురభి మానము

ఖాదీప్రచారమునకై యెక్కువమంది యువకులను నియ మింపవన్న ఖర్చుబోధువారికి తమ యావత్కాలమును వినియో గించినవిజేయుటకులేగినవారు దొరకకున్నారని తెలియుచున్నది. వారు జోకో తననోపాధిని జూచుకొని, యిందు పని జేయుదు

న్నారు. పనిజేసియు వేతనము పుచ్చుకొన నిష్టపడ కుండుట మంచి నూచనగాదు. యావత్కాలము పనిజేయు ప్రచారకులు చాలమంది కావలెను. అట్టి ప్రచారకులను జీతము లేకుండ సంపా దించుట మనోహర భారతదేశమునందు కష్ట సాధ్యము. మనః పూరిగా చక్కగ నిర్వహించు దేశసేవకు ప్రతిఫలము జీతము పుచ్చుకొనుటయందు చిన్న తనమేమియు లేదు; మర్యాదగలదు. స్వరాజ్యము స్థాపింపబడిన పిదప సదాపనిజేయు వారిని జీతము చ్చి నియమింప వలసి యుండును. అప్పుడు స్వరాజ్య ఉద్యోగ ములు జేయుటకు, ఇప్పుడు ఆంగ్లేయులు సివిలుసర్వీసు ఉద్యో గములు జేయుటకు పడునంత గర్వపడకుండుమా? స్థిరత్వము, పింఛనీయను ఆశలులేని యిప్పుడు పనిజేయుట అంతకన్న యె క్కువ గౌరవముగా తలంపవలెను. జీవనోపాధి జరుగక న్యాయవాదులు తిరిగి వృత్తుల స్వీకరించుచున్నారనుచుండగా ఖాదీ బోధువారికి వేతనప్రచారకులు దొరకకున్నారనుట హాస్యాస్ప దముగాదా?

ఇంగ్లీషు విషయము గమనింపవలసినది యున్నది. మున్నును లేకున్నును దేశసేవకు ఒకడు తనంతదాను సన్నద్ధుడై నపుడు, అతడు మామూలు ఉద్యోగివలె అన్నికట్టుబాటులకు లోనయు యుండవలెను. ఇంకను విద్యకసేకతుని యడల కట్టు బాటు, లెక్కన కఠినముగా నుండును. అందుచే నాతడు సెలవు లేనిది పనికిరాకయుండరాదు. అనుజ్ఞ లేనిది శిక్షనుగూడ కోర జాలడు. సాత్విక (సివిలు) కాననంస్థానము అనే కార్థ ములలో సాత్వికముగా (సివిలుగా)నుండవలెను. ఎట్టి ఉద్రేక ముగాని, మూర్ఖిపట్టుదలగాని యుండరాదు. దానికి, సరియైన కట్టుబాటులు గలిగి, బాగుగ నాలోచించిన పిదప నెమ్మదిగా పూనుకొనవలెను.

స్త్రీల సహాయము

అ. భా. కాం. సంఘసభ్యురాలగు శ్రీమతి హెంప్రూ వ మజుందారుగారు నాకిట్లు వ్రాసెను:

“మనదేశములోని స్త్రీలు శడకుటకు పూనుకొనినగాని ఉద్యమము జయముగాదని నాతలంపు. కావున స్త్రీలకు వడకు టయందు ప్రత్యేక శిక్షణమొనగవలెనని అ. భా. కాం. సం ఘసభ్యులకు విన్నవించుకొన గోరెదను.”

ఈ నూచనను నేను మనఃపూర్వకముగా నంగీకరించు చు, యింక ననేక విషయములలోగూడ భారతస్త్రీల సహాయ మత్యానశ్శక్తిమని చెబుచున్నాను. “ఎవరు, ఏరీతిగాజేయవలసియున్నది” అనిప్రశ్న గలదు. కొందరుసోదరీమణులుపనిజేయుచున్నారు. ఇంక ననేకులు చేయవలసియున్నది. పురుషులవలెనే స్త్రీలుగూడయూవత్కాలము పనిజేయుచు యుండవలెను. కొంద రట్లు జేయుచున్నారని నేనెరుగుదును. కానివారచాలకొద్దిమంది. ఆవ్రాతవ్రాసిన సాధ్యమణియేమందు ప్రారంభింపవలెనని గోరుచున్నాను. ఆమె వడకుటకు కొంతకాలము నిర్ణయించుకొని, ఆపనియందు నిపుణత్వము సంపాదించుటకై ఏకుట, ప్రతిని పరీక్షించుట నూలు నెంబరు తెలిసికొనుట, దాని పట్టుత్వము ను పరీక్షించుట మున్నగునవన్నియు నేర్చుకొనవలెను. తనయిరుగు పొరుగుల వారికి గూడ యందభిరుచి గలిగించి నేర్పవలెను. ఈ రీతి గా వారి సంఖ్య అభివృద్ధిచెందును. పురుషులు తమభార్యలేపని జేయుట కవకాశమియనలెనని మనవి జేసుకొనుచున్నాను. బెంగాలులో యీ పని జరుగుట కష్టసాధ్యము. అచ్చట మహమ్మదీయ స్త్రీలకు హిందూస్త్రీలకు గూడ ఘోషగలదు. ఈపని నెవరు దీక్షతో ప్రారంభించిన వారికిది సంతోషదాయకముగను ఉత్సాహజనితము” యుండుననియు జాతీయాధ్యమునుబట్టి లాభకరముగ నుండుననియు నేను తెప్పగలను.

బార్బంకి

బార్బంకి గూర్చి నేను వ్రాసిన వ్యాఖ్యానముగూర్చి ఒకటి మహమ్మదీయుని వద్దనుండి వేరొకటి హిందువునదనుండి రెండు లేఖలు వచ్చినవి. అవి దేనికిది వ్రాయబడినను విషయమును ఒక్కటిగనే చర్చించినవి. ఆ రెంటిలో కొన్ని నూతన అంశములు గలవు. రెండునుగూడ నిష్పక్షపాతముగ నున్నవి. వాటిని ప్రకటించుటకులన యేమియు ప్రయోజనములేదు గావున మధుగుపరచితిని. అచ్చట పురపాలక సంఘము న్యాక మించుట యనునది హిందువులకు మహమ్మదీయులను మధ్య కలహకారణమైనది. సహాయనిరాకరణ యటుంటే ఉభయ మతములవాటికిని మనఃపూరిగా ఐకమత్యము గడురనప్పుడు అసహాయవాదులు స్థానిక సంఘములయందు ప్రవేశింపగూడ దనుట స్పష్టమైనది. ఒక సంఘమువారు ప్రవేశించినను రెండవ సంఘమువారు చేరబోకూడదు. పురపాలక సంఘమునం దాకలహము రాకమునపు యిరుపక్షములవారును చాల ఐక్యముగా నుండెడివారట. ఇప్పుడు పురపాలక సంఘమునకుగాను పోటీరాగానే అందుకు సంబంధించిన వారికేగాక పురమండలిలోగూడ తగవులు జనించెను. బార్బంకిలో మరల ఆన్లైన్ న్యూస్ కుధిరి పూర్వపు ఖ్యాతి నిలబెట్టుకొనునని యాశించెదను.

జాబులు

అఖిలభారత జ్యోతిషమహాసభ

1924 వ సం॥ రం. డిశంబరు 28, 29 వ తేదీలలో కాకినాడలో అఖిలభారత జ్యోతిషమహాసభ ప్రాంత వేంకటచల పతిగారి ట్రానుస్లాట్ వీరయ్యగారిని (వి. యే. వి. యల్.) ఏర్పర్చి సభ జరిగినారు. సభకు సభలో దేశాభివృద్ధి కరముగా నుండు ఏర్పాటులు ఏమియు జరిగియుండలేదు. సభకు ముగిసిన తరువాత ఏమేమి తీర్మానములు జేసిరో ఏవిధముగా అభివృద్ధి కల్పింతు కా రణమునకో అట్టి యేర్పాటులు ఏమియు జేయునను తెలియపరచి యుండలేదు. పత్రికలకై నను ఆ తీర్మానములు పంపియుండలేదు ఇంతవరకు అందునుగురించి చలనమైనను కలిగించియుండలేదు. కాప్టియస్ లయినను జరుపలేదు. మొంబయ్ యొక్క పేరులయినను తెలుపలేదు. ఈ అఖిలభారత జ్యోతిషమహా సభ యొక్క ముఖ్యోద్దేశ్య మేమియో యెందుకొరకు జరిగి యింతవరకు కనుపించియుండలేదు.

కాన ప్రశ్న డెంటు గారై నను శ్రీకృతిగారై నను తత్వము రాష్ట్రీయ సభ యు అనంతరము మండల సభలను త్వరితముగా జరిగి ఆ సభలలోనికి రాబడిన పెద్దల యొక్క అభిప్రాయ సంబంధమైన తీర్మానములను జరిగి ముందురాబోవు డిశంబరు నెలలో బెల్గాము లో జగ్గలభారత జ్యోతిష ద్వితీయ మహాసభలో ఆ తీర్మానములను చర్చించి దేశోపయోగ కరమునట్లు అమలు జరిగెదర ని నమ్ముచున్నాను. బెల్గాము మహాసభ కొద్దిరోజులలో జరుగ నైయున్నది కాన మండల రాష్ట్రీయ సభలు జరిగించిన బాగుగా నుండును గదా.

గంగాధరభట్ల సత్యన్నారాయణమూర్తి.

ది 12.7.24 ఏలేశ్వరం పెద్దాపురం తాలూకా గోదావరి జిల్లా.

గుండాల తేత్రము

గుండాల తేత్రము బెజవాడ గుంతకల్లు రైలు మార్గములోని మల్కాపుర స్టేషనుకు గొంతె మించు మించుగా నాలుగు మైళ్లుండును. చిన్న కొండలలో నున్నది. నీటికి గొంతెకంటే. కొనేరులును, బావులనుగలవుగాని వానియందు దుడకలు మినహాయింపు. ఇటీవల నాలుగైదు వత్సరములనుండి వ్యాపించిన యనావుప్తి దోషముచే నేడీ యక్కట్టు వాటిల్లెనని యందురు. ముందైనను అంత సన్నుతి యుండెనా యని సందియపడవలసి యున్నది. ఈ స్థలమున బుర్రాతనవైద్యులయ మొకటి గలదు. గొప్పదనియే యనవచ్చును. చైత్ర శుద్ధ పౌర్ణమి కిందు తిరునాళ్లు జరుగును. భక్తులు రెండు మూడువేలవైదెగా జేరుదురు. ఈ తిరునాళ్లయందు దొక విశేషము. గ్రామము చిన్న దైనను దేవాలయమునకు గుడి ప్రక్కననే యున్నది. భక్తులందఱును. ఆపార్వత్యముననే విడియుదురు. ఉత్సవములైనను దేవాలయమునకు నెడను ప్రక్క నెడలును. బహుశః దేవాలయము మంచి దినములలోను గ్రామము గొప్పదిగనున్నప్పుడు ఆపత్తమున రాజమార్గ ముండెనేమో యని శంక వొడచుచున్నది.

ఈ తేత్రమున దిరువాళ్లంతగా నేను జెప్పను. దేవుని మహిమచే బిశాచోచ్ఛాటనము, సంతానప్రాప్తి కలుగు ననను. కాని యీగుడి రెండురును జూచి శిల్పి కాళమ్మనునకు నానందమును, ఆశ్చర్యమును బొంది మ్రోయవ శిల్పకాస్త్రాభివృద్ధి గొంపురింపవలయునని నాయభిప్రాయము.

లోకములో ఛాయల మన మెఱుంగుదుము. ఆవి యెటు లు బడునో మన కెఱుకయే కాని యీ స్థలమున గొప్ప విశేషము దేవతానిలయును తలుపుల నన్నింటినియూని, లోన గను నించునది. పూర్వ ద్విగారక వాటమున నొక చతుష్కణ్ఠం ప్రముగలదు. దానిగుండా లోన గోపురము నీడ గానించును. ఎట్లు సహజముగా నగపడు రీతి గోపుర గ్రామ దూరమునను, మొదలు మనముండునుగాదు. వ్యతిరేకముగా, గోపురాధోభా గచ్ఛాయలోని దేవతా విగ్రహమువద్దను, గోపుర గ్రామ పూర్వ ద్వారమువద్దను, గానించుచు, విగ్రహము గోపుర ద్వారమున నిలుపబడినమాడ్కి దోమను. ఈ విచిత్రమును నే నుదయమున జూచితిని. ప్రార్థనాలోన నిశ్చేయనియు, నపుడే యీ నీడ కడు స్పష్టముగా గాననగుననియు వింటిని.

ఇంతియగాక, యేయనమునను, శూన్యదయవేళన నాకీరణములు విగ్రహపాదములపై దవ్వక పడునట. దానిని నే నింకను గమనింపలేదు.

ముత్రరాజు సుందరరామయ్య

డిప్టీ రహస్యీకారు, ప్యాకలి

కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

ది 25.7.24 తేదీ శుక్రవారము. రోజున పుట్టెటి కుర్రు గ్రామమున కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము జరుగును.

విషయములు:—(1) ఖద్దరు శాఖ యొక్క యు జనరల్ యొక్కయు జనాభివృద్ధి మారుట (2) గత సమావేశమున నిల్పబడిన విషయములు (3) ముందు కార్యక్రమము (4) అవిడి, దేవరపల్లి బాతీయ పాఠశాల విషయము (5) ఇతర ముఖ్య విషయములు. ఈ సమావేశము చాల ముఖ్యమైనదిగాన సభ్యులందరు తప్పక దయచేయ ప్రార్థింతులు.

తా|| కా|| ఆఫీసు } దేశ రాజనరసింహం, వాడపాలెం
కొత్తపేట }
14.7.24 } కార్యదర్శిగాను.

శ్రీ ఆంధ్రలక్ష్మీ విద్యాలయము కవుతరము

ఇయ్యది సుమారు పది సంవత్సరముల క్రితము శ్రీ ఆంధ్రలక్ష్మీ కంపెనీ వారి సహాయమున శ్రీయుత సి. కె. కొళ్లంబ రెడ్డిగారిచే నూటయేబది విద్యార్థి బృందముచే నూతనబాతీయ విద్యావిధానకళలకు నునికిపట్టయి, ఆశ్రమవాస నిబంధనలకు నాలవాలయై గురుకులమో యన్నట్లు మాతృదేశహితపు గోరి నిరంతము బాతీయవిద్యకై కృషిసల్పి కృష్ణాజిల్లా యందు పేరు ప్రఖ్యాతి వహించెను. ఇట్టి మహాపకారమన్ననలకు ప్రశంస నీయులు శ్రీయుత చెరుకువాడ వేంకట నరసింహముగారే గదా!

మీరు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నుండి, విద్యాలయ హితవుగోరి, శ్రమయనక, పదివేల రూప్యముల పీఠాశ్రమముల సంపాదించి కాశ్యతంబు నొక బిల్డింగును నిర్మించి ధన్యులైరి. వీరి శిష్యులలో నత్యంతవైది విరాజిల్లుచుండి, యిప్పటికిని కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాసు, యుంగ్లండులందును నున్నత విద్యనభ్యసించుచుండి గౌరవపాత్రు లగుచున్నారు.

సహాయనిరాకరణోద్ద్యమము గాంధీమహాత్మునిచే నలుదిశ చాటుచున్న తీరి, శ్రీయుత పంతులుగారు నిరంతర మాతృదేశ సేవాభిలాషతో, స్వల్పాభివృద్ధి, స్వదేశమునవీడి దేశము క్రికి, మాతృ స్వాతంత్ర్యసంరక్షణ దీక్షాపరులై; గాంధీగీతను పాడుచు, దేశదేశములు ప్రచారముచేసి రాజ్యాంగతంత్ర మంత్ర రహస్యములు బయల్పెట్టి, పామరజనగ్రాహ్యంబగు ముద్దుపల్లులతో గంభీరోపన్యాసములు గావించి నారి విద్య కృత్యము నెఱవేర్చి ఆంధ్రలోకాభ్యాతి నిల్పి మార్గదర్శకులైరి. ఇక లోదార్యసంపన్నుని, విద్యావికారదుని, సత్యమార్గ ధరుంధరుని, పరోపకారియిని, సచ్చరిత్రుని, స్వాతంత్ర్యసేవా నిరతులగు శ్రీయుత నరసింహముగారిని నెరుగని ఆంధ్రు లుండరు గదా! అట్టి గౌరవనీయుడు మాపురము కొలదిదినములలో విచ్చేసి శ్రీవిద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయపదవి నంగీకరించి, బాతీయ విద్యాపీఠము స్థాపింప బోవుచున్నారు. స్వాగతము! ఆహ! మాపురవైభవంబు; భాగ్యం బిక నేమనగవచ్చు!

మాతృదేశ సంరక్షణార్థమై, ప్రస్తుత ప్రాపంచిక వ్యవహార, రాజ్యాంగ, విద్యావిశేషములు గరపువిద్యయే విద్య. అట్టి విద్యకొరకు బాతీయవాదులు మాతృదేశ సేవాధురంధరులు న్యాయమార్గమున పోత్సహము చేసెదరు గాక.

శ్రీ ఆంధ్రలక్ష్మీ విద్యాలయమున, నూతన బాతీయపథకులతో విద్యావిధానములు, చేతిపనులు వగయిరా జేర్పింపబడును. రి న పూరమువరకు ఇంగ్లీషు చేప్పబడును. కాంతి నికేత పద్ధతివోరె నుపాధ్యాయులు పిల్లలకు లోడునీడయొందు క్రితమును విచారించెదరు. పుస్తకభాండాగారము దోషధాలయము గలవు. పేదవిద్యార్థులకు వేతనములుండవు. గనుక మహా శయ్యలు పాఠశాలకు తగినంతవృద్ధిలోనికి దెచ్చి బాతీయవిద్యా గౌరవమును కాపాడెదరని ప్రార్థించుచున్నాను.

బొబ్బి శ్రీనివాసరావు,

కవుతరము, 13.7.24.

తేలుమందు

తేలు సీసా 1-కి రూ. 0.8-0. వి. సి. సహా 0.18-0. తేలుకాటులను అపాతము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలు కాటులను విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరములమెండు పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినవోటును బండపారునటులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినవోటు కొంచము మయబోసిన బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తామ బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియంతు నుండగినది. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

1-1-24 నుండి 31-6-24 వరకు వచ్చిన గోదావరి జిల్లా బాతీయోపసంఘ ఆదాయవ్యయపట్టిక.

జమలు	
ది 1-1-24 న చిరానిల్లు	115 9 0
గయా తిలక్ స్వరాజ్యనిధి	550 6 0
పాత తిలక్ స్వరాజ్యనిధి	126 0 0
రాష్ట్రసంఘం	2351 0 0
ఏలూరు బాతీయపాఠశాల	1221 14 0
నడి	20 0 0
ఇతర వసూళ్లు	1 0 0
మోతే గంగరాజుగారు	21831 4 0
అడ్వాన్సు	2884 9 6
గోంధిపూజానిధి	6246 7 8
భీమవర తాలూకాసంఘం	8 0 0
దేశారాధకులకాతా	2000 0 0
పరిశ్రమకాఫికాతా	280 4 0
మొత్తం	
	87551 5 9

ఖర్చులు	
పంచమనిధి	623 14 9
రాష్ట్రసంఘం	2856 0 0
ఏలూరు బాతీయపాఠశాల	17531 4 0
అభ్యర్థిరసుము	24 0 0
ప్రయాణపుఖర్చులు	41 15 3
కార్యాలయపుఅడ్వె	48 0 0
గుమాస్తావేతనము	125 0 0
విద్యార్థి వేతనములు	12 0 0
తంతి	18 3 0
తపాలా	20 2 0
పుస్తకములు సామూనులు వగైరా	11 7 9
సాదరు	0 12 9
పత్రికామచందా	62 1 0
పుస్తకములు	25 5 0
మోతే గంగరాజుగారు	7951 14 0
ఇతర ఖర్చులు	2 18 0
అడ్వాన్సు	2709 0 3
గాంధీపూజానిధి	3821 3 0
దేశారాధకులు	1764 12 0
సన్యాససంఘం	162 4 3
ది 31-6-24 న చిరానిల్లు	288 5 6
మొత్తం	
	87551 5 9

య. మంగయ్య, కార్యదర్శి.

తిరువాన్కూరు సహకారసభ

తిరువేండ్రము జూలై 16:—తిరువాన్కూరు సంస్థాన సహకార సమావేశమువారు చాల తీర్మానములు గావించినతరువాత కార్యక్రమమును నిన్న సాయంత్రము ముగించిరి.

స్వామికన్ను పిల్లెగారి కభినందనపత్రము

తిరువాన్కూరు కాథలిక్కు సౌరు లీ దినమున గా. స్వామికన్ను పిల్లెగారికి అభినందనపత్రమును సమర్పించెదరు. రెండ్రు మోక్షోద్దేశ్యముల ముత్తనాయగముగారు ఆ సమయమున నధ్యక్షత వహింతురు. పిల్లెగారు కేపురాలి బయలుదేరి వెళ్లెదరు. (ఆ. ప్రె.)

కొలాబా చోరీనేరము

బొంబాయి, 15 జూలై:— కొలాబా చోరీనేరము సంబంధమున గురువారమునాడు ప్రధానమేజిస్ట్రేటు కోర్టులో రిమాండుకు పంపబడిన కట్టెను పరీక్ష వెస్ట్రీపు వి. ఏ. యస్. సి. నేడుదయమున తిరిగి విచారణకు తీసుకొనిరావడెను. విచారణలో యీ నేరములో కట్టెనుతో కూడ అతిక్కు మెయిలులాండు మాలీగూడ నున్నట్లు తేలెను. తనస్వాధీనములో నున్నచో ఆ సిని యెట్లో పరిష్కారము చేయుటకు గూడ మాలీప్రయత్నంచినట్లు చెప్పబడెను. నిన్న రాత్రి అరెస్టుచేయబడిన మాలీకట్టెను వెస్ట్రీపుతో కూడ 22 తేదీనకు రిమాండుకు సంపాదెను. (ఆ. ప్రె.)

నారాయణవరం పంచమసమస్య

చిత్తూరు మండలముందుండి త్రేతములలో నారాయణ వరము కట్టి. అందు శ్రీకృష్ణావేంకటేశ్వరాలయ మనువిష్ణ్వ లయ మొకటియు, మరొకడు శివాలయమును, బుద్ధితుల్య డగు ప్రసాదకాయస్వామిల సమాధియు దేవాలయమునుగలవు. ఇవిసత్రమే గాక నారాయణసమాధిమను నుండు కెంపుర పాలెమున నుప్రసిద్ధముగ నొకకళ్యాణయమును, నారాయణ వరమునకు తూర్పుభాగమున మాడుమైల్లూరములో "సదా విజయ" యనుపేర పర్వతాగ్రముండి పడుచుండు జల పాతమును నీయూరిచారిత్రమున నెన్నదగిన విషయములు.

నారాయణవరము మిగులపెద్దగ్రామము. యూనియన్ పంచాయతీయు నొకటి గలదు. జాతీయోద్యమ విజృంభణావ సరములట్టి నీయూర నొక రక్షకభటసాసము (పాలీసుస్టేషను) ను ప్రభుత్వమువారు నెలొల్పియున్నారు. దేవాలయా ది తీర్థముల విషయము లటుండ నుత్తముల నేతయందును నీ యూరు పూర్వకాలమునుండియు బ్రదికికెక్కిన దని చెప్ప నొప్పును. నేతయే ముఖ్యధారముగాజేసికొని జీవించు నాచి, కయిల, పట్టునాలు, జాండ (దేవాంగ) యను జాతులవారి యూరియం దసంఖ్యాకులగు నున్నార. వైశ్యులు కొందరును, రెడ్డులు, పూర్వచారపరాయణులగు బ్రాహ్మణులుగలము జను కొన్నిగలవు. నారాయణవరం చీరలు, రవికలు, పంచెలు, అందుముఖ్యముగ కంగోరాచీరలు, ధోవతు లీయూర విశేషముగ తయారై పూర్వము విరివిగా అమ్ముచుండెడివి. జగత్ప్రఖ్యాతిగ జరుగుచుండిన ఆనేతపూరము లన్నియు నేరిమగ్గులుతోనే తయారగు చుండెడివి.పాశ్చాత్యవాగరక తాచేవి, ఏనాడు భారతావనియం దడుగిడినతో నాడే మనవారా దేవతలకుమలై నవనాగరకతాసమై విదేశపుష్పముగ్ధుల నాత్ర యించిననాడే మనపూర్వపు నేతపరిశ్రమము లడుగంటినవి తన్మూలముననే గింబూమతి సాంప్రదాయానుసారముగ తయారగుచుండిన వస్త్రములనేత యడుగంటి నేడు ఏ సింగ పూరు సితోనులతో బంపవలగు లుంగీలను, నారాయణవరము విశేషముగ తయారుచేయుచున్నదనుటకు మిగుల విషయము చున్నది. నేతయే స్పష్టంగా గొని జీవించు నీయూరివారికి గుల భవార్థముగ జీవించుపద్ధతి నేర్పి తదనుగుణముగ విద్యాదానము చేయుటయేగాక, వారికి గొంచెము కొంచెముగ రాజకీయ విషయక వాసనయు గల్గించి ముందడుగు వేయించినవారు శ్రీయుతులు, సి. వి. రంగంకేశ్వరగారు. శ్రీ శ్రేష్ఠిగారుఆంధ్ర దేశమునకు చిరపరిచితులు. వీరు యిప్పటికి చాల సంవత్సరముల నాడే తన స్వస్థానమున మదరాసును వీడి, ప్రసిద్ధిసంతమున నారాయణవరచారిత్రమును వినియు, కండ్లార జూచియు నేతి నేతతో రోజు మారతమగ్గుడైనను నేత నేయజాలక అల్లాడు చుండిన నీ యూరినేతగాండ్ర స్థితికి మిగుల జాలకొంది, తన స్వంత ద్రవ్యమును వెచ్చించి, పంజాబు, లూడియానా, మున్నగు నుప్రసిద్ధములను నేతఫలములను వీక్షించి అందుండిన "మర వగ్గులు" పద్ధతి నారాయణవర ప్రజలకొరకై చెచ్చి చూపి తాను వ్యయముగా నేర్చియు యానవీనపద్ధతి నాయూర బ్రవేశపెట్టెను. అట్లునచ్చుటయే గాక తాను నొక నేతకాలను స్థాపించి పనిలేనివారల కనేకులకు పనులు గల్గించియు, కానలసిన వారికి పనులు నేర్చియు నా యూరి ప్రజాసామాన్యమున కెన్నియోవిధముల సోదరుపడి వారిమన్ననలకు పాత్రులైరి. ఇది శ్రీ శ్రేష్ఠిగారి పూర్వచారిత్రము. అనంతకాలముననే మర మగ్గులు పద్ధతి యూరియందంతలను విజృంభించి తద్వారా ముఖ్యధ్యయన నేతగాండ్రు జీవించగలిగినందున శ్రీ శ్రేష్ఠిగారి కార్యమును నదలి నేతనేయు జాతులవారికి విద్య తక్కువగా నుండి, సాంఘిక దురాచారము లెక్కుడుగ వారి నాపాదించి యల్లాడుచుండుట జూచి, వానిని దిద్ది చక్కబరుపఁ బ్రయత్నించె. పగలంతయు కాయకష్టములండి జీవించు నారాయణ వారి (నేతగాండ్రు) బిడ్డలకును నిమ్మజాతులను పంచమ, మాడిగ జాతుల పిల్లలకును, విద్యగరువుల కనువుగ రాత్రి పాఠశాలను నాయూరి స్థాపించి, విద్యావంతు లగువాని ఉపాధ్యాయులుగ నియమించి అనేకులకు విద్యాదానమిచ్చియు తోడ్పడెను విద్యాలయముల కనుబంధముగ శ్రీ హనుమద్గ్రంథాలయము (లైబ్రరీ) ఉచిత పతనమందిరములును నెలకొల్పి తన్మూలముగ సద్గ్రంథపతనము లోకజ్ఞానము, నారాయణజనులకు విరివిగా గల్గించెను.

అప్పుడప్పుడు పారిభజనములు చేయించుచు వక్షలగు నారిచే సద్విషయములలోను రాజకీయముగను, ఉపన్యాసము

లిప్పించియు ప్రబోధమును గల్గింపజేసెను. ఆహ! నారాయణ వరభాగ్యమే గదా భాగ్యము! ఏ మదరాసునో జననమొంది, నారాయణవరమే స్థిరవాసము గావించుకొని నాయూరి ప్రజా నేవ దీక్షతో జేయుట వారిపుణ్యమే యని చెప్పక తప్పదు. చిత్తూరు మండలములోని రాజకీయవేత్తలలో శ్రీ శ్రేష్ఠిగారు ప్రధాననాయకపాత్రమును ధరించి, మండల ప్రజాసేవ జేయుటయేగాక గతరెండేండ్ల నా డాయూరియందు, త్రాగి తనక లాడుచు ధనమానవత్వములకు గురియై యల్లాడుచుండిన సోదర జనుల త్రాగుడుపద్ధతిని మాన్పు బ్రయత్నించి, మద్యపాన బహిష్కరణప్రచారము గావించి త్రాగుడు పద్ధతిని రూపు మాపించుటకై అధికారులకుటికి పాత్రులై నేరము మోపఁ బడి ప్రభుత్వమువారికె వత్సరము ఖుదుదీగా నుండునట్లుజ్ఞాపించి శ్రీ శ్రేష్ఠిగారిని చెరసాలకు బంపియుండిరి. దుర్బల శరీరుడగు నాతడు సోదరమానవసేవయే పరమావధిగ దలచి కారాగారవాసమును ప్రేమతో ననుభవించెను. మీద నే నొకవిషయమును బ్రారంభించి, వేరొక విషయముతో నింత దనుక ఈకథచే గడవవలసి పాఠకులు వినుగునానక శ్రీ శ్రేష్ఠి గారి కార్యదీక్ష సహజప్రేమ నెల్లరకు చెలియ నిట్లు (వాసి నందులకు మన్నించి యోరియతో జదివెదరు గాక.

నారాయణవరములోని పంచమసమస్యను గూర్చిన కథ చిత్తూరు మండలమున మాత్రమే గాక, ఆన్ని వార్తాపత్రి కలకు, వేయేల గాంధీమహాత్ముని "యంగు యిండియా" పత్రి కవనక కెక్కిపోయినది. అందులకు గల ముఖ్య కారణము లేవి యను విషయమును దెలిసికొనుట ముఖ్యము. శ్రీ రంగంకేశ్వర గారు నారాయణవరం పెద్ద మాలవాడలోని పంచమ బాలుర కు కొందరుకు నూలువడుతుటయు, నేతనేయుటయు కేర్వలచి ఊరియందు పంచమబాలుర నేతపాఠశాల బెట్టినారనియే! నారాయణవరమున గల శ్రీ కళ్యాణవేంకటేశ్వరాలయము నుప్రసిద్ధమైన వైష్ణవత్రేత్రము. ఆ దేవాలయమునకు మాడు వైపుల బ్రాహ్మణులుక, ఏ కొలదిమందియో శూద్రజాతులును కాపురములు చేయుచుండురు. దేవాలయము వెనుక పడవుటి భాగమున గల వీధిలో సర్వ సంగపరిత్యాగంబున తేరుస్థాయి, లేక వేంకటప్ప స్వాస్థ్యముల (బ్రాహ్మణులు) వారియిల్లాకటియు, మిగులనేతజాతుల యిడ్లును దేవాలయమునకు సరాసరిగ వెనుక బోడ్డ ప్రాథమిక పాఠశాలయు గలవు దాని నానుకొనియే శిశుబాల్యలో యుండి గబ్బిలముల కాలవాలమైయుండిన గొప్ప పెంతుటిల్లాక టిగలరు. ఆ యిల్లు చిత్తూరున న్యాయవాదులుగనుండు, స్వరా జ్యపక్షవాదులగు శ్రీమాన్ ఎం. రంగస్వామయ్యంగారిది. శ్రీ శ్రేష్ఠిగారి ప్రార్థనమునై శ్రీ అయ్యంగారు సచారంప న్నులయ్య, లోకజ్ఞాన పెరిగినవారగుటచేతను, దేశాభిమానులైనందునను నిమ్మజాతుధర్మజానశ్రీకతం దెలిసి, ఆ యిల్లు పంచమనేత పాఠశాలోపయోగాగర్హమై, ఉచితముగా వాడుకొనుట కిచ్చిరి. అందునై శ్రీ శ్రేష్ఠి గారు కొందరు పంచమబాలురకు జేర్చి, రాబుములు హగ్గుములు పెట్టి వడుకుట, నేతనేయుట నేర్పింపజూడగిరి. శ్రీ శ్రేష్ఠిగారు పంచముల నేడింతమాత్ర మాదరించుటయు గాక, కొన్నివత్సరములుగ వారి రాత్రిపాఠశాలల యందు సయితము, అనేకులను విద్యాగ్రులుగ జేర్చుకొని సక్రమపద్ధతుల తో విద్యనుజేప్పించి, చుడతైనవారులకు విరివిగపహుమతులిచ్చియు సత్కరించి ప్రోత్సహించుచుండిరి. అప్పుడందరు బ్రాహ్మణులుగూడ వీరసద్ధతిని సంస్తుతించుచు "నెవాన్! అది పొగడుచుండిరి. అదేమోగాని యా రాత్రిపాఠశాలకు (బక్క ననేయుండునింటి పంచమనేతపాఠశాల బెట్టునరకే అయ్యవారింటి పంచములు దూరినారనికాబోలు, నారాయణవరమంద న బ్రాహ్మణులందరు మిగులతోపాదీపితులై మరడిపడిరి. హిందూమత సాంప్రదాయము భగ్నపజనని శ్రీ శ్రేష్ఠిగారిని దూరిరి. గుసగుసలు ప్రారంభించిరి. తుదకు బగల్పికిరి. ఇంటిస్వంతదారుడగు శ్రీ రంగస్వామయ్యంగారివద్దకు నెల్లి, ఆయింటిని ఛందాలుగగు పంచముల పాదతాడనముచే అపవిత్రముగావించ వలదనియు, నేతపాఠశాల కాయల్లియవలదనియు బ్రతిపూలిరి. వా రెన్నివిధముల బెంగపోయినను శ్రీ అయ్యంగారు యుక్తి యుక్తముగ బుద్ధిగరపి వారివాదమును నిరాకరించినందున విభలమనోరథులైరి. పాడుపడి గబ్బిలముల కాలవాలమైన నాయుంటి తోడి మానవులును శాస్త్రయుక్తముగ మనకు సంబంధించిన వారను అగు ఆదిమాండ్ర సోదరు లాయుంటునడుగిడినంతనే అపవిత్రమైనదని భావించి గల్లంతు చేయసాగిన యా బ్రాహ్మణులసాహస మేమని చెప్ప వచ్చును? వారంతటితో నూరకుండిరా? లేదు. భక్తి భావ

ముతో శ్రీ శ్రేష్ఠిగారిని గౌరవించుచు, వారినుండి దప్పక యాచరించుచుండిన శూద్రజాతుల (బ్రాహ్మణేతరులును పూర్వ చార పరాయణులగు నా బ్రాహ్మణయోధులు దుర్బీకనలు గావించ మొదలిడిరి. నేతపాఠశాల యభివృద్ధికి వచ్చుటచేతను, విద్యాజ్ఞాన మెక్కుడుగా పంచముల కలవడుటచేతను, శేపు వారు మన మాటయే వినరనియు, వ్యవసాయమాడిగా గల పనుల కిక కూలివాడే దొరకడనియు, దొరకినను చక్కగ జనాబు చెప్పడనియు, అన్నివిధముల మనల మిటిపొపుదుడ గావున శ్రీ శ్రేష్ఠిగారి ప్రయత్నములు కొనసాగినయక నిర్బంధపెట్టి రూపుమాపనలెననియు ననేకవిధముల బోధింపజూడగిరి. ప్రథమమునుండి ఈవిషయమున శ్రీ శ్రేష్ఠిగారి కాయూరిలోని బ్రాహ్మణులలో కొందరును తిటివ్యజాతులవారు బ్రాహ్మణేతరులు అందరు అనుకూలభావమున నుండుటచేతనే అన్ని కార్యములు యథావిధిగ జరుగుచు వెచ్చుచుండెను. ఆ యూరిలోని పూర్వపు చాదస్తము తలపై నిడుకొనియుండు బ్రాహ్మణయ్య లేంద రెన్నివిధముల మాయలుగప్పి మాటాడి నను, దేశహితము ననుసరించి వారందరును పెడచెవినిబెట్టిరి. అంతటితోనైన నూరకొనిరా? లేదు. ఆందోళన మెక్కువగ ప్రారంభించి, దేవాలయమునకు దక్షిణభాగమున నుండు బ్రాహ్మణవీధిలోని గ్రంథాలయమునకు వచ్చి చదువులయు పూర్తిగ మానివైచిరి. ఈవిషయమంతయు దెలిసి, చిత్తూరుమండల కాంగ్రెస్సంఘ కార్యదర్శియగు శ్రీమాన్ కె. రాజగోపాలాచారిగారును, చిత్తూరున న్యాయవాదులును నారాయణవరమందలి బ్రాహ్మణోత్తములకు సమీప బంధువును కాంగ్రెస్ ఆభిమానియు నగు శ్రీమాన్ యం. అనంతేశయ నన్యంగారు బి. ఎ. బి. ఎల్. వారును మరికొంత దయాపరులగు బ్రాహ్మణ పెద్దమునుష్యులును వచ్చి వారి కెన్నియో విధముల, రాజకీయముగను, శాస్త్రయుక్తముగను బోధించిరి గాని వారు తమపట్టె తపాత్రము పడలింపకుండిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘకార్యదర్శిగా రగు శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశేష్వర గావుగారును నారాయణవరమునకు సమక్షములో వచ్చి ఆయ్య వార్ల ను జూచి మాటాడి చాలా మట్టుకు హితమును గలపిరిగాని చెవిటికి శంహదిన ట్లయినది. శ్రీరావుగా రా వెంబడే యాకథనుగూర్చి యాపత్రికకు వ్రాసినదీర్ఘ వ్యాసమును పాఠకులు చదివియుండురనుకొ నెదను. ఎవరెన్ని విధముల బెదరించినను శ్రీ శ్రేష్ఠిగారు శాంతభావమున తమవిధిని తాము నెఱవేర్చుచునేయుండిరి. ఆపూర్వచారమునకు గలమహిమ యెట్టిదోగాని, పంచమాళ్ళ దయముపట్ల నుముఖులుగా నుండిన యాయూరివారందరిని విముఖుల గావించి, అందరికొక్కపెట్టుచిరు గబదులగా బ్రాహ్మణోత్తములు కృషిజేసి తమపగ నాధించిరి. అన్నివిధముల నిరంకురము తమభావభివృద్ధికై పాలుపనుచుండిన శ్రీ శ్రేష్ఠిగారియెడ వైరమాని, పూర్వచారపరాయణుల పాదవిడలకు లోనై నారాయణవరపుర బ్రాహ్మణేతరులొక్కమారుగ పిచ్చివారైపోయిరి. మాలవా డాయుంటజేరి నేతనేనినంతమాత్రమున దేవాలయ మాపరిభ్రమింపజేవుననియు, ఆపిధిని ఉత్సవవిగ్రహముల నూరేగించుటకే సాధ్య ముండదనియు, మాలవిరాట్ పుర మనకు మైల దులు నేనియు, వారి ముఖ్యవాదము. గ్రంథాలయమున చెత్తనూదునాపెను,నాకలి, మంగలి, పాలుపెరుగు నిచ్చువారలను శ్రేష్ఠిగారివద్దకు రానీక బహిష్కరించుటయేగాక, గ్రామవాసులు చేసినవౌర్యస్వముతో పంచమబాలురు సయితము నేతపాఠశాలకు రాత్రిపాఠశాలకు, వచ్చుట బాతుగ మానుకొనిరి. ఈపంచమనేతపాఠశాలప్రారంభ దివసమున కార్యక్రమమున బాల్సాని నాటిసభ కధ్యక్షత వహించి ఆశీర్వాదపూర్వకముగ పాఠశాలను దెఱచినవారు చిత్తూరున నుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులును వెనుక చిత్తూరుజిల్లాకాంగ్రెస్ సంఘమున కధ్యక్షులుగా నుండినట్టియు, చిత్తూరు దత్త మండలముల పక్షమున భారత కానన సభాసభ్యులును అగు శ్రీ మాన్ చెట్టూరు దొరస్వామయ్యంగారు బి. ఎ. బి. ఎల్. వారు గావించిన హితమునైన నాదరింపక తువక్కిలు పరిణమించుట, ఆశ్చర్యమును గలిగించుచున్నది.

ఆర్కానర్తమున మనవివిత్రప్రాంచవదేశమున బుట్టి పెరిగిన సోదరమానవులు పంచములై నింతమాత్రమున దేవాలయము నకు దూరముగా నైనను రా గూడ ద ను ట యెక్కడి ధర్మము? ఇదంతయు నపేనకాలమున బుట్టిన పూర్వపుచాదస్తమేగాని, శాస్త్రయుక్తము గాజాలదు. నీకార్యమింతటితో నాగినదా? క్రుతిమించి రాగమున బడినది. మొదలుంటేయవలయునని శ్రీ శ్రేష్ఠిగారిని హత్యగావించ బ్రయత్నించుటయు తదపసరముగ వారుకొంతకాలము మదరాసున

కలకత్తా, జూలై 15:— ఈపక్షమునా రేయి జేయవలసినదియు, చచ్చించి కార్కవిధానము నేర్వరమకొనుటకు కలకత్తాలో ఆగస్టు 10 వ తేదీన అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్షసభ యొకటి జరుగును. (అ. పై)

కాయబత్తును జూలై 15:— యస్. నాయను సి. యస్. ఐ. సి. బి. ఇ. ఐ. సి. యస్., అధ్యక్షుడుగాను, యస్. థామసు సి. ఐ. ఇ., కర్నలు జె. పి. కామిరాన్ ఐ. యస్. యస్. జె. బి. బ్రాను, జి. డబ్లియు. క్లెమెంటుస్ గార్లు సభ్యులుగాను గల జెయిలు పారిశ్రామిక సంఘము వారు గడచిన నారములో ఉదకమండలమున ప్రథమసమావేశమై నిన్నయదయమున నిచ్చటనున్న పెంట్రలు జెయిలును చూడబోయిరి. ఈ సంఘమువారు ఆనీరిసహాయమునను ఖియి దీల వల్లను నడుపబడుచున్న బట్టలు నేయుశాఖలో కండెలు చుట్టుట, పడుగువేయుట, గంజిపెట్టుట, నేయుట, తెలుపుచేయుట మొదలగు పనులన్నిటిని తనిఖీచేసిరి. వడంగి కమ్మరసాపులును, రంగులు నేయుశాఖయును, తివాచీలు నేయుటయును గూడ తనిఖీచేయబడెను. వీరు వంటయింటిలోకిగూడ పోయి చూచిరి. జెయిలులో తయారుచేయబడుచున్న రెక్క-జునుపద్ధతిని గూడ వీరు తెలిసికొనిరి. థామసు, బ్రాను గార్లు నిన్నటిదినమున ఉదకమండలము వెళ్లిరి. కర్నలు కామెరాను యాయనయిన వెళెను. (అ. వె)

గుంటూరు జిల్లాలో రైల్వే ప్రయాణికుల కష్టములు

గుంటూరు జిల్లాలో గుంటూరు జిల్లాలోననే చాలా జిల్లాలో తెనాలి తాలూకా ఫలవత్తరమయినదనుట నిర్వివాదాంశము. సదరు తాలూకానుండి యెగుమతి అయ్యే పసపుధాన్యము అపరిమితము. రైయల్వే స్టేషనులలో వచ్చు ఆదాయ మధికము. అందు తెనాలి స్టేషను అన్నివిధముల సత్తమయినదని చెప్పవలయును. దీనిలోనుండు పోకర్లములు అంతపెద్ద స్టేషను కంటే ఎక్కువగా పోకర్లములు అనంతమై పోయియున్నది.

ఈ తాలూకాలో మండూరు కొల్లూరు దుగ్గిరాల యను మరీమాడు స్టేషనులున్నవి. మండూరు దుగ్గిరాల స్టేషను లాహుగ్రామపరిసరములకు దగియున్నది.

కొల్లూరు స్టేషను గుంటూరు హనుమాలపాలెం రోడ్డుమీద నున్నది. దీనిలో నచ్చనాచాయము రోజుకు సరాసరి నూరు రూపాయలని తెలియుచున్నది.

కొల్లూరు, ఎరుకలపూడి, నడివాడ, కోపల్లె, నందిపల్లె, చింతలపూడి తాలీపర, చాళుఖూరు, తూములూరు, వగయిరా ఫలవత్తరమయిన గ్రామముల కిది స్టేషను. ఇది తెనాలి స్టేషనుకు కొంచెమెచ్చువల్లగా సరియైన స్టేషనులకు సాహసముకాదు.

కాని యీ స్టేషనుచూచినవాడు ఇది యంతప్రాముఖ్యము గలదని గ్రహించజాలడు.

రోడ్డు క్రాసింపబడ్డ కేటక్ పర కుడ్యేంపిన 20 వదల రపుగజములకు నెక్కువపరిమాణములేని యొకయిల్లు అదిగూడిన యనవచ్చును. స్టేషన్ క్రింద నుపయోగపర్చుచున్నది. ప్లాటుభారంలేదు. ఎరుకల పై స్టేషను లేదు. పాయభానదొడ్డిలేదు. రెండవలయనులేదు. స్టేషన్ కు అనుబంధము లేదు. ఇతర స్టేషనులతో ఉత్తరప్రక్క తర్రములు జరుపుటకు తంతి అరేంజ్ మెంట్లు లేదు. స్టేషను మేస్త్రీలకు అగ్నేష్టెంట్లు లేదు.

అస్టేషనువద్ద దినమునకు ఆరుతెడలు రెయిలుబండి నిల్చును. బహుమంది యెక్కుదురు. బహుమంది దిగుదురు. ప్రైయిమును రెండు వైపులకు ప్రయాణికులు ఎక్కుచుందురు, దిగుచుందురు. స్టేషనువైపు దిగువారు ఎక్కువారు టిక్కెట్లు కొని రాలేదాయని కనుగొనుట సాధ్యమగునేమోగాని అపలవైపు దిగువారు ఎక్కువారు టిక్కెట్లు కొన్నవారో కాకో దేవునికి యొరుక.

సగముమంది టిక్కెట్లులేనివారే యనుటకు హేతువులు లేకపోలేదు. ఇందుల్ల రైయల్వే కంపెనీకి వచ్చు ఆదాయము చాల తక్కువగుచునని నాయభిప్రాయము.

రైయల్వే కంపెనీవారు నమ్మకీకాయలు గాలికి కొట్టుకొనిపోవుచుండ అవసరమైన పిడికిటిలో దాచేవారు. వీరిప్రాణానికి డబ్బులు లంకె. ప్రజలెంత శ్రమపడిననుకల భర్తపెట్టి పోకర్లములజేయుటకు వారి మన సాఫ్టము.

ఈమధ్యనే నక్కడికిపోవలసినవరువృత్తం నాకు సంభవించినది. నేను వచ్చునను. ఇంక నానింటిక్కరులు, కొందరు స్త్రీలు ప్రైయిమునుండి దిగితిమి. ప్లాటుభారం లేనందువల్ల రెండుమిషనులకుంటే యెక్కువ అగని ప్రైయిములోనుండి, ఆ తురత నెక్కుడి జనముతో సుకుంటూ దిగుటకు మేముపడ్డ కష్టము చూచినవారికి తెలియను.

మధ్యాహ్నము ౧౨ గంటలకు దిగి తెనాలిపోయే సామంతం ప్రైయిములో ప్రయాణించేయిటుకు సాయంత్రం ౬ గంటలకు ప్రైయిముకుపోయిరి. నేను వెళ్లే సమయము ౧౦ గంటలకు ప్రయాణికుల క్లబ్బు నున్నది. మేముండర మక్కడనుండగా పాతాళగకారుమట్టు గ్రమ్మి విపరీతమయిన గాలియును తర్వాత వానయును వచ్చినది.

మా కక్కడ తలదాచుకునేటందుకు తావులేదు. నిల్వనీడ లేదు. గాలికి కండ్లలో దుమ్ముకొట్టి కళ్ళుచూచి మంటపుట్టినది. గుడ్డలు తడిసినవి. సామానులు తడిసినవి గాలి వేగముచేత వర్షముచేత నిల్వ కళ్ళకు కాకపోయినవి. స్టేషను కేటూచూచినను మయిలులో గ్రామములు లేవు.

ఏమి చెయ్యమో చేపునిపై భారముపైచి, ప్రాణములు విగబట్టుకొని నిల్వబడియుంటిమి. ఇంతలో ప్రైయిమువచ్చినది. అది యెక్కువెట్టుకొని దిగజనులు దిగుచుండిరి. మా కెక్కుటకు తొందర. వారికి దిగుటకు తొందర మాకాళ్ళచెప్పులు, తడిసినవి రోగదనప్రతి దుట్టుకొన్నది. మెట్టలల్లులు తడిసి జారుచున్నవి. ఎట్లో లోపలపడితిమి. బ్రతుకుకేపుడా యనుకొంటిమి.

మాలా నెవరయినను పడవారంపడలేదు. గాయములు కాలేదు. ఇది యొక యదృష్టమే.

వర్షముకు తడవడమెందుకు? ధూళిశల్లలోపడుట యెందుకు? ప్రయాణికులకై యుద్దేశించబడ్డ యింటిలోపలికి నేల పోతేమో? అని మీ పాతకులు ప్రశ్నించుచుకేమా.

ప్రయాణికులు తాత్కాలికముగ నుండుటకు నక్కడ ఏయిల్లులేదు. ఎంతకాలముక్రిందనో యొక మూడవతరగతిబండి యక్కడ పెట్టబడ్డది. దానికి తలలేదు తోకలేదు. తలుల్లు పోయినవి. అది తొంగిచూచినాను. దుర్గంధముగనున్నది. అడుగుభాగం నశించినది. పయిభాగం చెడ్డది. అందులో ప్రవేశించిన బ్రాహ్మణాదిగణుగునెడి ఖిచ్చే నది యెవరు ఉపయోగించుటలేదు. ఉపయోగార్హమున్ను కాదు.

ఈ స్టేషనులోని కష్టముల నివారించుటకు సమీప గ్రామములకు మెర పెట్టుకొనిరనియు అది అరణ్యరోదనమయినదనియు విన్నాను.

రైల్వే యుద్ద్యోగములు ఇంతటివయిన కండ్లుతెరచి యక్కడిబాధలను నివారణచేయుదురని కోరుచున్నాను.

తెనాలిలోనుండు మద్రాసు శాసనసభ్యులు మి||రా||రా పిల్లలమర్రి అంజనేయులువారు దీనివిషయమై తగుశ్రద్ధ వహించుదురని నమ్ముచున్నాను.

వింజమూరి భావనాచార్యులు, గుంటూరు.

శ్రీ కృష్ణ శ్రమము పెరపాలెం

ఈనెల ౧౩ వ తేదీ నెడపాలెంలో జిల్లా సంఘసభ జరిగినప్పుడు శ్రీకృష్ణ శ్రమమును కన్నులపండువుగా బాచుభాగ్యమునకు కలిగినది. ఈశ్రమము 2 క్వింటల్లకు కాలువగా నుంచి వీరినశేపల్లెకాలూయొక్క కుడిట్టుననున్నది. ఈశ్రమము మహాత్మాగాంధీ గారియొక్క అస్పృశ్యతానివారణవిషయమును బూర్తిగా గ్రహించి ప్రత్యక్షముగా నమలులో బెట్టుచున్న శ్రీ యంత సల్పపాటి హనుమంతరావుగారి యాజమాన్యమున జరుగుచున్నది. ఈశ్రమములో నుమారు 5, 6 శేల రూప్యముల విలువగల యొకభవనమున్ను, మూడు పూరిండ్లును గలవు. ఒక యింటిలో శ్రీయంత హనుమంతరావుగారు, ఆశ్రమపాతకాలా పాఠ్యములును, రెండవ యింటిలో పంచమవిద్యార్థులును నివసింపుచున్నారు. మూడవయిల్లు మగములకొరకు నుపయోగించబడును. ఈశ్రమములో ప్రస్తుతము 83 గురు పంచమ బాలబాలికలును, ముగ్గురు బ్రాహ్మణాపాఠ్యాయులును గలరు. విద్యార్థులకొలదిమంది మూత్రమే ఖర్చుపడతమయిన ధరించుచున్నారే. వీరు నూతనముగా ఆశ్రమములో చేరినవారగుటచే ఖర్చుపడతమయిన ధరించుమి కారణమని తోచుచున్నది.

ప్రతినెలము తెల్లవారు సరికందలు నిద్రలేచిప్రాతఃకాల కృత్యముల నెరవేర్చి స్నానము చేయుదురు. పంచమబాలికలే యాపాఠ్యాయుల యిండ్లయొద్దపాచిపని, పాత్రకర్మ మొదలగు పనులన్ని ను నెంతేర్చు చుందురు. ఆశ్రమములోని ఒకబాలిలో నుండియే, విద్యార్థులును, ఉపాధ్యాయులును వీరు చేరుకొందుకొందురు. గృహకృత్యములు నెంతేర్చుకొని నుమారు 5, 6 గడియలప్రాద్దేక్షు సరికి ఉపాధ్యాయులును విద్యార్థులును పాతకాలా భవనములో కూడి దైవప్రార్థనచేసి, వేళ్ళరు తరగతులుగా విద్యాభ్యాసము చేయుచుందురు. ఈ ఆశ్రమములో ౨౦ రాటము లున్నవి. బ్రాహ్మణకోడూయలో కూడినజాతీయవిద్యాపరివత్తు వారితో యేర్పాటు చేయబడిన కథితనే విద్యాభ్యాస మొనరించుటకే గుఱులుజరుగుచున్నవి. పంచమవిద్యార్థులకుగాను మంటచేయుట కొక పంచమస్త్రీ నిగమింపబడి యున్నది.

ఈ ఆశ్రమవాసు లగు 33 విద్యార్థులకు నెల ౧ కి ను మారు రు ౧౨౦-౦-౦ లు వ్యయమగుచున్నది. ఉపాధ్యాయులకు నెలకు వేతనముక్రింద రు ౬౦-౦-౦ లు ఇయ్యబడుచున్నది.

రాజాపు సంవత్సరము నుంచి ౧౦౦ విద్యార్థులకు వసతులేర్పాటు చేయుటకు శ్రీయంత హనుమంతరావుగారు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. వందమందికి దినము ౧ కి రు ౧౨-౦-౦ లు వ్యయమగునని అంచనావేయుచుండిరి. సంవత్సరములో ఒక్కొక్కదినపుఖర్చు ఒక్కొక్క ధూర్జ్యుడుకాళ్ళ తడుగా వహించునటుల ఏర్పాటు చేయుటకు శ్రీయంత హనుమంతరావుగారు ప్రచారము చేయుచున్నారు. ఇంతకు ౨౬ రోజులకు ఏర్పాటులు జరిగినవి. విగిలిన 3౪౦ దినములకు ఏర్పాటులు కావలసియున్నవి. మహాత్మాగాంధీగారి అస్పృశ్యతా నివారణోద్ద్యమమునం దభిమానముగల ధర్మాత్ములందఱు శ్రీయంత హనుమంతరావుగారికి తోడ్పడి కాళ్ళత చందాదారులుగా చేరి యీ ఆశ్రమాభివృద్ధి చేయగలరుటకు ప్రార్థించుచున్నాను. ఈశ్రమ పరిస్థితులన్నియు ప్రత్యక్షముగా చూచిన జిల్లా సంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు, తమకర్తవ్యమును గుర్తించి, యీఆశ్రమమున కిట్టుటకు తీర్మానింపబడిన ధనమును వెంటనే యొసంగి తమధర్మమును నిర్వర్తించుకొందురగా!

(ఆంధ్రప్రదేశ్ కానిరేఖిరి.)

ఆదోని పురపాలక సంఘము

ఈనెల 7 వ తేదీన ఆదోని పురపాలక సంఘసమావేశము జరిగినప్పుడు నెల 1 కి రు 200 వేతనముమీద రెండవతరగతి ఆరోగ్యాధికారిని నియమింపవలెననుతీర్మానము అత్యుత్సాహముతో చర్చింపబడెను. ప్రతిపాదన కిరుపక్షములవారును బలముగ చర్చించిరి. వోటింగుజరుగగ ఆగ్రురు అనుమతిముగను ఆగ్రురు ప్రతిపాదనముగను సమ్మతులనొసగిరి. ఇరుపక్షములవోట్లును సరిసమానముగ నుండుటచే, వర్గక్షుడు తనవోటును, ప్రతిపాదన కనుమలముగనొసగగా తీర్మానమునెట్లను. ఈవిషయముగా వీరపురపాలక సంఘమునకు ఈగుదిబండ్ల కట్టబడెను. ఈవిషయము చర్చింపక పూర్వ మవ్యక్తుడు, పురపాలక సంఘ ఆధికారి ప్రస్తుతము బాగుగ లేకపోవుటచే నీ యారోగ్యాధికారిని నియమించు టుచితముగాదని ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసియుండెను. ప్రస్తుత మింపుమునందున్న పాక్షికాభిమానముచే, తన స్వాస్థ్య ప్రాయమునకు విరుద్ధముగ వోటునియలలపించుట ఆశ్చర్యకరము. ఒక రేటుపేయరు

వాతావరణ స్థితి

1924 నెల జూలై నెల 17-వ తేదీ గురువారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	కె 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	కె 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	కె 24 గంటలలో వర్షము	కె 24 గంటలలో తేలికపడిన వర్షము	ముక్తి మొత్తము
గోపాలపురం	82.8	79.1	0.05	4.08	44.96
విశాఖపట్టణము	82.1	78.6	0.28	1.62	87.09
కాకినాడ	84.7	77.0	0.02	2.96	80.09
మచిలీపట్టణము	81.8	77.0	0.25	4.85	41.89
కర్నూలు	82.8	75.8	0.28	1.51	26.01
బళ్లారి	87.5	76.1	...	2.17	20.51
కడప	83.7	80.8	0.09	4.56	81.28
నెల్లూరు	97.4	83.1	...	2.4	37.98
మద్రాసు	88.8	77.1	...	7.88	50.71
కడపూరు	88.4	77.6	...	1.85	52.9
శేలము	87.6	72.0	0.78	6.4	89.20
కోయంబట్లూరు	78.4	69.6	4.08	10.83	22.28
తిరుమనాపల్లి	89.1	74.9	0.68	0.18	78.18
నాగపట్టణము	91.1	77.2	...	0.67	54.58
మధుర	90.2	72.7	0.40	2.77	88.58
పాంబన్	90.8	78.1	0.14	0.81	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	0.07	0.51	28.84
తిరుచేర్యవలము	89.1	72.5	1.14	4.52	64.51
కొచ్చిన్	82.1	72.1	1.06	0.47	114.51
కాలికట్టు	89.9	72.5	0.94	55.2	117.16
మంగళూరు	89.1	72.6	0.46	15.45	125.68
తెంగునూరు	78.1	68.8	0.06	8.11	85.87
మేర్ కార	...	...	...	...	125.46
కొడైకనల్	...	...	...	...	62.18

సర్కారులు:—వర్షము అంతయు గలదు. మచిలీపట్టుములో 0.25 వర్షించెను. విశాఖపట్టుములో 0.28 వర్షించెను. తక్కినచోట్ల చినుకులు పడెను. గోపాలపురంలో అకసము నిర్మలముగ నున్నది. కక్కినచోట్ల మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. గోపాలపురంలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 4.8 నుండి 6.8 డిగ్రీలు తక్కువ.

వర్షము:—కర్నూలులో 0.23 వర్షించెను. కడపలో చినుకులు పడెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. బళ్లారిలో పగటివేడిమి తక్కువ. రాత్రివేడిమి కడపలో 3.2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్పాటము:—మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. నెల్లూరులో ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇవట రాత్రివేడిమి 6.9 డిగ్రీలు ఎక్కువ. పగటివేడిమి 7 నుండి 7 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

పడమటి తీరమున వర్షపాతము పెంచుచున్నది.

యస్. ఆర్. సామ్రా.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, మద్రాసు.

చర్చ వ్యాధులను త్వరలో బాగుచేయు ఔషధము

మిక్కిలి కఠినమైన చర్చ వ్యాధిచే నేను గడచిన 12 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. వ్యాధి పూర్తిగా శరన్నునందు ప్రారంభించి, కఠినమునందు అంతటను చెమరక్తము, మేఘనిగు ఊగుటవలన ఎఱ్ఱనిమచ్చలు వ్యాపించెను. నేను అనేక సుప్రసిద్ధ ఔషధములను అనుభవించితిని. బయోకీకూడ ఉపయోగించితిని. అనేక మాసములపర్యంతము ప్రైవేట్ కారము కఠినవధ్యముతో ఔషధమును సేవించి తిని అట్లుండియు వ్యాధి కుదిరినట్టి నూతన లేవియు లేకుండెను. వైపులవల కొంత వైచర్యము ఊహించి, మచ్చవడుటలేక వ్యాధి కుదురకుండెను. నా జీవితోగ్గము మిక్కిలి బలహీనస్థితియందుండితిని. ఇట్లుండ 25 దినములక్రిందట తిరునల్వేలి శిల్పా కష్టాపురవాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు జార్జి టౌను, ఆర్మీరీడ్ 4వీస్ నెం 72 రుగ్మహమునందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారు వ్యాధులను అనేకకథతులచే అద్భుతముగా కుదుర్చుటను గుఱించి ఒక వార్తాపత్రికయందు నేనుమాటలరేట స్థించెను. కాలయాపనచేయక తక్షణమే నేను కండితులవారివద్దకు వెళ్లి వారితో నావ్యాధినిగఱించి యోచించితిని. నేనువారితో మొదట మాట్లాడినప్పుడు నారు మిక్కిలి కఠినవృద్ధయు లనియు, అభ్యాధిష్టము పుచ్చుకొనువారని నాకు తోచినవలెను. వారివద్ద చికిత్సపొందుటకు కూడ నాకంతయుష్టము లేకుండెను. అయితే వారి కఠినవధ్యతులను అంగీకరింపక తప్పింది కాదు. మూడు మొరలు వారి ఔషధమును లోనికి, పైకి ఉపయోగించితిని. అయితే వారివద్ద ఔషధమును ప్రారంభించి 21 దినములు మాత్రమే ఆయింను వ్యాధికుదురునూచనలు అగపడుచుండెనని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. వారిచికిత్సవలన గలిగిన గుణములను నేను తెలుపుచున్నాను. ఎఱ్ఱమచ్చలు, నల్లమచ్చలు మాసిపోయినవి. గాయపుమచ్చలుకూడ పూర్తిగా పోయి క్రొత్తచర్మము అగువడెను. నాలోనే ఒక నూతనమార్పు కలిగినట్లు నాకు తోచుచున్నది. వారి వద్ద నాకు గలిగిన కొద్దిరోజుల అనుభవమును బట్టి వారు మిక్కిలి దయాగుణులు, ఆదరణగలవారని తెలిసినది. మొదట వారినిగురించి నాకుగలిగిన అభిప్రాయమునకై మహావణిజుగొనవలసివచ్చెను. వారి చికిత్స నాకు బాగుగా నచ్చినది. వ్యాధులచే బాధపడుచున్న క్రజలు కాలయాపనము చేయక తక్షణమే పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి కిట్లాద్ద చికిత్సప్రారంభించుట మంచిది. వారి ఔషధములను అద్భుతమైనగుణము గలదు. వారివద్ద కిత్స ప్రారంభించినవారు చింతపడుటకు కారణముండదు. వారు పుచ్చుకొను కట్టుము అధికముగా నున్నను కొంతల కఠినమైనవారైనా అది వ్యాధిమని వారికే తోచును.

ఇప్పుడు నావ్యాధి పూర్తిగా కుదిరినది. అదే ప్రకారము పండిత స్వామివారివద్ద చికిత్సనొందు వారందరి జయమును సంతోషముతో వినగోరుచున్నాను.

టి. కె. వి. నరసయ్యపంతులు,

మేనేజరు (డివాను) అండిపట్టిజమీన్దారు. తిరుపతిశిల్పా "నూర్యవిలాస" నెం 7, ఆవధానము రామస్వామి ఆశ్రమవిధి, చాకలపేట, 11-8-1922, (ప్రకటన నెం 24)

వారి సలహాకట్టం రు. 15-0-0

ఫిర్యాదికేసు నువసంహరించు కొనవచ్చునా?

జెంగాలు శాసనసభాధ్యక్షుని పైనికేసులో
క్రొత్త విచిత్రములు

మరియొక జమీందారు ఫిర్యాదిగాజేరగోరుట

కలెట్రా 16 జూలయి.—జెంగాలు శాసనసభాధ్యక్షుని పైనికేసు, జెంగాలు మంత్రిత్వశాఖపైనను తాముదెచ్చిన కేసు నువసంహరించు కొనెదమని కుమారకేశవరాయచౌదరిగారును మరియొకరును హైకోర్టులో వ్యాయమూర్తి సి. సి. ఘోషగారి యెదుట పెట్టిన పిటిషను సందర్భమున నీ దినమున తలవనితలంపుగా క్రొత్తపరిశీతు బుద్ధవించెను. ఈ దినమున లాంగుభర్తజేమ్మగారు, వ్యాయమూర్తి ఘోషగారి యెదుట రాయబాద్దరు నిరంజను చుట్టగారి తరపున, హాజరై వైదావాలో తన క్లయింట్ను గూడ ఫిర్యాదిగాజేర్పవలసినదని దరఖాస్తుపెట్టెను. తన క్లయింట్లు జమీందారనియు, రాష్ట్రీయాదాయమునకు గొప్పమొత్తమును జెల్లించుచుండెననియు, ఏతరగతి పౌరుల తరపున నీ కేసుజేబడెనో నాతడు గూడ నాతరగతిలోని వాడనైననియు. తన క్లయింట్లు వ్యాయమూర్తిగారి తీర్పును జదివి ఈ కేసునిలిచియున్నంతవరకు కాటనుగారా ప్రతిపాదనల నుపపాదించుట కనుమతంప వీలులేదను నమృతముతోనుంటిననియు, ఫిర్యాదులు కేసునువదలిజేసెదరని వినినప్పుడు అతడు దిగ్భ్రమముజెందెననియు. ఈ కేసునువసంహరించు కొనినయెడల తన క్లయింట్లను. విజయమువలన గలుగులాభములు లభింపజాలవనియు, అందుచే నీ కేసును, తుదివరకు నడపుటకు తానుప్రామాణ్యమైననియు లాంగుభర్తగారు నివేదించెను. సంఘమున కంతకును సంబంధించిన కేసులో ఏదమయమందైనను ఆ సంఘములోని సభ్యుడెవరైనను సరే వచ్చి ఫిర్యాదులలో తనకుగూడ జేర్పవలెనని గోరవచ్చుననియు, ప్రస్తుతము ఫిర్యాదులు కేసును చూపివేయుచున్నారనియు, ఈ కేసు ఇంజక్షనునకు సంబంధించినది మాత్రమేనని నుడువుట వితండవాదమునియు, ఇంజక్షను ఉపవిషయమేగాని. ప్రధానమైనదికేసులోని ఫిర్యానము ఆరాష్ట్రీయమా, నియమవిరుద్ధమా యను విషయమనియు పిటిషనురుతరపున వాదించబడెను.

ఫిర్యాదుల వాదన

ఫిర్యాదుల తరపున ఎన్. ఎన్. సర్కారుగారు వాదించుచు ఈ కేసులుదెచ్చుటకయిన ఖర్చులను తీర్చుజరుగు పర్యంతమువగు ఖర్చులను భరించునది. ఫిర్యాదులరువురు మాత్రమేననియు అందుచే ఇతరులు క్రొత్తకూలముగ నున్నను వారు తమకేసును వసంహరించు కొన వచ్చుననియు నుడివెను. సంఘమునకంతకును సంబంధించి వ్యవహారమునందు తన వ్యక్తిలాభముకొరకు కేసుదెచ్చినమనిషి తన ఇష్టమువచ్చినపుడు కేసును వదులకొనవచ్చును. తీర్పు జేప్పువరకు ఆ రెనికి ఆ కేసునందు సర్వాధికారముండును. కేసు నువసంహరించు కొనుటకు కోర్టువారినుజ్జయొక్కటియే గావలసినది. క్రొత్త కారణము సంభవించినపుడు మరియొక కేసును దేవచ్చును. ఒకానొక శాసనసభా సమావేశమున ఒకపనిని జేయకుండ కాటనుగారిని నిషేధించుటయే ఈ కేసుయొక్క యుద్దేశ్యము. కాని ఆసమావేశమిప్పుడు ముగిసిపోయెను. శాసనసభను ప్రారోగు జేయుటవలన కార్యక్రమ ప్రక్రియలోని విషయములన్నియు ముగింపబడినట్లెంచవలెను. యథార్థములో కేసు నిన్ననే యుపసంహరించు కొనబడెను. కేసుగారి క్లయింట్లు నిన్నటిచర్యను వార్తాపత్రికలలో జదివినవారై ఆకస్మాత్తుగా ప్రజావిశ్వాసేశ్వరీయైతిమరికొన్నియితరకారణములచే ప్రేరేపితుడై ఇప్పుడు బయటకు వచ్చి ఈ దరఖాస్తు పెట్టుట జూడ చాలవిచిత్రముగ నున్నది. కేసుచచ్చిపోయినది. ఇకవ్యయములను గురించిమాత్రమే కోర్టువారు తీర్పు జేయవలెనని నుడివి తరువాత దావానువసంహరించుకొను దరఖాస్తునుగురించి సర్కారుగారు నడివిరి.

అడ్వకేటు జెనరలు

ప్రభుత్వమువారి తరపున అడ్వకేటు జెనరలు హాజరై ఈ యొక్క కేసునందు మాత్రము కోర్టువారి యుద్దేశ్యలేనది ఫిర్యాదులు దావా నువసంహరించుకొన వీలులేదని వాదించెను. సర్కారుగారు నుడివినట్లు వారు పిటిషనుపెట్టినంత మాత్రమున దావా చచ్చిపోయినయెడల నీ పిటిషన్లు చచ్చు నెందు నిలువబడిపో

తెలియవచ్చును. అంతరించిన దావాలనుందు వ్యాయమూర్తి యుద్దతుల నొపర్చజాలడు. దావా అంతరించినయెడల, వ్యయములగురించి వ్యాయాధిపతి తీర్పు జేప్పజాలడు. ఈ కేసులో కొన్ని చర్యలు దీనుకొనబడెను. కొన్నియు తీర్పు లొనర్చబడెను. వ్యాయమూర్తిగా రొసగిన ఇంజక్షను తీర్పువుపై ఆప్పీలు జేయబడెను. అందుకు కొన్నికస్సులు తగిలెను. ఇట్టి పరిశీతులందు ఫిర్యాదుల కట్టి హక్కులున్నను, కోర్టువారి నిర్ణయమునకు బద్ధులైయున్న నే దప్పు, కేసు నువసంహరించుకొనుటకు అనుమతి నొసగజాలరు. కేసు ఇంకను వ్యాయమూర్తి యెదుటనే యున్నది. నిన్నుకేసు జరిగినను కేసు ఇంకనును పసంహరింపబడలేదు.

శాసనసభను ప్రారోగుజేయుటచే దావాయం పెట్టి నూర్చును గలుగలేదు. శాసనసభయం దొకానొక ప్రతిపాదన ఆరాష్ట్రీయమైనదా నిజమవిషయమును నిర్ణయించుటకును, మంత్రిల మంత్రిపదవులందుడుటకు హక్కులేవను విషయమును నిర్ణయించుటకును ఈదావా తేజడెను. ఆ వివాద విషయము నింకను నల్ల యున్నవిగాని పరిష్కరింపబడలేదు. జూలై 7 వ తేదీన ప్రారంభమును సమావేశమును గురించి మాత్రమే తానిదావాను దెచ్చి తిననియు, ఆ సమావేశము ముగింపబడుటచే నీ దావాకారణమంతయు ముగిసెననియు సర్కారుగారు వాదించిరి. కాని సర్కారుగారి కొసగిన ఇంజక్షను తీర్పువు అంతకంటెను చాల విశాలమగు నర్థములో నొసగబడెను. శాసనసభ ప్రారోగుజేయుటచే నను ఇంజక్షను తీర్పువు అమలులో నుండును. శాసనసభ ప్రారోగు జేయబడినను, చేయబడక పోయినను, ఈ కేసు పరిష్కరింపబడువరకు, కాటనుగారు, మంత్రిల జేతనముల గురించిన ప్రతిపాదన నుపపాదించ నీయ వీలులేకున్నది.

కోర్టువారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు అడ్వకేటు జెనరలు ఇట్లు నుడివెను: కేసు నువసంహరించుకొనుటకు ఫిర్యాదులకు అధికారము లేదని గాని, వ్యాయమూర్తిగా రావిధముగ నుత్తరువు నొసగరాదనిగాని నేను నుడువుటలేదు. ఈ కేసు చాల ముఖ్యమైన దగుటచే నట్టి యనుమతి నొసగవలసిన మాత్రము గోరుచున్నాను. ఫిర్యాదులు కేసు నువసంహరించు కొనుటకు దెలిపిన కారణములు నిరాధారమైనవి. శాసనసభను నాపివేయుట ఈ కేసునం దెట్టిమాన్యులను గావించలేదు.

దావా నువసంహరించుకొనుటకు అనుజ్ఞ అనవునరమనియు, ఫిర్యాదుల కట్టి హక్కుగలవనియు వ్యాయమూర్తిగా రెందుడెడల, దావా నువసంహరించుకొనుటకు ఫిర్యాదులు డెలుపు కారణములు కోర్టువారి అధికారములోనికి రావని అర్థమగును. ఈదావా చాల ముఖ్యమైనది. ఈ కేసు నందుగాని జెలుపలగాని గల సర్వోన్నత వ్యాయస్థానముచే పరిష్కరింపబడవలసిన విషయమిం దాధారపడి యున్నది. దీనిని ప్రస్తుతస్థితిలో నున్నదాని నున్నట్లే వదలివేయగూడదు.

తీర్పు విలిపి యుంచబడెను. వ్యాయమూర్తి ఘోషగారు, రెండు దరఖాస్తులలోను కేసుజేదినమున తీర్పు జేప్పెదరు.

తరువాత, కాటనుగారు ప్రధానవ్యాయమూర్తియెదుట గావించిన ఆప్పీలు విచారణ కుక్రవారమునకు వాయిదాజేయబడెను. (అ. ప్రె)

వచ్చిమగోదావరి కాంగ్రెసు సంఘము

23 తేదీన సమావేశమగును

ఏలూరు 17 జూలై:—క్రియత యర్రమల్లి మంగయ్య గారిట్లు తంజినంపిరి:—వచ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశ వివాసం 23 తేదీ యువయును 8 గంటలకు భాజేపల్లిగూడెమునందు సమావేశమగును. సభ్యులెల్లరును, ప్రచారకులుగ చేరగోరువారును, తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థితులు. జిల్లాకార్యనిర్వాహక సంఘమువారును ఖద్దరు బోర్డువారునుగూడ వాదినముననే సమావేశమగుదురు.

సంయుక్తపరగణాలలో బుద్ధి

శాంతముగ ముగియుట

అలహాబాదు 16 జూలై:— సంయుక్తపరగణాలలో వివిధప్రదేశములనుండి వచ్చిన వార్లనుబట్టి జూడగా ప్రక్రియ పండుగ శాంతముగా గడిచిపోయెనని దెలియుచున్నది. చాలప్రదేశములందు అధికారులు ముందుగానే తగుజాగ్రత్తలను పుచ్చుకొనిరి. (అ. ప్రె||)

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమవారి తీర్మానము

దేశీయుల కర్తవ్యము

రాట్టమున కే విజయము—అదియే విభేదనివారిచే

కాంగ్రెసు మహాసభాస్వర్గుడు
మౌలానా మహమ్మదాలీ గారి ప్రకటనము

నాయకుని మన మనుసరింప
లేకపోతిమిగదా?

మౌలానా మహమ్మదాలీ మౌలానామౌకతా
లీగార్లు ఈనెల 12 వ తేదీన లక్నో నగరమును చేరిరి.
అచట కాంగ్రెసుసభ్యులనభ జరిగినది. ఆసభలో
మౌలానా మహమ్మదాలీగారి కింకల మనస్యమిందిరి.

“కేంద్రేష్ట క్రితము మహాత్ముని కారాగృహమునకు పంపి
నప్పటినుండియు దేశీయుల మన ముము విపనియును చేయక
యుపేక్షలునుచుచే అట్టి మహానాయకుని సర్వేశ్వరుడు దయా
గుడై మనకొసంగినను గూడ మన మాతని ఆదేశములను కొంచె
మైన అనుసరింపజాలక పోయినందున మనము ఇట్టిస్వర్గుల మని
ప్రపంచమున కంతటికిని బాగుగా విడితమైనది. ఆయనను ఆ
శిష్టచేయుటనే కారణముగా నైతిక శాసనోల్లంఘనమును స
త్కారమును ప్రారంభింపమన్న అటుల చేయవలసిని మహా
త్ముడే శాసించుటచేసిది వీలులేకపోయినదిగాని మహాత్ముడు దేని
మైననే ముఖ్యముగా నాధారపడెనో, దేని నుపేక్ష చేయవలసిని
కారాగృహమున నడుగిడునపుడు గూడ తరచితరచి చెప్పెనో,
అట్టి నిర్వాణవిధానమును మనము నెరవేర్చకపోవుట కేమి కా
రణము? మహాత్ముని సర్వేశ్వరు డెన్నడు విడుదలచేయునోయని
మనము మిన్నచూచుచు మిన్నకుంటేమేగాని పూచి క పు డ
కయంత ప ని యైన చే య లేదు. ఈ రీతి గా
రెండువత్సరముల కాలమును వృధా చేసితి
మని విశ్వమానవకోటి కంతయు విడితమే. చివరకు మహాత్ముడు
జరికినప్పుడుగాని అందులకాయనకు లేకపోయిన దుర్భరవ్యాధియే
కారణముగాని మనప్రయత్నము కారణముకాదని మనమువ్యు
క్తింపక తప్పదు. ఆయనకు కలిగిన ప్రజలవ్యాధి చెరసాలలో ఆ
యనమరణముక్రింద పరిణమించుట కీ దొరతనము గూడ సహిం
పలేక పోవుటవలననే మహాత్ముని వారు నదలివేసిరి. ఆయనతప్ప
మరెవ్వరూ దేశీయులలో సరిగా నడిపింపజాలరని ఎల్లవారు
సంగీరించియున్నారగున ఆయనకు ఆరోగ్యదార్జ్యము
లు కలుగుటకును మనము వేచియుంటిమి. ఆయనకు సంపూ
ర్ణరోగ్యమింకను కలుగకపోయినను, నాయకత్వమును సహిం
చి ఆదేశముల నొసగుటకు వలయునంతటి ఆరోగ్యము కలిగిన
దని మౌలానాలోను సుర్యతీలోను మహాత్ముని దర్శించినవారందరూ
తలంపకుండజాలరు.

దౌర్జన్యము ఉద్రేకభావము

ఆయన యొసంగిన అదేశ మేమి? ఆయన దౌర్జన్యము
నామోదించునని మహాత్ముని నెరింగినవారెవ్వరునుగూడ నూహింప
జాలరు. “ప్రతిపక్షులను బాధించుటవలన విజయము కలుగదు.
తనకు కలుగు కష్టముల నన్నిటిని సంతోషముతో ననుభవించు
టవలననే విజయము కలుగును” అను సిద్ధాంతమునే మహాత్ము
డు మరల నిపుడుగూడ బోధించెను. దౌర్జన్యమునుగూర్చి ఎవ
రిమతధర్మము లేటుల బోధించినను, యిపుడు మనము దౌర్జన్య
ము నవలంబించినచో తక్షణమే మన దేశమునకు స్వరాజ్యము
రాగలదని చెప్పగలవారెవ్వరును గూడ నాకింతవరకును కనబడి
లేదు.

“దౌర్జన్యములేని స్వరాజ్యప్రయత్నము గయ
గూరల స్వరాజ్యము”

అని మహాసభు చేయువారైనను గూడ దౌర్జన్య
ప్రయత్నములు జరుగకతనో ఏమియును నిర్ణయించి యుండ

లేదు. “అక్కడక్కడ విడివిడిగ దౌర్జన్యములు జరుగుచు క్రమ
ముగ స్వాతంత్ర్యసంగ్రామముగా పరిణమించును. అందులన
మనకు స్వరాజ్యము లభింపదగినఫలిత మేర్పడును” అని మా
త్రమే వా రూహించినటు లగపడుచున్నది. ఇది వట్టినిరర్థకము
గునుద్రేకభావమని మన అనుభవమువలన మన మందరము నెరిగి
యున్నాముగాన నిట్టిపిచ్చిపద్ధతి నవలంబింపవలెనని యేనాయ
కుడునుగూడ మనచేకింపజాలడు. యుద్ధమునకు కామలిన
ఆయుధములు మనకులేవు. యుద్ధమున కధికముగ త్యాగమునుచే
యగల మహాయోధులు కొట్టకొనిదిగా కామలినయుందురు. సుశి
క్షితులగునట్టి యోధుల సహాయముగూడ మనకు లేదు. యుద్ధ
మునకుబోవు ప్రతియోధుడును చూప వల సి న క ని వ్య
పరిమాణము గల త్యాగముగూడ అసహాయవాది చూప
వలసినగర్విష్టపరిమాణము గల త్యాగముకంటె చాలపెచ్చుగానే
యుండును. సామరీతనముతోను చలది త్రముతోను యుద్ధము
చేయవలెనని కోరుటవలన దేశమునకల్లోలము జనించుట తప్ప
మరెట్టిలాభమును కలుగదు. గాన మనదేశమునందలి రాజకీయ
నాయకులెవ్వరునుగూడ యుద్ధనూచన నామోదించజాలరు. ఒక
విధానమును సాధనములును నైవ్యమునుగూడ లేకుండయుద్ధము
నకు గడుగుటయనిననేమి? గొట్టెలను కసాయి దుకాణమునకు
తోలినట్లు దేశీయులను శత్రువులగుండ కెరచేయుటయేగదా.
భూతదయగలవా రెవరైన నిట్టిమోరకార్యమునకు పూనుకొనగ
లుగుదురా? అట్లుపిచ్చిపట్టి యెవరైన న క్షేమార్జనముచే నిట్టి
చేతకాని యుద్ధమునకు గడిగినచో మరల నొకటిరెండుపురుషా
తములవరకును మనము తలెత్తి తిరుగగలుగుదుమా?

అడియూన

అహింసావ్రతము మతధర్మముని మహాత్ముడు నమ్మినటు
లందరూను నమ్ముజాలకపోయిననుగూడ దౌర్జన్యసాధనము నిరుప
యోగమని బాగగానాలోచించి నిర్ణయించుకొనగలుగుటకే నే
ను దీనిగూర్చి యంతఅధికముగా తెలిపితిని. దౌర్జన్యసాధనము
నందుగట్టిసమ్మతము గలవారిసంఖ్య అత్యల్పమనియే వా నమ్మ
కముగాని యీరెండేడ్లలోను చాల అడియాపలు ను వెట్టి
మొట్టి ఆలోచనలును బయలుదేరినవి గాన నిపుడు వానిని
పూర్తిగా తొలగింపవలెను. మనమే పనిచేయుటకును ముందు
గా నీపిచ్చియూహలను పోగొట్టుట ముఖ్యము. ఏపనికాని ఏ
రూపమునగాని దౌర్జన్యసాధనము నవలంబించుటకు మహాత్ము
డేంతమాత్రము సంగీకరింపడు. తానును మనమును కష్టముల
ననుభవించిననే స్వరాజ్యమువచ్చునని మహాత్మునిసమ్మతము. ఈ
దేశమున ఆక్షేపణలు చేయువారిసంఖ్య అత్యధికము. వారల్ప
బుద్ధులగుటవలననే సర్వజ్ఞుల మను గర్వమున మునిగియున్నారు.

మానవస్వభావమును గుర్తించుటలో మహాత్మునకు గల
అనుభవము మరెవ్వరికిని లేదుగాననే తనపక్షమువారిలో ప్రాత్ర
గా పని ప్రారంభించువారికి మహాత్ముడు తేలికవిధులనే ఏర్ప
రచును. బహిష్కరణపంచకమునందలి విషయములలో దేనిని
గూడ మహాత్ముడు వదలలేదు. మనముగూడ వదలగూడ
దనియే కోరుచున్నాడు గాని మనము దౌర్జన్యము చూపిన
పుడు మాత్రము మహాత్ముడు సానుభూతిని చూపింపకమానడు.

శాసనసభలపని అనగా నేమి?

బహిష్కరణము లన్నియును ఆములులోనే యున్నవి
గాని అన్నిటిని నెరవేర్చుటకు తగినమనోబలము మనకు లేదని
మహాత్ముడు గుర్తించెను గాననే ఒక్క బహిష్కరణమును
గూర్చి మాత్రమే ఏకాగ్రతతో పనిచేయవలెనని మహాత్ముడు
మనలను కోరెను.

అదియే విదేశీక స్త్రీ బహిష్కరణము. అదియే
కడుగులభమైనది. విదేశీకస్త్రములు నన్నిటిని పూ
ర్తిగా బహిష్కరించి శుద్ధభృరుబట్టలే కట్టవలెను.

అని మహాత్ముడు శాసించెను గాని యీ కార్యము
చాలసాధుజేసవనియుని నాయకులు కొందరు తలచుచున్నారు.
పెద్ద యెత్తున దేశీయులందరూను కలిసి యుద్ధప్రయత్నమును
సాగించుట కట్టి అవకాశమును లేదు. అక్కడక్కడ దౌర్జన్య
ములను చేయుటవలన లాభమేమియును కలుగకపోవుటయేగాక
హానికూడ కలుగునని నే నిదివరకే తెలిపితిని. అసహాయాత్మకము
మునందలి తక్కిన విషయములను నెరవేర్చుట చాల కష్టము.
రాట్టముపని నిచ్చప్పిడిపని. ఇక చేయదగినదేమున్నది? ఆగ్రహ
పూర్వకముగ వాడేపించుట మాత్రమేగదా? స్తంభించిన మిత
వాడు లవలంబించినది గూడ నీ నిష్ఫలసాధనమే. ఇపుడు
శాసనసభలకు వెల్లిన కాంగ్రెసువా రాసభలను వదలి దేశీయుల
కడ కేగి తమ ఆగ్రహపూర్వకాక్షేపణకు సరియగు వ్యాఖ్యాన
మొదలెడియో వివరింపనిచో వారు చేయునదిగూడ నిదియే
యగును.

రాట్టముయొక్క ఫలము

కాకినాడలో నేను మాంపం గలిగినది మహాత్ముడే
రాట్టమే. ఇపుడు మహాత్ముడు చూపించినదియు రాట్టమేగాని
క్రొత్త దేదీయునుకాదు. రాట్టముపై నూలు వడుక నేర్పినవారికి
గలగు ప్రకాంతానందానుభవమునుగూర్చి నే నిచట విస్తరించి
చెప్పదలచుకొనలేదు.

దేశభక్తిని విధేయతను కలుగజేయుట మున్నగు నదృష్ట
తత్వము లెన్నియో రాట్టమునం దున్నను గూడ వానిని గూర్చి
మాడ నేనిపుడు ముచ్చటంపజోను. నాలుగేడ్ల క్రితము ఇం
డ్లలో రాత్రి పడుండునపుడైనను మడికట్టుకొన బోవునపుడై
నను గూడ ముతకగావంచాను క్షణకాలము మైన వేసికొనుట
కుగూడ సహింపజాలని నననాగరికశిఖాముఖ లగు దాష్ట్యులు
వ్యాయవాదులు మున్నగు సాత్వాత్మ విశ్వవిద్యాలయపట్టపండి
తు లి పు డు కాంగ్రెసు స్థాయి కార్య సంఘ
ములందు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడి పాలములలో పనిచేయు
నట్టి దేశీయుల కందరికిని ప్రోత్సాహము కలిగించుటకు ప్రశ్ని
దినమును నూలు నడుకుచున్నారని కొట్టికొలదిపామరజనులను
తెలియవచ్చినపుడు కలుగు గొప్పఫలిత మగణ్యముగదా. ఒక
పంటకును మరియొకపంటకును మధ్యకాలమున గగనావలో
కసముతప్ప వేటు జీవనాధారములేని జనసమూహము నిరంతర
కృషివలన దారిద్ర్యమును జయించునట్లు వారిని ప్రోత్సాహ
పరచుటకే విద్యాధితులగుసోదరు లీటుల మాధ్యవర్ధకులగుచున్నా
రని కృషివలలును కార్మికులును గ్రహింపగలుగునపుడు, విద్యా
ధికులును పామరులును భిక్షుతరగతులవారుకారు, అందరూను
భారతిజాతికి చేరినవారే, ఎప్పటికిని తామధోగతిలోనే యుండ
నక్కరలేదు, తమకుగూడ మోక్షముకలదు, అని వారు బాగుగా
గ్రహింపగలుగుదురు.

పామరజనులకు ప్రోత్సాహపరచి వారి సహాయమును
బడసిననేగానిదేశమునకు ము కిరాదనియిపుడు కాంగ్రెసుసభ్యు
లందరూను బాగుగా గ్రహింపగలిగియున్నారు. జాతిమతద్వేష
మును బోధించి మతకలహములకు మాత్రమే పామరజనులను
పురికొల్పవలసినంతటి దురదృష్ట మనదేశమున కింకను పట్టనండు
లకు భగవానునకు వినతులొనరింతును. వ్యవసాయపునుజునీని
రోజులలో కర్షకులకు రాట్టము మగ్గుములపనికంటె మంచిపని
మరేమియును లేదు. ఇపుడు వారు విదేశీబట్టలకును స్వదేశీముల్ల
ట్టులకును చాలధనము దుర్వినియోగ మొనరించుచున్నారని,
ఇది యం త యు ను త గ్గి పోవు ను. కొద్ది వ్యయ
ముతోనే వారికి కావలసి న ఖద్దరు బట్టలు స
మకూరును. అరీతిగా వారు ధనముకూడ బట్టగలుగుదురు. వీర
లకు లాభముకలుగుటకును భిక్షులనమును దారిద్ర్యమును తొల
గుటకునే విద్యాధితులును ధనికులునుగూడ ఖద్దరును నేసి కట్టు
కొనుచున్నారను నమ్మకము జనసామాన్యమునకు కలిగినపుడే
వారట్టి నాయకుల ఆజ్ఞానుసారము పనిచేసి ఎట్టిత్యాగములైన
సంతోషముగా చేసెదరు.

విభేదములను తొలగింపగలసాధన మేది? రాట్టమే

ఎప్పటికైన శాసనోల్లంఘనముచేసిన గాని స్వరాజ్యము
రాదని కాంగ్రెసు సభ్యులలో నన్ని పక్షములవారికిని గూడ
గట్టిసమ్మతము కలదు. ఇట్టి పరస్పర గాఢవిశ్వాసము కలిగిననే
గాని శాసనోల్లంఘనము సాధ్యముకాదు. మీరు పన్నులుచెల్లించ
పలదని తా మొకతీర్మానముచేసినంతమాత్రముననే దేశీయులం
దరును వెంటనే దన్నులను విగబెట్టెదరని తలచువారు కేమియు

గ్రామీణులకు పాఠశాలలున్నావని, చందమామను రమ్మని పిలిచినంతలో తనకడకు రావలసి కోరడముచేయు పనిచాలనివలెనే తాము తీర్మానముచేయగానే దేశీయులందరూ వివరణని యిట్టి ప్రాయశులుగూడ విచారింపవలసివచ్చును. విద్యాధిపతులకును పాఠశాలకును ఇప్పుడున్న భేదమును తొలగించి యొకమత్యమును కలిగింపగలిగిన ఉత్తమసాధనము రాట్ట మొక్కటియే.

రాట్టము-చాలకులు

విదేశీవస్తువులను మనము పూర్తిగా బహిష్కరించినచో విదేశీయులలోను బ్రిటునుదేశీయులలోను అద్భుతముగుఫలితము కలుగగలదు. మనము కేవలము ఉపేక్ష చేసి గొప్ప అపచారము చేసినను మహాత్ము డిదివరకే అద్భుతఫలితమును కలుగజేసెను. మనము పెక్కుదశలనుండి స్వదేశీనిగూర్చి ప్రజ్ఞలను పలికితిమే గాని విదేశీయవస్తువునిగూర్చితలకు కొంచెమైన వేర్వేరుప్రతిపదాల కంటివి.

మహాత్ముడు ఖద్దరునుగూర్చి దీక్షబూనగానే తన 1921 వ సంవత్సరములోనే లాంక ప్రాంతంలో చాలకలవరము ప్రారంభమైనది. ఇప్పుడు ఖద్దరు పరిశ్రమ మరల తగ్గిపోయినను ఖద్దరును ధరించినవారెల్ల యెడలను కనబడుచునే యున్నారు.

నూలువదుకుట-బోధించుట

అహమదాబాదులో నామోదించబడిన తీర్మానము ప్రకారము కాంగ్రెసు సంఘముల సభ్యులందరూ ప్రతిదినము ను నూలువడికినచో ఆరునెలలలో కలుగుఫలితము వారూర్ష ఆరేండ్లు బోధించిననుగూడ కలుగదు. 1925 లో మహాత్ముని అధ్యక్షతకీంద కాంగ్రెసు సంఘములు పని చేయుచున్నపుడు స్వదేశీవిల్లులవారి సహాయముతో మనము విదేశీ బట్టలను పూర్తిగా బహిష్కరింపగలిగినచో "ఇక మీరు మాదేశీయును వదులుటకు మాటులు ముల్లెలు కట్టుడు" అని హెచ్చరించితిమనియే ధీయుతులగు ఆంగ్లేయులందరూ గ్రహింపకుండ జాలుదురా?

అట్టి ఆజ్ఞాపత్రములను పంపజాలినది

రాట్టమే-రాట్టమే-రాట్టమే.

రాట్టముగాక మరేది అటుల జేయగలదు? దేశీయులందరూ నూలువడికి దాద్ర్యమును బానిసత్వమును తరుమ గలిగినచో విదేశీయులందరూ నువ విషయమున ప్రోత్సాహక యుపేక్షింపగలరా? మనదేశీయున బోల్చివిజము ప్రబలకుండ చేయవలెనని దేశీయులందరూ ఎటుల కోరుచున్నారో అరాజకమును రాజకీయవిప్లవమును కలుగకుండ చేయవలెనని గూడ నటులే కోరుచున్నారు. ఈరెండిటని నివారంపగల ఉత్తమసాధన మేది?

రాట్టమే-రాట్టమే-రాట్టమే.

మహాత్ముని ఖద్దరుడేద్యమమునందుగలముఖ్య లాభములను మాత్రమేనేడు వివరింపబూనితిని దీనివలన కేవలము వివరితాభిప్రాయముకలవాడిగూడ నమృతము కలుగక లేవదు.

మహాత్ముని ఆరోగ్యము

ఇంతవరకును మహాత్ముడు దినమునకు ముమ్మారు- రొట్టెను, మేకపాలను, పండ్లను మాత్రమే భుజించుచుండెనని దేశీయులందరూ నెరుగుదురు. కొన్ని వారములనుండి రొట్టెను మానేసెను. ఇప్పుడు మూడవపూట పాలను పండ్లనుగూడ వూడినెను. సుమారు 80 తులములపాలును కొద్దిగా పండ్లను మాత్రమే మహాత్ము డిప్పుడు రెండుపూటలకును కలిపిపుచ్చుకొనును. అదియైన ఉదయము మధ్యాహ్నము రెండుసార్లు మాత్రమే. మాకు సాయంకాలము 4 గంటలకు చెరసాలలో భోజనము పెట్టినపుడే మరల మరువాడుదయమువరకును భోజనము లేకుండనుండుట చాలకష్టముగా నుండెడిది. అట్టిచో మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు పావుసేరుపాలు త్రాగి మరువాడుదయమువరకు నేమియు తినకుండుట యెంతకష్టమో యోచింపుడు. రంజానునెలలో నైష్ఠికులగు మహాత్ముడియై లాసరించు భోజన నియమక్రతమును మహాత్ముడు సంవత్సరము పొడుగు ననుగూడ నొనరించుచున్నాడు. కాని మహాత్ముడియై రంజానులో పగలు భుజింపక రాత్రిమాత్రమే భుజించినను రాత్రి పూటవారుపక్కాన్నములతో శృష్ట్యవుతుగా భుజించెదడు గాని మహాత్మునివలె పావుసేరుపాలనుమాత్రమే త్రాగి విన్నకుండదు. నానోదరు డేమి కోరినను మహాత్ముడు నిరాకరింపడు గాన మూడవసారిగూడ పాలుద్రాగవలెనని నానోదరుడు(మూలానా గాకతాళిగాను) మహాత్మునియే శ్రమకొనెను.

వృత్తిమండలము నుండియు కనీసము 80 మంది యైన కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు చేరి 2000 గజముల నూలునయిన పంపించినచో నపుడు మూడవసారి మరల పాలుత్రాగెదనని మహాత్ముడు వాగ్దానము చేసెను.

820 లక్షల మంది భారతీయులలోను మహాత్మునిపై భక్తివిశ్వాసములు గలవారధము 6000 మందియైన వేళమున లేరా?

మహాత్ముని హోగ్యము సరిగాలేదు. పాత్రికడుపులో నొప్పి కనబడుచున్నది. అందులకేమి కారణమో తెలియదు. ఆయన విస్తారము నేపు కూర్చోనజాలరు. చాలసేపు వెల్లకిల పడుచుంటున్నందునని వైద్యులు తెలిపిరి. నేను సుబర్బత్తో డిక్టకాలము మహాత్ముని సమీపమున నుండుటచే ఆయన అనుభవించిన మనోవ్యధ యెట్టిదియో నేను బాగుగా గ్రహింపగలిగితి.

ఇందియవిశేష యగు మహాత్ముడు అహమదాబాదు నభిలోదుఃఖము నాపుకొన జాలకపోవుటకు గూడ మహాత్ముని కరీరచార్యల్యమే కారణము.

హృతగర్వము మహాత్ముడా? మనమా?

తానే పరాజయమును హృతగర్వమునై తినని మహాత్ముడు వాసెను. ఇప్పటికైనను మహాత్ముని విజ్ఞప్తి దేశీయులమది కెక్కకున్నచో వారెండువలన నుత్సాహముతో పనిచేయకున్నచో, శిథిలాంగుడగు మహాత్మునకు కలుగగల ఫలితము చాలసంతాపకరమని నేనెతయు చింతనొందుచున్నాను. అట్టి దురవస్థకలుగకుండ భగవంతుడు రక్షించుగాక. దేశీయులందరూ నావలెనే కోరుదురేని అహమదాబాదులో కలిగిన పరాజయము మనదిగాని మహాత్మునిది కాదనియే వారందరుగూడ భావింపవలెను. మన మందరమును ముందెన్నడును చేయనంత హెచ్చుగా పనిచేసి మహాత్ముని ఆనతిని నెరవేర్చవలెను. మహాత్మునివల్ల మనకు గల భక్తివిశ్వాసములకు నిదర్శనముగా రాట్టమునకు విజయమును కలిగింపవలెను. మహాత్ముడు కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షత వహించినపుడు మన మర్పించదగిన కానుక యిదియే. నర్వేళ్ళుడు మనకు తోడునీడయై యుండి నడిపించుగాక."

అని మాలానామహమ్మదాల్ గారునుడివిరి.(హిందు)

శ్రీ మయిలవరం బాలభారతీనమాజమువారు (17-7-24)తేది బెంగళూరులో శనివారంరాత్రి

రాధాకృష్ణ అను నాటకమును

ప్రదర్శన మొనరింతురు.

క పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

నోటీసు

కాకినాడ ప్రి. స. కోర్టులో

O. S. 54/1921 E. A. 52/1921
వాది:—కడిమి చర్ల రాజు.
ప్రతివాదులు:—1 కాదంబరి శిరిశింహారావు, 2 కొండ పి. అయ్యపరాజు, 3 కాదంబరి వెంకటచలం.

యీ నెంబరులో కోర్టువారివల్ల 4-2-1922 తేదిని కాబడినవేలము కన్ఫ్రమ్ చేయించుమని వాది పిటిషను దాఖలుచేసియున్నాడు. అందుకు ఎవరికైనా ఆక్షేపణలు వున్నయెడల 26-7-1922 తేది వరకు 11 ఘంటలకు సదరుకోర్టుకు హాజరయి కోర్టువారితో ముగిచుకొనవలెను

వేమూరి శ్రీనివాసరావు, కాబరీపు స్టేషను.

నెగరోగము, తిమరువాయువు, అజీరి, నరముల బలహీనత

మొదలగువాటికి ఆమోఘమైన

బోషధము

నేను గడచిన 13 నెలల ములనుండి సుఖసంకటము, తిమరువాయువు విభీచే బాధపడుచుం అని. అందుచే మలబద్ధము ఆకలి మందగించుట చిట్టము మున్నగునవి కూడ ప్రారంభించెను. చల్లనిటిని త్రాగినను లేక స్నానము చేసినను కూడ యేదో ఒక జబ్బువచ్చుచుండెను. కొంచెము దూరము కూడ పోయిరి విడువక పోలేకుంటిని. ఇవన్నియుగాక కీళ్లయందు నొప్పి యుండెను. అన్నియుచే నాకు రాత్రులందు నిద్రలేకుండజేసెను. బ్రతుకుటయే కష్టముగానుండెను. నేను అనేక ఆయుర్వేద వైద్యులవద్దను పాశ్చాత్య వైద్యుల వద్దను చికిత్స చేసుకొన్నను గుణమేమియు లేకపోయెను.

తిరువళ్ళేలి జిల్లా కృష్ణా పురవాసియును. ప్రస్తుతము చెన్ననగరము ఆస్పత్రియకనీధి, నెం 72 రుభవసును దున్న స్వామి వాడికి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారియొక్క గొప్పను, మహిమను గుఱి. చిహిందూపత్రిలో ముద్రింపబడిన ప్రకటనలను చూచి కడపటిసారి వారివద్ద చికిత్సచేసుకొనుటకు నిర్ధారణ చేసుకొంటిని. ఆ ప్రకారముగానే ఈనెల 4 వ తేదీనుండి ప్రారంభించితిని. ఇప్పటికి 17 దినములనుండి వారివద్ద బోషధములను తీసుకొనుచున్నాను.

ఇది స్వేచ్ఛకాలములోనే ఈ దిగువ తెలుగు బడిన ఆశ్చర్యగుణములు గలిగినవి. నాకు మంచి ఆకలి, జీర్ణశక్తి కలిగినది. కీళ్లయందుండిన నొప్పులు మాయమై పోయెను. రాత్రులందు సుఖనిద్ర వస్తుచున్నది. నేను యిప్పుడు మునుపటికంటె మిక్కిలి పుష్టిగా నున్నాను. చన్నిళ్లతో ప్నానము చేసినను నాకే జబ్బును వచ్చుటలేదు. మరియు నేను మిక్కిలి కులాసాగానున్నాను. నాస్వంతలను భవమాచే పండితులవారు నిష్కపటము మిక్కిలి యధార్థవాదు అని తెలుపగలను. రోగియొక్క ఆరోగ్యము నిమిత్తము శ్రద్ధవలె పాలుపడుదురు. వారు శ్వాధిం మిక్కిలి పరిగానిరూపణచేయుదురు. వారివద్ద పేరులు బోషధ మేమియు లేదు. వారు క్రతిరోగియునకును ప్రత్యేకముగా బోషధమును తయారు చేయుదురు.

కస్తూరి అణిముక్కములు, స్వర్ణము మొదలగు విలువ గల వస్తువులనుచేర్చి బోషధమును తయారు చేయుదురు. అందుచేతనే వారి బోషధములకు విలువవస్తువు, గణము అమోఘము. వారు మొత్తమును పూర్తిగా ముందుగానే తీసికొనెదరు. వారు గొప్ప మొత్తమును అడిగి పుచ్చుకొనినను, మనముగానిచ్చినను వారు కోగులవిషముపై తీసికొనుకర్షణబట్టి చూచిన ఆమొత్తము న్యాయమనియే నా అభిప్రాయము.

ఆర్. నాగిహరియ్యంగారు తాలూకా హెడ్ అంకెంటుపల్లాది, తిమరువాయుజిల్లా మద్రాసు 21-1-1923 (ప్రస్తుతము ఘోలోనున్నాను.) ప్రకటన నెం 18

వారినలహా కట్నము రు.15

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924 వ సం జూలై నెం 17 వ తేది

గురువారము

గుంటూరు జిల్లా బోర్డు: ప్రభుత్వ సమాధానము

గుంటూరు జిల్లా బోర్డుకును, కడప జిల్లా బోర్డుకును, ప్రభుత్వమువారికి వలసే వెనుకటి అధ్యక్షులను మరల పంపించిరి. స్వరాజ్య సిద్ధికి దేశమంతయు ఆతురపడుచున్న నీ సమయమున జిల్లా బోర్డుకు ఎన్నికహక్కుల నేల ప్రసాదించగూడదను ప్రశ్న జనింపకమానదు. ప్రభుత్వ నియమము కత్తికల విమర్శనమునకు పాత్రయ్యెను. ఈ వారపు భోర్డు సెంటుబార్డు కె జెట్టులో గుంటూరు జిల్లా బోర్డు నియామక విషయమై యీ క్రింది సమాధానమును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు. "గుంటూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షకదవి ఖాళీగ బోవుచున్నందున, ఎన్నికల ద్వారా నియమించుట భవ్యమాయను విషయమును ప్రభుత్వమువారు చాల జాగ్రూకతతో విచారించిరి. 1922 వ సంవత్సరము ఏప్రిలు 16 వ తేదిన గుంటూరు జిల్లా బోర్డు సమావేశమయిందను. 42 మంది సభ్యులు హాజరయిరి. 21 మంది అనుకూలముగను, 9 మంది ప్రతికూలముగను యీ క్రింది తీర్మానమును గావించిరి. ఇరువురు సభ్యులు తటస్థులుగ నుండిరి. "అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నికల ద్వారా నియమించవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరు విషయమును, జిల్లా బోర్డుపునర్నిర్మాణముపూర్తియై నియోజకవర్గమునందును వారి ప్రతినిధులయందును సరియగు ప్రజాభిప్రాయము గలుగువరకు నిలిపియుంచినచో ఇట్లుండి గలుగ"దని తీర్మానించవలెనని బట్టెను. జిల్లా కలెక్టరుతో నీ విషయమై యోచించగ, జిల్లా బోర్డుకు అధ్యక్షుని నెన్నికొను హక్కు ప్రస్తుత సమయమున నిచ్చుటకు వారంగీకరింపరయిరి. ఆ కారణముచే, ప్రభుత్వమువారు జిల్లా బోర్డు కడప జిల్లాకు నియమించుటకు నిశ్చయించిరి. తదను గుణ్యముగ దివాను బహదూరు పి. సి. యకా. ఎతిరాజుల నాయుడుగారిని గుంటూరు జిల్లా బోర్డుకు సభ్యులుగను, అధ్యక్షులుగను ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి."

ప్రభుత్వ సమాధానము ప్రజాభిప్రాయముల కెంత విరుద్ధముగ నున్నదో గ్రహింపవచ్చును. స్థానిక స్వపరిపాలనమునం దయినను, సర్వరాజ్య వృద్ధి గలుగవలసిన నీ దినములలో స్వపరిపాలనా శాఖామంత్రి యిట్టి నిరోధమునకు బూనుట మిగుల కోచనియము సంస్కరణములు ప్రాధాన్యమునకు వాటి నుండియు, స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖాత్రిము మిగుల నిరాశ్చర్యకరముగ నున్నది. రాజ్యాంగ సంస్కరణములు స్థానిక స్వపరిపాలనమును ముందుగ గొంపోవుటకు మార్గము వెనుకకు మరల్చుట విచిత్రము. జిల్లా బోర్డుల అధ్యక్షుల నెన్నికొను హక్కును ప్రభుత్వమువారు సర్వత్ర ప్రసాదించియున్నచో, చిక్కలు దొంగిలించెడివి. ఇందు కింకను తరుణము రాలేదని చెప్పటం కన్న అకఖ్యాతి వేరొకటుండబోను. ఐనను, స్థానిక స్వపరిపాలనామాత్యుడు వేరొక పర్సనులే నను. జిల్లా బోర్డుల ఎన్నికహక్కు

గావలయునని కోరిన ప్రజాభిప్రాయము ప్రభుత్వము వారి విషయమై విచారించెదమనిరి. దీని క్రింద ఎన్నికహక్కులను సుభముగ నిరాకరింపవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు మిథు అధ్యక్షులు తమ స్వలాభమును కోల్పోవుటకు సామాన్యముగ సంగీకరింపరు. తమ కిష్టలయిన వారిని బోర్డు సభ్యులుగ చేర్చుకొన బ్రయత్నించెదరు. స్వపక్షము నొక దానిని నిర్ణయించెదరు. అధ్యక్షుని నెన్నికొను హక్కు గోరకుండ సభ్యులను ప్రోద్బల పరచుచుండుదు. ప్రభుత్వమువారు గనుగొనవలసి నది జిల్లా బోర్డు సభ్యుల కోల్పోవమాత్రమే గాదు. నియోజక గణము యొక్క యభిప్రాయమును ముఖ్యముగ గమనింపవలయును. నియోజక గణము ప్రభుత్వ నియమమును గోరదనట తేటతెల్లము. స్వరాజ్య సంపాదన కొరకై మిగుల పట్టుదలజూపి ఆంధ్ర దేశమునందెల్ల ప్రసిద్ధిపడసి ప్రజాహితీ జీవితమునందు ముందంజ వైచుచున్న గుంటూరు మండలము జిల్లా బోర్డుకు అధ్యక్షుని ఎన్నికొనట కంగీకరింపదని తెలుపుటకన్న పరిహాసాస్పదమగు విషయ మింకొకటుండబోదు. స్వరాజ్యమున కర్హులగు ప్రజలు స్థానిక స్వపరిపాలనమున కవకాశము గాజాలరు. ప్రభుత్వ ప్రకటనము బట్టియైనను జిల్లా బోర్డు సభ్యులు 42 మందిలో 21 మంది సభ్యులు లభకమునను 19 మంది రెండవపక్షమునను వోటు తేసి నటుల గనుపించును. ఇరువురు తటస్థులును ఏమొగమొటమి చేతనో తెటనులుగ నుండియుండును. వీరు రెండవపక్షమున వోటు తేసియుండురని యూహింపవచ్చును. ఇరుపక్షములును సంఖ్యలయందు సమానముగ నున్నవి. అట్టితరీ, జిల్లా బోర్డు తీర్మానమున కట్టి విలువయుండునో కనుగొనవచ్చును. అధికార సభ్యులను, ప్రభుత్వ నియమిత సభ్యులను దీసివైచినచో, అధ్యక్షుని వెంటనే ఎన్నికల ద్వారా నియమించవలయునను సభ్యు లధిక సంఖ్యాకులుగ నుండురు.

జిల్లా బోర్డు తీర్మానముయినను ఈ విషయమును కొంత కాలమువరకు నిలిపియుంచవచ్చునని దెలుపుచున్నది. ఇట్టి స్వల్పపు టవకాశమును గైకొని, స్థానిక స్వపరిపాలనామాత్యుడు ప్రజల హక్కును భంగపరుచుట, మిక్కిలి యనుచితము. కారదానికేతనమునకు గ్రాంటు నిచ్చు విషయమై తాలుకా బోర్డు వారు రెండు మార్లు తీర్మానించినను, ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును నిరాకరించిరి. కాని ప్రజాభిప్రాయములకు ప్రతికూలముగ తీర్మానము కారణముచే వెలువడినను, దానిని కొనసాగించుటకు వీరు బద్ధకంకణులయిరి. ఇట్టి విషయములలో కలెక్టరుగారి సిఫార్సును ప్రమాణముగ గైకొనుట, విచిత్రము. సివిలు సర్కిస్ యుద్వ్యోగులు ప్రజల హక్కులను ప్రోద్బలపరచెదరని ఎవరును ఆశపడజాలరు. గుంటూరు మండలము జిల్లా బోర్డుకు అధ్యక్షుని నెన్నికొను సమర్థతను గడింపలేదని యనుకొనినను, మరల వెనుకటి యధ్యక్షునే నియమింపవలయునా? గుంటూరు మండల వాసులలో వేరొకరు లభింపలేదా? వీరికన్నను ఎక్కువ సమర్థులు లేరా? కొత్తవారిని నియమించి, ఇట్టి కడపులు మిరాశి హక్కులు గావని నిరూపింప గూడదా? కడప జిల్లా బోర్డు తమ అధ్యక్షుని ఎన్నికను గోరినను, వారికోర్కె సఫలముగాకబోయెను. మరల వెనుకటి వారిని నియమించుట తటస్థించెను. జట్టి సుపక్ష కరిపాలన మిదివరకే విశేషాపజయము గాంచెను. ప్రజల విశ్వాసమును గోల్పోయెను. దీనిని గాంచి ప్రజాభిప్రాయము ప్రముఖులకే వెగటుదోచెను. ముఖ్యులు చీలిపోయిరి. గౌరవతపస్సును నిపుటలో, నిట్టి యక్రమములు

బయల్పడుచున్నవి. మన గ్రామపరిపాలనము హిందూ దేశమునందెల్ల మిన్నగ నున్నదని, విల్లింగుడను ప్రభుత్వ గా రెట్టికగల్గుచుల బలికనను, నిజస్థితిభిన్నముగ నున్నది. ఇందునుబట్టి గ్రహింపదగిన విషయ మొకటి గలదు. స్వరాజ్యము లభించినగాని, స్థానిక స్వపరిపాలన మభివృద్ధి జెందజాలదు. అంతరముల వెంటడి స్వపరిపాలనమును పొందుట, అసంభవ కార్యమని తేటపడుచున్నది. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ కరిపాలనమునందు సివిలు సర్కిస్ అధికారుల ప్రాబల్యము కల్గలేదనుటకు, గుంటూరు జిల్లా బోర్డు విషయము నను మరకొన్ని విషయము లందును ముందరబాధికారి తేసి సాఫార్యమును మంత్రివర్గ మంగీకరించుటయే యిందుకు ప్రతినిదర్శనము.

అకాలి యుద్ధమును సంగ్రహము

అకాలి యుద్ధమును కేవలము రాజకీయమును విప్లవకరమనియు దానియందు మత సంబంధముగ చిహ్నములు లేవనియు అందుచే నాయుద్ధమును సంగ్రహము వలయుననియు కలనల్ ఏటుగారు సూచించిరి. ఈ విషయమును పంజాబు గవర్నరుగారి యిష్టమునకే వదలిపెట్టవలయునని రిచర్డు గారు బదులు జెప్పిరి. పంజాబునకు నర్ మాల్యాం హెయిలీ గారు గవర్నరుగ నున్నారు. వీరు సహజముగ తీవ్రనిర్బంధవాదులు. ఇండియా ప్రభుత్వమునందు హోం మెంబరుగ నుండి వీరు ప్రజాభిప్రాయముల నెటుల ధిక్కరించుచుండిరో దెలిసిన విషయమే. పయ్యె నీరు వృత్తాంతముబట్టి, వీరు తీవ్ర నిర్బంధములకు గడంగెదరని తెలియుచున్నది. అందుచే ఏటుగారి సూచనను, హెయిలీ గారు కొనసాగింపవచ్చును. కాని, ఇందువలన అకాలి సమస్య యణగిపోవునా? అయ్యది మరింత బలముతో విజృంభింపకమానదా? దృఢనిశ్చయములగు అకాలి సంకల్పమును, నిర్బంధములు గూఢమాపనేరవు. ఇండియా మంత్రిగారు తమ శాధ్యతను విడనాడి, హెయిలీ గారి నిరంకుశత్వమునకు తావిచ్చుచో, పంజాబునందు ఎక్కువ విషమస్థితి వ్యాపింపగలదు. అధికారవర్గము తన పద్ధతులను మార్చుకొనకున్నది. పై యధికారులు జోక్యము కలుగజేసికొనుటలేదు. ఆలివియురు ప్రభువుగారు జేయబోవు ప్రకటనమందు, ఏమని దెలిపెదరో చూడవలయును. వెనుకటి ప్రవర్తనము బట్టి వీరు మారదృష్టి జూపెరని తొచుదు. హిందూ దేశ స్థితి రానురాను క్లిష్ట భూయిష్ట మగుచున్నది. సంస్కరణ విచారణసంఘము నేర్పరచినంత మాత్రమున అంతయు చక్కబడునను, ఆలివియురు ప్రభువుగారు తలంచుట వ్యర్థము. సిన్హావార్తల ప్రకారము, స్వరాజ్య పక్షము వారును ఇండి పెండెంటు పక్షము వారును విచారణసంఘమును ఒహిష్కరించెదరని తెలియుచున్నది. మాలవ్యా గారు తాము సాక్ష్యము జెప్పమని పలికిరి. మితవాదులు కొందరు సాక్ష్య మియవచ్చును. జిన్నా గారి సంఘమునందు సభ్యులై తమపక్షమునకు కలిసియుండెచ్చిరి భారతీయులు స్వయంనిర్ణయాధికారము గోరుచుండ సంస్కరణ నిబంధనలలో మార్పుగలుగజేసిన నేమి ప్రయోజనము? ఇట్టి ఘోషిస్తీతిలో ఇంగ్లండు ఏమి జేయునో యని, నాగరిక ప్రపంచ మెదురు జూచుచున్నది. ఇంగ్లండు డయరు సేనానిని ప్రశంసించి, సర్కిస్ సభ్యులకు యధిక సౌకర్యములను గలిగించి, హిందూ దేశపు కోర్కెను మాత్రము మూలద్రోయుచో, భావిస్థితి యంధకారబంధురముగ ముండుగలదు.

వివాద వృత్తాంతము

హిందూ దేశమునందే నేక భాగములందు బ్రహ్మ సంప్రదాయమున హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు లేకుండు జరిగిపోయినను డిల్లీ నాగ పురములందు పోరాటములు సంభవించుట మిగుల విషాదకరము. గాంధీ మహాత్ముని కిది హృదయ విచారముగ పరిణమించుట సహజము. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యముగూర్చి మహాత్ముడెంత వట్టుదలజూపెనో వివరింప నవసరము లేదు. మహమ్మదీయ నాయకులును బ్రహ్మ సంప్రదాయమున మహమ్మదీయ తెల్లవల్లరుల కవకాశ మీయ వలదని ప్రకటించిరి. కాని వారి హెచ్చరిక పూర్తిగా ఫలించుట జూరదు. అల్లరుల కుభయ సంఘము లలో నెవరు బాధ్యులయినను, దేశమంతయు తల వంచుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. హిందూ మహమ్మదీయ సంఘస్యపట్ల ఉపేక్ష వహించి దేశము గమ్య స్థానముజేరుట దర్శనము. నాయకు లీవిషయమై ద్విగుణీకృతయత్నముల సలుపవలసియున్నది. డిల్లీ నాగపురముల తగవులలో నాయకులు పాల్గొని లేదు. అల్లరిమూకలే పాల్గొని నటుల గనుపించును. అట్టి వారిని వశపరుచు కొని దుర్భిక్షములను తొలగించుటకు నాయకులు పూనుకొనవలసియుండును. మాలానా మహమ్మదాలీగారు, భారతమిత్ర పత్రికా ప్రతినిధిలో ముచ్చటించుచు, హిందువులను మహమ్మదీయల లోనికి కలుపుకొనుటకు గాక, మహమ్మదీయలనే సత్ప్రవర్తన గలవారిగ జేయుటకై ప్రయత్నించవలయునని సూచించిరి. ఒక మతము నుండి వేరొక మతములోనికి బాహ్యముగ కలుపు కొనుట సులభమే. కాని హృదయము మార్చిది, బాహ్యచిహ్నములు మారిన నేమి ప్రయోజనము? ఏ మతమయినను, మానవులను హింసింపుమని బోధించదు. ప్రేమ విరహితమగు మతము, మతము గానేండు. హిందూ మహమ్మదీయ కలహముల సంతరింపజేయు నిమిత్తము, మరల నిగ్గిములో కామ్రేడు పత్రికను ఉర్దూలో మరియొక పత్రికను ప్రచురించెదమని, మహమ్మదాలీగారు వెల్లడి జేసిరి. సింధునందును, ఉత్తరహిందూ ప్రాంతము నందును కలహములు సలిపి, హిందువులను మహమ్మదీయలను శాంతిపరుపవలయునని, గాంధీ మహాత్ముడు సోజనీదేవిని గోదనటులను, అమె కొంతకాలము పర్యటనము సలుపుననియు, తెలియజేసెను. నాయకుల ప్రయత్నములు సఫలమగు గాక యని కోరెదము.

రాజపు మహిమ

రాజపు మహిమ గూర్చి మహమ్మదాలీగారు జేసిన ప్రతిపాదనము, మిగుల సమయానుకూలము గ నున్నది. వీరి హెచ్చరికను హిందువులను మహమ్మదీయులను విడిచి వండుకొని కొనసాగింపవలసిన యుద్ధర మెత్తే గలదు. గాంధీ మహాత్ముడు నిష్పాధింపబడిన నాటి నుండియు, దేశము తనధర్మము నెలుల మరచెనో, మహమ్మదాలీగారు వివరించిరి. దౌర్జన్యమునిరర్థకమని, మహమ్మదాలీగారి రిఫరెయిసును ప్రకటించుట భావ్యము నున్నది. మహాత్ముని హింసా సిద్ధాంతము నంగీకరించినను నంగీకరింపకున్నను, దౌర్జన్యమువలన హిందూ దేశము స్వాంత్ర్యము బడయునని బాధ్యతగలవారి వాదము తెలుసగు. అట్టిరీతి దౌర్జన్యసాధనమును నివారించి, ఎంత మాత్రము బాధ్యతను గలగింపకుండు యత్నింపవలయును. మహమ్మదాలీగారు నుడివిలు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

గాంధీ మహాత్ముని వ్య. జానిధి

లక్షరూపాయలు నమర్చింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

17.7.24

ఇదివఱకు మొత్తం 44150-11-7
విశాఖపట్టణముజిల్లా పాలకొండ
తాలూకాదారు గాంధీదాసు
కాళికూరు కృష్ణమూర్తిపంతులు
గారి ద్వారా వాగ్దానములు 25.9-0
నేటివసూలు 5-0-0

మొత్తం 44181-4-7

కోకాధిపతి కాళినాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి చేరిన వసూలు
ఇదివఱకు మొత్తం రూ. 20332-10-11
విశాఖపట్టణముజిల్లా పాలకొండ తాలూకాదారు గాంధీదాసు కృష్ణమూర్తి
పంతులుగారి ద్వారా వాగ్దానము
లలో వసూలు 20-0-0
పిల్లలమట్టి సుందరరామయ్య గారు,
ఓల్లటపూడి, తెనాలి 5-0-0

మొత్తం 20357-10-11

పూజానిధికి సామ్యముబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబు శ్రీకృష్ణపేథి, మద్రాసు.

ప్రస్తుత సమస్య యొక్క టియే గలదు. దౌర్జన్యమును తొలగించినపుడు, కలలము అసమ్యక్తి తీర్మానములతో ప్రాద్దుపుచ్చవలయునా లేక స్వతంత్ర నిర్మాణమును చేపట్టవలయునా? ప్రస్తుత పరిస్థితులలో శాసనసభలలో జేయగలిగిన నంతయు, అసమ్యక్తిని గట్టిగ దెలుపుటదప్ప వేరొకటి గనుపింపదు. ప్రభుత్వమును ప్రజాభిమతమున కనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించునటుల జేయుటకు సాధనములేదు. సంస్కరణముల ఏర్పాటుల టులున్న వి. అట్టి తరీ, స్వతంత్ర నిర్మాణ మే కి రణ్య మగుచున్నది. అన్ని జాతుల వారును అన్ని తర గతులవారును సమానముగ చేపట్టగలిగిన సాధనము రాటమేయనుటకు సందియములేదు. శాసనోల్లంఘనమునకు దారిజూపుట కిదియే ప్రధానసాధనము. నాయకుల కును ప్రజలకును మధ్యగల యంతరమును దొలగించి పరస్పర సఖ్యము గుడుర్చుటకు రాటమే ముఖ్యమార్గమని మహమ్మదాలీగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ప్రజలు స్వాతంత్ర్యశక్తిని సంపాదించిన, పాలకులు తమ నిరోధమును వదులుకొనుట నిశ్చయము. మహాత్మునిపై నను హిందూ దేశముపై నను నిజభక్తి గను పరుచుటకు రాటమును చేపట్టుటయే ఉత్కృష్ట మార్గము. మహమ్మదాలీగారి విన్నవమును నిర్వహించుటకు కాంగ్రెసుసభ్యులు పూనుకొన ప్రార్థింతులు.

కొత్తచట్టములు
స్థానిక స్వపరిపాలనామార్త్యము, కొత్తచట్టములను ప్రవేశ పెట్టగోవు చున్నాడు. మొదటి చట్టము. వినోదప్రదర్శనములపై పన్నువిధించుటకు స్థానిక సంఘములకు అధికార విచ్చుచున్నది. ఇక రెండవది నాటకములు పన్నుగువానికి బోవుటకు ప్రతికర్కవ దిబ్బియవలయును. స్థానిక సంఘముల పరిపాలన రాజకీయభిముఖం భించునని మంతిర చూపించుచున్నాడు. ఇది ప్రజలకమీద నిట్టి పన్నులకు తరువాత హాజరుకారేమోనని సందియములు గలుగుచున్నది. వినోదములపై పెగలు పన్నులను కట్టిచట్టము బోద్దవచ్చును. మరియొక చట్టము నిటీ మ్యునిసిపలుచట్టమనందు సవరణ

గోరుచున్నది. మూడవచట్టము నర్సులను మంత్ర సానులను కట్టుదిట్టములలో నుంచగోరుచున్నది. ఇతరవిధముల యభివృద్ధి గలుగకున్నను చట్టముల సంఖ్య మాత్ర మధికమగుచున్నది.

కార్యరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు			
మద్రాసు కార్యరేషనులో కాంగ్రెసు అగ్రస్తు సప్రభువు మాసములలో భాగపడనున్న 10 స్థానములకు నగరమునందలి కాంగ్రెసు పృరాజ్యసంఘములపక్షమున జూలై 16 వ తేది జరిగినసభయందు ఈక్రిందివారిపేర్లు నియోజింపబడెను.			
డివిజను	ఎన్నికొను తేది	నామినేషనులు	నియోజింపబడిన అభ్యర్థి
		వంపుటకు	చేరిన అభ్యర్థి
		వివరదినము	
17	16.8.24	20.7.24	వి. చెక్కె-కె
			కెట్టిగారు.
7	"	"	ఎం. శింగార
			వేలుకెట్టిగారు.
19	"	"	ఎస్. ఏ. హఫీ
			మహమ్మదుగారు.
15	"	"	అబ్దుల్ హమీదు
			ఖానుగారు.
24	"	"	కాశింజీ సా
			హెబుగారు.
12	6.9.24	20.8.24	గోనుగుంట్ల
			వేంకటసుబ్రహ్మణ్యం కెట్టిగారు.
16	"	"	పి. భక్తవల్సలు
			బాయుడుగారు.
18	"	"	డాక్టరు వి. రామ
			కామతుగారు.
1	"	"	వేమవరపు రామ
			కాకు పంతులుగారు.
28	"	"	టి. మినాక్షి
			సుంకరం పిల్లెగారు.

పనివాండ్ర ముజరాచట్టము 1928

కంకత 10 జూలై:—1928 నాటి పనివాండ్ర ముజరాచట్టముక్రింద స్కూలుకాజుకోర్టు ప్రధానన్యాయమూర్తియూ, 24 పరగణాలయొక్కయు హుగ్లీ జిల్లానుల యొక్కయు జిల్లా జడ్జిలను హక్రా ఆడివనర్ జిప్సీక్ర జడ్జియును వారివారి ప్రదేశములలో ఎక్కు అఫిషియో కమిషనరులుగా నియమింపబడిరి.

స్థానిక వార్తలు

రాకపోకలు:— సదాశివయ్యదగారి సతి శేషుడు యము చెన్నుపురి విచ్చేసెను. ఆర్. లిట్టలపేల్చుగారు విద్యార్థులు దైత్యులుగాను నిన్నరాత్రి పాలపూతుకు బోయిరి.

తెలిగ్రాఫు నోటీసు:— కాలికట్టు కొచ్చిన మార్గములో తెలిగ్రాఫు తీగలను యిట్లుండెడివిగానె పశ్చిమతీరముననున్న స్త్రీమనులకు పంపు తెలిగ్రాములు ఆలస్యముగా బట్టబడెను అందువలన నియంతులమున ప్రజలకు తెలియజేయబడినది.

మదరాసు } నూపర్నెంటుయిక్ చార్జి
17-7-24 } సెంట్రల్ తెలిగ్రాఫు ఆఫీసు
మదరాసు.

ఆరోగ్య ప్రచారము

సానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరుల ఉపన్యాసములు

13వ తేదీ సాయంకాలము 5-80గం|| స్వామినాయకను చేరిపిడిలో 19 డివిజనునందు కలరానుగూర్చి ఉపన్యాసము జరుగును.

అనాడీసాయంకాలము 6-80గం|| వానపమోడు కార్పొరేషను మ్యూలానందు స్పాటికము టీకాలుగూర్చి మాడకుంజు తిరు ఉపన్యాసము జరుగును.

ప్రొహన్సు రోడుమైదానమునందు 19 తేదీ సాయంకాలము 5-30 గం|| నగరపాలకవర్గముగూర్చి ఉపన్యాసము జరుగును.

భారతమహిళా సమాజ

(బాల్టిమోరులో స్వరాజ్యపత్రికాలయము ప్రక్కను)

సమాజ ముఖ్యోద్దేశములు:— 1. బొంబాయి సేవా సదసునకు పరిశ్రమలయ మొకటి స్థాపించి, భారతముంబు ముల్స్త్రీలకు పడుతుట, నేయుట, కట్టుపని, బనియనకల మున్నగు స్వల్పగృహపరిశ్రమల శిక్ష, అట్టి గౌరవస్మృతులకే వుండుచోడుగను సహాయధూతలుగా నుండునట్లు చేయుట, చుదరాసులో కొన్నాళ్లకు స్వాగతులనును స్థాపించి, భారత స్త్రీజనస్మృత్యమును పాటుచుట.

2. దేశవాసివర్గములకు బాలికలను పెండ్లిండ్లుకేసిన ప్రార్థనాపింపుటై వివాహపుత్రేర్పాటుల స్థాన మొందు స్థాపించుట.

3. స్త్రీవిద్యకు సేవకురాండ్రును తయారుకేసి, స్త్రీజనమునందు ప్రబోధము గావించుట, అంగ హిందీ తమిళ ఆంధ్రభాషలలో స్త్రీలకు సంబంధించినవిషయముల చెలుపు మాస పత్రికలను ప్రకటించుటకు ప్రయత్నించుట.

4. స్త్రీలు సంగీత, లలితకళల శిష్యులనునట్లు ప్రాశస్త్య హించి, దానివలన జీవనోపాధి గడపుకొనిన దలచినచో అట్టియవకాశ మొసగుట.

సమాజయోజనములను నెరవేర్చుటకు ధనసహాయమునకై ప్రజలకు విన్నవించుట.

గౌరవకుటుంబముల స్త్రీలకు గౌరవనీయులగు ఉపాధ్యాయులచే తెలుగు,తమిళ,హిందీ సంగీతపాఠములను సమాజ మందిరమునందే నేర్పించుటకు ఏర్పాటులు కేసెరి. ఈయవకాశము నుపయోగించి దలచుకొన్నవారు గా|| వ్యవస్థాపకునికి దరఖాస్తుపెట్టుకొనవలెను. చిన్నపిల్లలను ఎకారణముచేసిన ములు కొననిచ్చుగించుచిల్లిపండ్లులు గాని, గార్డియనులుగాని వారిని సమాజమున కొప్పగించవచ్చును. 20 మంది చేర్చుకొనబడుదురు.

కూనూరులో వర్షములు

కూనూరు జూలై 16:— క్రందటిరాత్రి వర్షము 4 అంగుళముల 20 సెంటుల పడెను. 14 తేదీనపడిన వర్షము 1 అంగుళము 25 సెంటులు. వాతావరణములో నేమియు మార్పులేదు. ఇంకను కుంభవర్షము కురియుచున్నది. ప్రవాహము వంజులలో నుండియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఎస్టేటు లాండు ఆక్టు

సవరణ విచారణసంఘము

ఎస్టేటు లాండు ఆక్టు, 1908, నందలి వివిధవిషయములను పరిశీలించి, కొన్ని సవరణలను గోరుచున్నవని శూచనలను విచారించుటయందు ప్రభుత్వమువారు నిమగ్నులైయున్నారు. కొందరు కాననసభ్యుల సహాయమునను, ఈ విషయమున సలహాజేయదగ్గ పెద్దమనుష్యులవద్దను ప్రభుత్వమువారు అవసరముగు సమాచారములను తెలిసికొన్నారు. ఆ విషయములకు సంబంధించినవారియందరి ఆభిప్రాయములను తెలిసికొననున్నారు.

ఈ యుద్దేశముల, ప్రస్తుతచట్టమునందు ఇంకను కొన్ని మార్పులను నూచించుటకును గా|| లామెంబరుగారి అధ్యక్షతక్రింద ఒక ఉపసంఘము నేర్పరప నిశ్చయించిరి. ఈ సంఘమువారు జూలై 28 తేదీన పని ప్రారంభించెదరు.

సంఘసభ్యులు:—ఎం. ఇ. కోచిమను, రిచెన్సుబోర్డు సభ్యుడు, టి. ఆర్. వెంకటరామకృష్ణి, అడ్వోకేటు జనరలు మదరాసు, రా. బి. సి. వి. ఎస్. నరసింహాజాగారు, డి. మునిస్వామినాయుడు, శ్రీ|| విశ్వనాథచానుగారు, వకీలు. కె. జగన్నాథయ్యరు, వకీలు. కె. రఘునాథరావు, పుమారు జమీందారుగారు. పి. వెంకటరమణరావు, వకీలు, టి. సి. క్రీనివాసయ్యంగారు, వకీలు. పల్లాకిమిడిరాజుగారు. కోపల్లి కృష్ణరావుగారు, బందరు. రా. బి. వి. టి. కృష్ణమాచారి గారు, కార్యదర్శి.

ఫస్టు గ్రేడు ఏప్రిలు పరీక్ష

ప్రశ్నలు బయట పడుట

మరల పరీక్షయందుండగాని తప్ప జేసినవారిని శిక్షించవచ్చును

ఏప్రిలుఫస్టుగ్రేడు పరీక్ష ప్రశ్నలు బయటపడినవిషయమై విచారించి బోర్డు సెక్రటరీయు డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారును బారిష్టరు మీరు అమీరుడ్డినుగారి నివేదికముపై విచారించుటకు నిన్న సాయంత్రముప్రాంతంలో బోర్డుసమావేశము జక్కిసు రామేశం గారి అధ్యక్షతన జరిగెను. అమీరుడ్డినుగారు మొన్న ఏప్రిలు లోజరిగిన పరీక్షలో ఒక విద్యార్థి సహమానించి క్లగ్గమహాగా కాశితము నొకదానిని కోట్లో పెట్టి కొన్నట్లును దానిపై ఆయన ప్రశ్నలు బయటపడినట్లు అనుమానబడినట్లును అందరకును చెల్లెసివే. ఈ క్రిందివిషయంపై చర్చించి ఒకవిద్యార్థి ప్రశ్నలను చెలును కొని నల్లురు మిశ్రుల కచ్చివటల మార్తెయన కనుగొనెను. బోర్డువారి నివేదికమును పరిశీలించి, ప్రశ్నలు కొందరు విద్యార్థులకే చెలియుటవలన అందరను శిక్షించుట తగదనియు యీ సంవత్సరము తిరిగి పరీక్షయందుండదనియు యీ శిక్షము జేసిన విద్యుగురను మరల పరీక్షకు రానీయగూడదనియు తీర్మానించినట్లుల చెలియుచున్నది.

బోర్డువారి రంతలు యిక ముందు పరీక్షలను జరుపుటను గూర్చియు, పరీక్షప్రశ్న పత్రముల సర్దుబాటునుగూర్చియు చర్చించిరి. బోర్డువారు అమీరుడ్డినుగారు జాగ్రత్త జేసిన అపరాధ పరిశోధనమును ప్రస్తుతించిరి.

చింతాద్రిపేట రేలుపేయర్ల సమావేశము:—చింతాద్రి పేటలో నయనప్పనాయకుపిడిలోని అపరిశుభ్ర పరిస్థితుల గూర్చియు, మురికిపిట్ట పోవుటను గూర్చియు విచారించి తగిన కట్టుదిట్టముల జేయుటకు చింతాద్రిపేట రేలుపేయర్లసభ నిన్న సాయంత్రము జరిగెను. పి. వేదాచలమొదలగుగారు పి. ఆర్ అండు సన్న ఆక్రాంటెంటు అధ్యక్షత వహించిరి. లక్ష్మణ అయ్యరు, గణపతిశిల్పి డి. కృష్ణయ్యరు, యం. యశ్. సింగు గారలు డివిజనులో నున్న లోపములను రేలుపేయర్లకు చెప్పి గారి ప్రతినిధియగు కొన్నియకు సజమగా లోపల ప్రజా సేవకేయు సుద్దేశమున్నయెడల యిట్లుండదనియు, జెప్పి రేలు పేయర్లలో సహకార భావముండవలెనని కోరిరి. అంతట నొక తీర్మానము నయనప్పనాయకు పిడిలోను, చాకలిపిడిలో నున్న అపరిశుభ్ర అపాయకరపరిస్థితులను కార్పొరేషను దృష్టికి వెంటనే చేపడెనని గావించిరి. అంతట చెయిర్మనుగారు సభ్యులందరునురేలుపేయర్లసంఘములోకేరిప్రాతినిధ్యము గలదానిగ జేయవలెనని చెప్పిరి.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము

కవిశిష్యుడంతుల యుగన్యాసము

దెంగుళూరు, జూలై 16:— మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమువారు కొన్ని యుగనివర్ధిటి ఎన్సైన్స్ను ఉపన్యాసముల నివ్వుటకు డాక్టరు జేమ్సు హెచ్. కవిశిష్యుగారిని మిసెసు మార్గరెటు ఇ. కవిశిష్యుగారిని ఆహ్వానించిరి. మిసెసు కవిశిష్యు యీ దినన రేదులలో ఆయావిషయములపై యుపన్యాసము లిచ్చును:— జూలై 21 విద్యావిభానములో సంగీతమునకు స్థానము, 22 తేదీ సంగీతములో అంతర్జాతీయత.

కవిశిష్యుగారు

జూలై 24 తేదీ:— భారతచిత్రకళాపరిణామము.

జూలై 25 తేదీ:— కళనుగురించినయ సౌందర్యమును గురించినయ ఆసియావాసుల భావము.

జూలై 28 తేదీ:— ప్రపంచములో వివిధవిజ్ఞానములు భారతకళానైపుణ్యము.

జూలై 29 తేదీ:— కళా, సాహిత్యవిమర్శనము.

జూలై 30, 31 తేదీ:— ఇంగ్లీష్ లిరిక్ పద్యకావ్యములు మొదలగువానిని గురించి యుపన్యాసించుట.

డాక్టరు కవిశిష్యుగారి మొదటి మాడు యుపన్యాసముల లోను పూర్వ ప్రస్తుత భారతచిత్రములు మాపబడును. ఇవన్నియు యూనివర్సిటీ యూనియను మందిరమున జరుగును: ఈ మందిరము 24 తేదీనుండి సాయంకాలము 3 గంటలనుండి 6 గంటలవరకు తెరవబడి యుండును. (ఆ. ప్రె.)

రైలుమార్గమున గండి యేర్పడినది

రెండుదినములననుకు బండ్లు సరాసరి నడువడి

పోచూరు, జూలై 16:—యస్. వి. రైల్వేజిల్లా ప్రాథికమాపర్నెంటు యిట్లు తేలితిచ్చుచున్నాడు:—వి. 837/9, 11 మైళ్ళ మధ్యను, డి. 350/17, 35/2 మైళ్ళమధ్యను వర్షములెక్కువగా కురియుటచేత రైలుమార్గమున గండ్లు ఏర్పడినవి. ఈ నాడు (16 తేదీ) సాయంకాలము 4 గంటలనుండి బండ్లు సరాసరి నడుచుటలేదు. రెండుదినములవరకు ఈవలినుండి ఆవలకు జేరవేయుటకుమాడ సాధ్యముకాదు. రెండు దినము లైనతరువాత బండ్లు సరాసరి నడువచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదాలీగారు

అలహాబాదుకు వచ్చుట

అలహాబాదు 17 జై:— సంయుక్తపరగణాల కాంగ్రెసు సంఘసమావేశమున హాజరుగట్టుకు గాను మహమ్మదాలీగారు రేపు ఇచ్చటకు విచ్చేరిరి. ఆసభయమున నొక విచారంగ సభిగాడ జరిగెను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీయుత పటేలు ప్రభుత్వం

రాజీనామాలు

రాష్ట్రీయసంఘమువారిచే సంగీకరింపబడెను

బొంబాయి 16 జూలై:—అహమదాబాదునందు జరిగిన జాతీయోపసంఘ తీర్మానము ననుసరించి, బొంబాయిరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘ గౌరవ కార్యదర్శులగు శ్రీయుత పటేలు, సహ ప్రబుద్ధి గార్లును మరికొందరు కార్యనిర్వాహకసభ్యులును రాజీనామాల నొసగిరి. ఈసాయంత్రము సరోజినీదేవిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన రాష్ట్రీయసంఘ సమావేశమునందు వారి రాజీనామా లంగీకరింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

జాతీయోపసంఘ కార్యదర్శిజాబు

బొంబాయి, జూను 17:—నిన్న రాత్రి జరిగిన బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశమునందు సరోజినీదేవిగారి ధ్యక్షతవహించిరి. పంచవిభజనామోక్షముల నాదరణలో పెట్టనికార్యనిర్వాహకసభ్యులు తమపదవులకు రాజీనామాల నొసగవలెనని కోరినను, జాతీయోపసంఘకార్యదర్శి యగు జన గారిలాలు నైహూ గారు పంపినజాబు సభవారియెదుట నుంచబడెను. కాంగ్రెసుసంఘములలో ప్రతీసభ్యునును నూలువకుకలెదనని సజరారురాష్ట్రీయసంఘమువారు గావించినతీర్మానముగూడ జరుగబడెను. అంతట జె. వి. పటేలుగారు, రాష్ట్రీయసంఘ కార్యదర్శిపదవికి రాజీనామా నొసగెను. వారి వెనుక కాలమంది కార్యనిర్వాహకసభ్యులు రాజీనామాల నొసగిరి. వానిని సంఘమువారింగీకరించిరి. (ఆ.ప్రె.)

హైకోర్టు వార్తలు

హిందూవిల్లు

1870 వ సం॥ హిందూవిల్లు చట్టముక్రింద మదరాసు లో 1897 వ సంవత్సరమున వ్రాయబడిన హిందూ విల్లును గూర్చిన ఒక కేసులో నేడు న్యాయస్థానం తీర్పు చెప్పింది.

ఈ కేసులో, విల్లు వ్రాసిన యాతడు కొన్ని కొన్ని అంశముల నుదాహరించి పిమ్మట కేసిందిన ఆస్తికై ఇట్లు వ్రాసెను: నేను చనిపోయిన 10 సంవత్సరముల లోపుగా నాకుమారునికి మనుమడుగాని మనుమల్లుగాని పుట్టిన, నా కేసిందిన ఆస్తియంతయు ఆమనుమడికి గాని మనుమల్లుగాని చెందవలెనని నేను కోరుచున్నాను. ఒకవేళ పైన పేర్కొనబడిన మనుమడి పుట్టకున్న, ఆయా పైనతయు, నాభార్య చనిపోయినపిమ్మట, నామనుమరల్లు సమానముగ పంపించవలెను.

విల్లు వ్రాసిన యాతడు చనిపోవునప్పటికి ఈ కేసులో ని వాదియు, 1 వ ప్రతివాది మాత్రమే మనుమరాండ్రుండిరి. పైపేటరు (విల్లు వ్రాసినయాతడు) చనిపోయిన రెండు మాడు సంవత్సరములకు ఆతని మమారునిద్యారా, ఒక మనుమడు పుట్టెను. విల్లు ప్రకారము ఆస్తి తనకురావలెనని ఈమనుమడు (కొడుకు కొడుకు) కోరెను. తాను, తన సోదరి 1 వ ప్రతివాదికి మాత్రమే ఆస్తి రావలెననియు, టాగురుకేసు ప్రకారము మనుమడికి పోగూడవనియు వాదిమనుమరాలు ఈకేసును దాఖలు చేసెను.

రెండవ ప్రతివాది పైపేటరుమనుమడు. మనుమడు పుట్టినదల ఆతనికి ఆస్తియంతయు పోవలెనని విల్లులో గలదనియు, అందుచేత మనుమరాండ్రకు పోగూడవనియు, సన్నెదను ఆస్తిలోని 117 వ క్లెక్కు ను కూడ తనకు అనుకూలముగనున్నదని ఆతనిపక్షమున వాదింపబడినది. మమారుడు విల్లులో నుదాహరింపబడిన ప్రకారము పైపేటరు చనిపోయిన 10 సంవత్సరములలోపుగానే మనుమడు పుట్టినందున మనుమరాండ్రకు హక్కులేనే లేదనియు గూడ రెండవ ప్రతివాదిపక్షమున వాదింపబడినది.

ఎవిడెన్సు ఆక్టులోని 116 వ క్లెక్కు నునే అన్వయింపజేయవలెననిగాని సన్నెదను ఆస్తిలోని 117 వ క్లెక్కును అన్వయింపజేయరాదని వాదిపక్షపు వాదన తెలిపెను.

హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తిగారు పిలువందు వరకు లుండెననియు, ఆవరతులకును పరిమితియుండెననియు, ఎంచి వాదిపక్షపు వాదనతో నేకిభవించిరి. ఈ తీర్పుప్రకారము మనుమని కేమియురాదు.

వాదిపక్షమున హైకోర్టునకిట్లు ఎ. సి. సంపత్తు అయ్యంగారు, సి. కృష్ణచార్యులుగారును, డిఫెన్సు పక్షమున ఓ. తిరికాచలంకెట్టిగారును హాజరైరి.

విశాఖపట్టణము కేసు

దౌర్జన్యముచేయుట ఆయుధముల నుంచుకొనుట మున్నగునేరములకై విశాఖపట్టణముజిల్లా నెవను జడ్జికి 8 మాసముల శిక్షపొందిన కరియారామస్వామి అప్పిఅప్పయ్య పల్లెఉండి జిల్లా రామయ్య అనువారు పెట్టుకొన్నక్రిమినలు అప్పిలులో నేటిదినము న్యాయస్థానం, మాధవను నాయరుగార్లు తీర్పు చెప్పిరి.

ప్రావిక్యూటరుపక్షమున నిట్లు తెలుపబడినది. ముద్దాయిలు వెంకటాచార్యులనుందు దురుద్దేశ్యముతో మే 18, 28 నాడు ఉండిరి. విశాఖపట్టణము జిల్లామనసము ఉత్తరువుపై ఒక అమీను అల్లువానియొక్క అనుభూమిని స్వాధీనము చేయించుటకుపోగా ముద్దాయిలు దౌర్జన్యముగ ఆతనినాటుకపరచి కొట్టెరని నేరారోపణ.

అప్పిలెట్లు పక్షమున బార్యురు వి. ఎల్. ఎలిరాజుగారు హాజరయిరి. 4 వ ముద్దాయి డిఫెన్సు పెట్టుకొననేలేదు. పోలీసువారు భూమిలోని పాకను పెరికికేసి అనవసరముగ ఆగ్రహమును పురికొల్పినదియు, సివిలు ఇన్వెస్టిగేషన్లో పోలీసువారికి జోక్యముండరావనియు అప్పిలెట్లుపక్షమున వాదింపబడినది.

తుదకు న్యాయమూర్తులు మొదటి ముగ్గురు నిర్దోషులని తలంచి క్రిందికోర్టు తీర్పును రద్దుపరచుదు. 4 వ ముద్దాయి విల్ల రామయ్యకు విధింపబడిన శిక్షను మాత్రము ఖాయపరచిరి.

బాలికను చెరువ యెత్తించుట

ఈకోజు ఉదయం సుమారు 10 గంటలకు 9 సం॥ వయస్సుగలబాలిక పండ్లు అమ్మకొనుటకు హైకోర్టు

లోనికి రాగా, హైకోర్టునకు సంబంధించిన భవనములపై ఓవర్సీయకు మన్న హక్కులను నొక ఆంగ్లో-హైందవుడు ఆపిల్లను హైకోర్టులోని ఒకగదిలోనికి బలవంతముగ లాగుకొనిపోయి బలాత్కరించెనని తెలియుచున్నది. ఆబాలిక ఆక్రందనమునువిని, హైకోర్టులో పనిచేయుచున్నకూలీలు పరుగెత్తుకొనివచ్చి ఆపెనువిడిపించిరి. హైకోర్టు రిజిస్ట్రారు బట్లరుగారు ఆఫీసునకు వచ్చినతరువాత ఈ విషయమును విచారించి స్టేషుమెంటు పుచ్చుకొని, ఇప్టమగుచో బాలికను పోలీసువారి యొడుగు నీవిషయమును నివేదింపవలెనని సలహానొసరింపెను.

సివిలు జస్టిసు కమిటీ

నాగపురము జూలై 15:—సివిలు జస్టిసు కమిటీవారీయుదయము కానన సభాభవనమున సమావేశమై మొట్టమొదట బరహమ్మారు సభాజి సేటుజ జ్జి యడేగారిని విచారించిరి. కొన్ని పెద్దరాష్ట్రములలోవలె నీరాష్ట్రమున ఇన్వెస్టరము లంత ఆధ్యాత్మముగలేవని తుదితడెను. కేసుల పరిష్కారములలో నాలస్యముగలకు ప్రోసెసులు త్వరితముగ జారీగాక పోవుటయే కారణము. ఇందుకు పార్టీలను పుచ్చుకొనకుండనుండుటకు ప్రయత్నించుచున్నార. సకాలములో ప్రోసెసుఫీజు నొసగని యెడల దావాను రద్దు చేయునట్లు కఠిననిబంధన లేర్పరుపబడవలెను. అమీనాలచే పంపుటకు బదులు రిజిస్ట్రార్లు బాబులరూపమున పంపుట యుచితము. హక్కుల నిర్ణయదావాలయందు, ఇర్వరు జడ్జియగలబెంచి నేర్పరచి, వారి తీర్పును తుదిపరిష్కారముగనుంచవలెను. రు 1,000 లకు మించని కేసులలోగూడ పీరిపరిష్కారమునే తుదిపరిష్కారముగ నెంచవలెను.

హైకోర్టు (నాగపురము)స్టేడరకు భవానీశంకరు నియోగిగారు తరువాత సాక్ష్యమొనగను సివిలియను జిల్లా సబ్ జడ్జిలుగా నెట్టియనభవమున తరిఫీదును నుండుటలేదనియు ఏరు 15 నెలలకాలముకూడ పలుజడ్జియగు నుండరనియు అట్టి జడ్జిలపరిష్కారమును తుదిపరిష్కారముగ నంగీకరింపజాలమనియు వారికి లీగలు తరిఫీదు చాలలోపభూయిష్ట మైనదనియు రు 100 ల వరకు చాలకేసులకు పంచాయతుల కొనగవచ్చుననియు సెలక్షను సరిగా జేయకపోవుటచే హాజరీమేన్టీరుల నిర్వహణము సంతృప్తిరముగ లేదనియు భవానీశంకరుగారు నుడిచిరి. కమిటీవారు తిరిగి కేపు సమావేశ మయ్యెదరు. (ఆ॥వై॥)

ఓడ్యయరు కేసు

అమెరికా పత్రికాభిప్రాయము

ఈవారము మెయిలులో ఆందిన న్యాయగర్భ 'నేషను', పత్రిక 'యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

'అమృతసరము' అనుపదము ఓటిషా సామ్రాజ్యమునకు అనువాద చిహ్నమైనది. సభలు జేయగూడదని నిషేధించినను 1919 ఏప్రిలు 13 వ తేదీని 10 వేలమంది హిందవులు అమృతసరములో సభజేయునుండగా డయరుసేనాని లోపల ప్రవేశించెను. సభవిడిచి పోవలసినదని యెట్టి హెచ్చరిక జేయకుండనే ఉపనామమును వినుచుండిన నిరాయుధులపై కాల్పులవలనదిగ ఆయన సైనికులకు తక్షణపు జేసెను. పదినిమిషముల యెడలెరిపి లేకుండ కాల్పిరి. 1650 చుట్టు గుంపులున్నవైపు వారిపై కాల్పిరి. కాల్పుల ముగియగానే ఆయనయను వైద్యమును విడిచిపోయి. గాయములు తగిలిన వారిని జూచువా రెవరును లేరు. 879 మంది చనిపోయిరి. పంజాబు లెట్టి నెంట్లు గవర్నరు 40 మైళ్లు ఓడ్యయరుగారు డయరుసేనాని జేసినపనిని నెరూసనిరి. కొంతకాలమైన పిదప దీర్ఘచిహ్నరణ జరిపి భారత ప్రభుత్వమువారు డయరుసేనానిని అధికారమునుండి తొలగించి, ఓడ్యయరుగారి నిభిశంకించిరి. ఇకను సీమలో అణచుటకు పిలుగాని టోరీలు డయరుగారిని ఓడ్యయరుగారిని విరులగుగ జేసిరి. మార్క్సింగు పోస్తు డయరు సేనానికి 26 వేల పానులు వమాలు జేసి యిచ్చెను. ఇప్పటికైనను డయరు ఓడ్యయరుగారు తాముజేసిన కనాయిపనికి సిగ్గుపడుటలేదు. సర్ కంకరకనాయరుగారు 'గాంధీ - అరాజకము' అనివ్రాసిన పుస్తకములో వాక్యములకై సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారు మానవత్వపు దావానుచెప్పిరి. డయరుసేనాని జేసినపని సరియనియు, శిక్షించుటతప్పనియు, ఒక బ్రిటిషుజడ్జి సాక్ష్యమునంతను విని తనయభిప్రాయమును చెప్పెను. (బ్రిటిషుజ్యూరీ సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారికి 500 పానులను ఖర్చులక్రింద 15 వేలు పానులకు వైగా నిప్పించెను. అమృతసరము ఘోరముల కిట్టి అకీర్వాదము నిచ్చుటలన ప్రపంచమున కీమాట లేలపునకు వచ్చినపుడెల్ల భయకంపముగల్గును. ఆంగ్లో-హైందవులు తమకు యితర జాతులను శంక యెట్టి హక్కునులేదని యెప్పుడు యెఱుగుకొందురు?

డయ్యరు సేనాని నిర్దోషియని ప్రకటించవలెను

కామన్సునభలో తీర్మానము

సర్ చారల్సు యేటుగా రుపపాడింతురు

అలహాబాదు 16 జూలై:— జూలై 14 తేదీన "రీడరు" పత్రికావిలేజిరి లండనునుండి ఇట్లు తెలివార్ల నంపెను:— హైకోర్టునండిటీవల జరిగిన చర్యయందు యింపబడిన విషయములను గమనించి 1920 సం॥న ప్రభుత్వమువారు అసంపూర్ణముగ విచారించి డయ్యరుసేనానిపై గావించిన అభిశంపనమును సర్దుజేయవలెనని సార్వభౌముని గోరుచు పార్లమెంటునందు పాడించుటకు సర్ చారల్సు యేటుగారు నోటీసు నొసగిన తీర్మానము, కామన్సునభ కార్యక్రమ పట్టికయందు జేర్చబడెను" (ఆ. వై॥)

చైనాకు దొంగతనముగా

నాయుధములు కామన్సునభలో ప్రశ్నలు

(ఆంధ్ర) పత్రిక ప్రత్యేకతంతివాస్త్ర)

లండను జూలై 16:—ఈదినమున కామన్సునభయందు హాసగుారు, ఇటీవల కొలంబో నౌకాలయమున మ్మేరియను అనునాకయందు పట్టుకొనబడిన ఆయుధములగురించి నుకుపుయ ఆయుధము లెవరిచే సంపాదించియు, చైనాయందు నెవరికి పంపబడినదియునుగనుగొని-చైనాకు ఆయుధముల దిగుతుకీయరాదనునిషేధముండుటచే-వారిపై చర్యదీసికొ నెవరాయనిప్రశ్నింపగా, భామనుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, స్థానికాధికారుల విషయము గనుగొని తగుచర్య దీసికొనెదనని ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

దక్షిణ వజీరు స్థానవార్తలు

పిషావరు, జూలై 16:— జూలై 5 వ తేదీనుండి స్కాట్లకు మహానూదు గుంపులతో పోట్లాటలు జరుగుచున్నవని దక్షిణవజీరుస్థానవార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఈ స్కాట్లు కొంతమంది సారకోహులో దాగియుండగా మాకు తుపాకులు ఎత్తుకొని పోగుండుటయేగాక ముగ్గురుచంపబడి యిద్దరు గాయపరుపబడిరి. మహానూదులకుగూడ నష్టము కలిగెను. ఆ దినముననే తరువాత కొంతసేపటికి స్కాట్లకు మరియొక మహానూదుగుంపుతో పోట్లాట సంభవించెను. 8 దినము వైనతరువాత స్కాట్లు సర్వకాయినర్థ మరీయొక గుంపుతో పోట్లాడిరి. 5 వ తేదీన దాగియున్నప్పుడు జరిగిన నష్టమును తీర్చుకొనుటకు యితర మహానూతు గుంపులను వెదకుచు యితర వైద్యములు పోవుచున్న వని తెలియుచున్నది. (ఆ. వై॥)

పూనా పురపాలకసంఘము

రియేమార్కెటుచేరు మార్పుట

అంగీకరింపబడలేదు

పూనా జూలై 16:— కడచిన శుక్రవారమునాడు పూనా పురపాలకసంఘమువారు మ్యునిసిపలు రియేమార్కెటుచేరును తిలకుమండిగా మార్పుచు ఒక తీర్మానము నామోదించిరి. పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడు డను యన్. సి. కేల్మెరుగారు, తమ పదవికిగల అధికారముతో తీర్మానము తిరిగి విచారించబడునరకు అమలులోనికి రాగూడదని చెప్పిరి. తీర్మానమునకు 11 గురు ఓట్లిచ్చినదియు, 8 గురు ప్రతికూలముగా ఓట్లిచ్చినదియు 8 మంది ఓట్టివ్వనే లేదనియు, అందువలన పురపాలకసంఘమువారి అభిప్రాయము స్పష్టముగా కలలేదనియు ఆయన ఉత్తరువులో చెప్పెను. మరియు యీ విషయమును తిరిగి విచారించవలసినదని కొంద రాయనలో చెప్పుకొనిరి. మాడక విషయ మేమనగా రియేమార్కెటు అనుపేరు రియేప్రభువుగారి జ్ఞాపకార్థముగా నుపయోగింపబడక పోయినను కొన్ని సంవత్సరములనుండి ఒకరి గౌరవార్థముపయోగింపబడు పేరును మార్పుట న్యాయము కాదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. అందువలన రికార్డులలో రియేమార్కెటు అనుపేరునే ఉంచిరి. (ఆ. వై॥)

లండనుసభ-వకాసుల భయము

ఆక్రమణ రాష్ట్రమున ఉత్సాహము

నభా ప్రారంభము

లండన్, జూలై 14:-ఉదయం 9:-లండను సభాసభిలో మొదలుగూర్చి పరాసు అధికారవర్గమునా రెంతయో భయపడుచున్నారు. ఇంకను ఎన్నియోవిషయములను గూర్చి ఒడంబడిక కుదురలేదుగాని ఏమిజరిగినను జరుగవచ్చునని ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నారట. నిన్నటిదినముకామున్నసభలో ముగ్ధానాల్గుగాంధీ యువశ్యాసము ఎవరికిని ఉత్సాహమును గలుగజేయలేదు. కాళ్ళ తముగకాంతి చేకూరుటకు ఆంగ్లో-ప్రెంచి ఒడంబడిక అనవసరమని ముగ్ధానాల్గు గారు వ్యక్తీకరించిరి. ఈ సంగతిని క్రమముగ సరిగాగు రించిరి. ఇంకను ఎన్నియో యభిప్రాయములను ఆయన ప్రకటించెనట. ప్రెంచివారు అనుకొన్న దానికి వ్యతిరేకముగ నున్నవట.

ఆక్రమణరాష్ట్రమున ప్రజలభావము

ఆక్రమణ రాష్ట్రమునందు లండనుసభనుగూర్చి ప్రబలిన ఉత్సాహము తగ్గినదని తెలియచున్నది.

పారియటుగారి సభాసభముల నందరును అంగీకరించిరి. కాని ఆయన తన అభిప్రాయమును అనుసరింపజేయుటకు బలముగల వాడు కాదను భయము హెచ్చుచున్నది. ఇటీవల పెన్టువారు ఇతనియందు విశ్వాసముగలదను తీర్మానమును జేయుటచే పోలీసుల కేసుగారి రై నువిధానమునే ఆమోదించినవారు గూడ దీనిని అంగీకరించినవటకు కారణమునని జర్మనులు అనుకొనుచున్నారు. రై నువామ భాగపు ఆక్రమణకాలము ప్రారంభించక పోవుట జూడ ప్రెంచి ఆక్రమణలను వదులుకొనుటకు ఇష్టపడుచున్నారని అర్థము జేయుచున్నారు. పోయింకేసుగారి సిద్ధాంతమున రై ను ప్రదేశములో తమ ఆధికారత అధికారము తగ్గరాదని నిర్వచించబడెను.

లండనులో ఏర్పాటులు

లండన్, జూలై 15:-దవునింగుపీఠిలో శేషటిసభను గూర్చి చాల ప్రచలనము జరుగుచున్నది. మంత్రివర్గమువారి వారసభ శేపు జరుగుటకు బతులు నేడే జరిగినది. ముగ్ధానాల్గు శేషటిసభలో నిమగ్నుడై యుండుట కిట్లుజేసిరి.

లండనుసభలో తలపెట్టబడు విదేశాంగ సమస్యనుగూర్చి మంత్రివర్గమువారు చర్చించిరి.

జోమినియను ప్రతినిధిగమునుగూర్చి భామన గారు జోమినియను ప్రతినిధులతో మరల మాట్లాడిరి.

విదేశాంగ ప్రతినిధులు

శేపు ఒక 100 గురు విదేశాంగ అధికార ప్రేక్షకులే లండనుకు వచ్చెదరట. గ్రేటు బ్రిటనునుండి ముగ్ధానాల్గు స్పీడర్ గార్డు యునైటెడ్ స్టేట్సునుండి బార్ని కెల్లను, కర్నలు లాగను గార్డు ప్రాంసునుండి హెరియటు, క్లమెంటు, సాల్లెటు నేనాని మార్షలు ఫాకుగార్డును లండను సభ కేగెదరు. ఇటలీ నుండి సెసిరుముస్సోనీనీ, సీసీరు అలివానా టెరెటీగార్డును జపానునుండి హయాషీ, చైకవుటు ఇటలీ, బెల్జియమునుండి మ్యానిర్, హ్రామన్సు, పోర్చుగలునుండి పెర్నియా, రుకు నియా గ్రీసుదేశములనుండిగూడ ప్రతినిధులు వచ్చెదరు.

ప్రతినిధులారాక

లండన్, జూలై 15:-ప్రెంచి ప్రతినిధులను రాంకే ముగ్ధానాల్గు గారు ఆహ్వానించిరి. పారియటు ముగ్ధానాల్గు గార్డు ఒకరినొకరు అభివంధించుకొనిరి. మార్షలు ఫాకు రాశేను ఇటలీ బెల్జియను రాయబారులుగూడ వచ్చిరి. వారిని ప్రధానామాత్యుని తరపున ఆహ్వానించిరి.

సభా ప్రారంభము

లండన్, జూలై 15:-సభ ప్రారంభమగుటకు ముందే దొనింగు పీఠిలో ప్రజలు గుంపులు గూడిరి. పతాక ప్రచారములు చాయాపట గ్రహాలు బాలభటులుజేరిరి. మోటారు బండ్లు తరంగములవలె పోవుచుండెను. మొదట జపానువారు బారులువచ్చిరి. తరువాత పెర్నియానులు, బెల్జియనులు చవరను ఇటలీ ప్రతినిధులు వచ్చిరి. అంతకును విదేశాంగ కార్యాలయపు కార్యదర్శి గదిలో ప్రవేశించిరి. సభాద్వైతములనుగూర్చి ముగ్ధానాల్గు గారు రుపస్యసించిరి.

తదనంతరము సభాధ్యక్షుని ఎన్నిక జరుగును తరువాత కార్యక్రమ ప్రకటనమునుగూర్చి చర్చించెదరు.

ఇస్లాము మతము

నకు కష్టకాలము వచ్చెననియు ఆంగ్లేయప్రతికలు ఇస్లాముమతమును అపహాస్యమును జేయుటయేగాక తప్పువాతలను వ్రాయుచున్నవనియు ఇస్లాముమత ప్రతిష్ఠను గాపాడి నిలబెట్టుటకు ఎంతటి స్వార్థత్యాగమునకైన వెనుదీయననియు ఇమాం క్యాబానాజను అహ్మదుగారు 13 తేదీ బక్రీయ యువ శ్యాసమున చెలియజేసిరి.

మెక్సికోలో యునైటెడ్ స్టేట్సు రాయబారి అమెరికా మెక్సికో రాచకీయ ఏర్పాటులు ముగించుటచే వాషింగ్టను కేసుచున్నాడు.

జర్మను ఆర్థిక పరిస్థితులు

క్రొత్త బంగారునోట్లను జారీచేయుబ్యాంకు ను నెలకొల్పుటకు జర్మనులు నష్టపడిపోర సంఘమువారికి ఒక చట్టమును సమర్పించిరి. రిచిస్ట్రాంకువలెనే వ్యవహరించును. డైరెక్టుటలందరును జర్మనుతేయుందురు. గాని 7 గుడు జర్మనులు, అమెరికా, బ్రిటను, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, బెల్జియను, స్విట్జరులందు హోలండు వారిచే నియమించబడు ప్రతినిధులు ఈ బ్యాంకు వ్యవహారములను పరికరించుచుందురు. ఋణదాతలగు నుండురు. రిచిస్ట్రాంకు అధ్యక్షుడే దీని కధ్యక్షులు జర్మను ప్రభుత్వముతో సంబంధమేదియుం యుండదు. స్వతంత్రముగా వ్యవహరించును. రిచిస్ట్రాంకు నోట్లను జారీచేయును. 5000000000 బంగారుమార్కుల వాడెములను తయారుచేసెదరు. అంతర్జాతీయ ఋణములుజేసి 800000000 బంగారు మార్కుల మూలధనమును సమకూర్చెదరు.

కాశా నివేదికప్రకారము క్రొత్త బంగారు నోట్లను జారీచేయు బ్యాంకునేర్పాటు జేయుటకు ప్రభుత్వమువారింగీకరించిరి.

మిత్రమండలి పరతులు

జర్మను ఆర్థిక వక్రత

ను ప్రవేశజేయుటకు ఈ మరతులను మిత్రమండలి నిర్ణయించెదరు. (1) దానీనీవేదికమున ఉడపారించబడిన హామీ లన్నిటిని (సెక్యూరిటీలు) ధర్మకర్తల పరము జేయవలెను. (2) బంగారునోట్లను జారీచేయుట పూర్తిగా కాకలేను. (3) ఇనుపపార్శులను సదుత్తుతు కంపెనీ నేర్పాటుజేయవలెను. 800000000 బంగారు మార్కుల ఋణమును మొదట ఏర్పాటు చేయవలెను. జర్మనీ ఆర్థిక వికృతను మరల ప్రవేశజేట్టినగాని ఈ ఋణము కుదరదని బ్రిటిషు రాయబారి తీవ్రముగ చర్చించినపిదప ఏర్పాటు జేయబడెను.

డెల్లీ అంబుల్లా కళ్యాణ ఇనుపదారి

వలన ఈసాలన పానులు 348000 ఖర్చులతో ఆదాయము వచ్చెను. నిరుటికంపే 26000 పానులు తక్కువ. నిలవ 79000 పానులు. మొత్తము నూటికి 15 చొప్పున పంచిబెట్టిరి. ఈరైల్వేకంట్రాక్టు ఈసాలాఖరున ముగిసిన వెంటనే ప్రభుత్వమువారి త్వవహారమున నడిపెదరని డైరెక్టురులకు ఇండియామంత్రి తెలియజేసెను.

పెంట్లీలో ఆగడ్డు మొదటివారము సార్వభౌముడు అధినివేశపు బాలభటులను ఆహ్వానించును.

జర్మను పొగయోడ గట్టెక్కెను.

సర్ సిద్ధి రస్సులుగారు చనిపోయిరి.

రాన్ వై ద్యవైమోషనము

న ఉష్ణదేశములందు సంభవించు రోగములకు చికిత్సనొనర్చెదరు. దానికి రాజప్రతినిధి 1000, నేపాళములోకాకా 1500, రూప్యములను విశాళముల నొసగిరి.

పరిశ్రమలు:పెట్టుబడి

ప్రజలనుండి ఋణముజేయుట వలన హాని

లండన్, జూలై 16. ఉదయం 12.45-క్రొత్త పరిశ్రమలను ప్రజలనుండి అప్పుదీసి ప్రారంభించుట యువద్రవకరముని సర్ జేసిలు బ్లాకెటు గారు హెచ్చరించిన దానిని పరిష్కరించుకొని టైముస్పత్రికా సంపాదకు డిల్లు ప్రయోచున్నాడు. పారిశ్రామిక ఏర్పాటులవలన ఇండియాదేశము లాభము జేందవలెనన్న మంచి ఆర్థికపద్ధతుల నవలంబింపవలెను. ప్రజలనుండి ఋణముజేసి పరిశ్రమలను ప్రారంభించుటవలన గల గు నష్టములు తెలియను. దీనివలన బ్యాంకులవని మూలబడుచున్నది. బ్యాంకులకు ఋణము నిచ్చుట కవకాశములేకుండ పోవును. బారతదేశపారిశ్రామిక ఆర్థికవిషయములందు ఈ లోపమును తొలగించిన మంచి బ్యాంకు లేరన్నదను. పరిశ్రమలు అభివృద్ధిజెందును.

ఆవుతో గొట్టె పొట్టెలు గవయట

ఆవుతో గొట్టెపిల్ల వుట్టట

టైముస్పత్రికా విశేషి హ్యాంబర్గునుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:-

హాల్లిన్సులో ఒక ఆవు 450 పానుల తూనికను గల్గి యుండెను. గొట్టె పొట్టెలు 160 పానుల బరువుండెను. ఈ రెండునుగవయటచేఒకఆవునుగొట్టెపిల్ల పుట్టెను. చూడకు రే వారముల ప్రాయమున్నది. 20 అంగుళముల పొడవున్నది. తల్లిపోలికనే శరీరమున గల్గియున్నది. తల, కాళ్ళమూత్రము గొట్టె శరీరాకృతిని గల్గియుండెను. ఒడలు దళదళగ నల్లని ఉన్నితో నిండియుండెను.

అమెరికను వైమానికులు క్రొయిడెన్ 16 తేదీని జేరిరి.

జర్మనీ: జాతి సమితి

దత్త మండలముల లాభములు

పోలండు భయము

లండన్, జూలై 15:-రాత్రి 8.15-జాతిసమితిలో జేరుటవలన వెర్నెయిల్సు ఒడంబడిక ప్రకారము ఇతరజాతుల కీయబడిన రాష్ట్రములందున్న ప్రజల జేనుమును అరయుటకు జర్మనీకి వీలగువని ఫార్మరు ప్రభువు బెర్లిను వార్తా ప్రచారకునితో జెప్పిన సంగతిని పోలండు పత్రికలన్నియు ఖండించుచున్నవి. ఇదంతయు పోలండుకు ప్రతికూలముగ జేయదలంచి రని పోలండువారు అర్థము జేయుచున్నారు. జర్మను పక్ష పాతియని ఫార్మరు ప్రభువును మారుచున్నారు. పోయిన మార్చిలో జాతిసమితిలో బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ జర్మను లాభములను గాపాడుటయేగాక జర్మనులు జెప్పినదే వేవమని జెప్పి వారి మాటలనే నమ్మి వాదించె ననుచున్నారు.

మసోలు సమస్య

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జూలై 17:- మసోలుసమస్యను గూర్చి బ్రిటిషువారు తమయేర్పాటులను తెలియజేయుచున్నారనియు దీనిని జాతిసమితివానికి అందజేయుటకు ముందు క్రొత్త తురుష్కప్రభుత్వమువారి మైన ఏర్పాటులను నూచింపవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిలోచించుటకు తయారుగున్నారని యు కామన్సుసభలో పోకాస్కా లీగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

లా సేను ఒడంబడిక

ను సార్వభౌముడంగీకరించెనని పోస్కాల్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

తూర్పుఆఫ్రికాసంఘము

పూర్తిగా ఏర్పాటుచేయబడినది. సర్ విలియం ఎడ్జి గారు ఆదనముగ జేర్చుకొనబడిరి. కామన్సుసభ్యులు మేజరు చర్చి, స్టేకల్ ప్రభువుగార్లుగూడ జేర్చుకొనబడిరి. కాని సర్ ఖ్యాన్లీ ఫర్డూగారిని జేర్చలేదు. (అసంపూర్తివార్త)

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

4-1-24 మొదలు 30.6.24 వరకు

అదాయ వ్యయ పట్టి

వివరములు	రూ	అ	పై
గత సంవత్సరం నగదునిల్వ	117	2	11
పాతలెక్కబాపకు అడ్డుమొ	9809	6	4
టు వసూల్ వాయిదా			
తెలకు స్వరాజ్యనిధి	352	11	1
జాతీయవిద్యా పతనీయ గ్రంథ	501	0	0
ముల ప్రత్యేకనిధి			
మోటార్ ఫండు	700	0	0
జేశారాధక బృందమువకు	2280	0	0
ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘము			
వలన విరాళము	3755	2	4
పూజానిధి వసూలు			
పల్నాడు గోనిధి	90	0	0
గ్రామసంఘ రుసుములు	798	15	0
ప్రచారకులకు బాకీలు	880	15	5
ఇతరులకు బాకీలు	127	10	2
ఇతరవసూలు స్వరాజ్యపతాకము	11	7	6
లబ్ధిము సహ			
	18883	6	9

వ్యయము

తాలూకాదార్లకడ నిల్వలు 58+ 14 8

కర్చులు

స్తవనరీ	80	15	0
పోస్టేజీ	222	10	6
ఆఫీసు చిల్లరఖర్చులు	67	12	0
ప్రచారపు ఖర్చులు	839	8	0
ప్రచారక జీతములు	2877	0	4
ఖర్చు ప్రచారపు ఖర్చులు	87	0	0
ఉత్సవములు	15	5	0
మోటార్ ఖర్చులు	570	5	6
పెట్రోలు	276	4	8
మోటార్ ఆయిల్	88	0	0
వార్తాపత్రికలు	28	14	0
ఆఫీసుజీతములు	272	18	0
ఆఫీసుఅద్దెలు	75	0	0
గాంధీసంతర్పణ	98	14	1
అచ్చు	822	10	9
రాటుములకర్చు	0	18	0
ప్రచారకులకు అడ్డుములు	150	9	1
గత సంవత్సరపు ప్రత్యేకనిధులు	282	8	0
నిల్వలు-గ్రామసంఘములకడ			

సహాయములు

పంచమవిద్యార్థి వేతనములు	350	12	0
హిందీసహాయము	185	4	0
నేతవిద్యార్థి వేతనములు	174	6	0
జాతీయవిద్యాపతనీయ	51	8	0
పంచమాభివృద్ధినిధి	55	0	0
తాలూకాసంఘములకు సహాయము	16	12	6
ఇతరులవలన రావలసిన బాకీలు	2380	8	0
అప్పులు	2501	14	0
గుంటూరుజిల్లా ఖర్చుబోర్డుకు	2497	12	0
పెట్టుబడి			
గత సంవత్సరపు ఖర్చుబోర్డుసంఘం	227	1	4
జిల్లా ప్రత్యేకనిధి	80	0	0
పూజానిధివసూళ్లనుండి శ్రీ కాశీ	2888	11	0
నాథుని నాగేశ్వరరావు గారికి			
పంపిన మొత్తం	475	0	0
గుంటూరుడి శ్రీమంత్రి శోభితచేత			
బ్యాంకులో	1340	5	8
చిరానిల్వ			

మొత్తం 18883 6 9

వడ్డీ గా డి ముక్తేశ్వరప్రసాదరావు, ఖమ్మం కార్యదర్శి.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము

౧౧-౭-౨౪ న వరకు ౧ ఘంటకు పెద

పాలెం శ్రీకృష్ణాశ్రమములో సమావేశమై చేసిన ముఖ్యతీర్మానములు.

తీర్మానము:—3. కాంగ్రెసు నియమించిన సామాన్య పనులుగాక విశేషమైన ప్రజాసేవ చేయవలసి వచ్చేయెడల, కార్యనిర్వాహక సభవారి యొక్కగాని అధ్యక్ష కార్యదర్శి లో నెవరైన యొకరియొక్కగాని అనుమతి లేనిచో కాంగ్రెసు ప్రచారకులెవరను అందులో ప్రవేశించకూడదు.

౪. ప్రతిప్రచారకుడును తేతనము పురుకొన్నను లేకున్నను ౪ రోజులకు మించిన సెలవుమీద పోదలచినయెడల సంఘ కార్యదర్శి అనుమతిని పొందవలెను.

౫. ప్రతి ప్రచారకుడును తనవారపు నివేదికమును సెల సరి ఖర్చుల బిల్లును తాలూకాదారుద్వారా పంపవలెను. తాలూకాదారు వాటిని విమర్శించి తమ విభాగసలతో సెల కొక పర్యాయము జిల్లా సంఘమునకు పంపవలెను. తాలూకా దారువిభాగముమీదనే, సామాన్యముగా జీతములు ఖర్చులు యివ్వవలెను. వారపు నివేదికముల నకల్లను ప్రచారకులు జిల్లా సంఘమునకు పంప నక్కర్లేదు.

౬. ప్రతిప్రచారకుడును దూదిగాని యేకులుగాని అమ్ము టము ఖర్చుల వికయించుటయు నూలుగాని ఖర్చుగాని కొను టయు తయారుచేయుచుటయు నికమీదట ముఖ్యముగా చేయవలెను.

౭. ప్రతిప్రచారకుడును సెల ౧ కి రు ౧౦/-ల వేతన మున్ను అమ్మిన ఖర్చుమీద రు ౧౦౦/- లకు రు ౬-౪-౦ లు కమిషనున్ను అమ్మిన దూదిలేక యేకులమీద మడుగు ౧-కి రు ౦-౧-౦ లు కమిషనున్ను కొన్న లేక తయారుచేయించిన నూలులేక ఖర్చుమీద రు ౧౦౦/-లకు రు ౨/-లుక మిష నున్ను యివ్వవలెను. నైపుణులకు ఖర్చులు యివ్వబడవు.

౮. ఆహారదాదాదులలో జూన్ నెలఖర్చున అఖిల భారత సంఘమువారు చేసిన తీర్మానములను యీ సభవారి మోదించుచూ వాటిని అమలులో పెట్టవలెనని జిల్లా తాలూకా ఫిర్కా సంఘసభ్యులను గ్రామసంఘ కార్యనిర్వాహకసభ సభ్యులను సంఘోద్యోగులను హెచ్చరించుచున్నారు.

౧౦. హిందీకి సహాయమునగాను వచ్చిన దరఖాస్తులు వచ్చే సభవరకు ఆపుడల చేయడమైనది.

౧౧. పెదపాలెం శ్రీకృష్ణాశ్రమం ధర్మకర్తలగు శ్రీసల్ల పాటి హనుమంతరావుగారు ౨౪-౬-౨౪ న పంపిన దరఖాస్తు చదువడమైనది. ఖర్చుబోర్డువారివద్దనుండి రు ౧౦౦/-లు అప్పు తీసికొని ఏప్రిల్, మేసెల కివ్వవలసిన బోర్డింగు వేతనములక్రింద శ్రీ కృష్ణాశ్రమంవారి కివ్వవలెను.

౧౨. గుల్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు ౮-౭-౨౪ తేదీన జాతీయ విద్యాపతనీయగ్రంథములు వ్రాయటకు కావలసిన పుస్తకముల కొనుటకుగాను పంపుకొన్న దరఖాస్తు చదువడమై నది. జాతీయవిద్యాపతనీయగ్రంథముల నిధినుండి రూ ౧౦౦/- యిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

౧౩. శ్రీ గుల్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు ౮-౭-౨౪ తేదీన వ్రాసినలేఖను చదువడమైనది. కాష్మీరు జేశారాధక బాదిలానాంకి ౧- ౨౪ తేదీనుండి వీడిచేసి తొలగించవలసి ఆం. రా. సంఘమువారిని కోరడమైనది.

౧౪. వీరిపురుకముల పోస్టేజివైరా బిల్లు రు 3౧-౧౫-౬ లకు ఆంగీకరించడమైనది.

౧౫. శ్రీ మద్దీ రాధాకృష్ణయ్యగారు తాము న్యూ ఇండియా ఎడ్యూకేషన్ కంపెనీక్రింద ప్రైవేట్లెన్సీ తీసికొన్నవిష యమై ౨౫-౬-౨౪ న వ్రాసినలేఖ చదువడమైనది. ఇతర ప్రచారకులకలె సెల ౧ కి ౨౦ రోజులు చొ" గ్రామాంతర ప్రచారము చేసేయెడల సవరు పనిని ఆంగీకరింపవచ్చును. వీరు తీర్చుకొండకెక్కుటప్పయ్యపంతులు గారియప్తప్రకార ఖర్చు కావడ ప్రత్యేకనిధినుండి జూలై ౧ వ తేదీనుండి ద్రవ్యమును స్వీకరించవలసి చెప్పినసంగతి రికార్డు చేయడమైనది.

౧౬. కళావంతులకథకు సహాయకొరకు వినపాల కెంకటచలం గారు వగైరాలు వ్రాసినదరఖాస్తు చదివి త్రోసి తేయడమైనది. జూన్ వంజూరిచేసిన రూ ౧౦౦/-లు రద్దు చేయడమైనది.

౧౭. గుంటూరుజిల్లా ఖర్చుబోర్డువారు వ్రాసిన లేఖ చదివి, అందులోనిబిల్లుకా క్రిందిభాగములో గోపాలకృష్ణయ్య గారి గమలను ఖాళీచేయుటకును గురించిన తీర్మానము ఆంగీక రించడమైనది.

ఖర్చుబోర్డువారు తమ ప్రత్యేకపనులకు మోటారు నెవ యోగించేయెడల పెట్రోలు, మోటార్ ఆయిల్ ఖర్చులు వారే భరించవలెను. ఖర్చుప్రచారమునకు ఉపయోగించుకొన్నపుడు సదరు ఖర్చులు జిల్లాసంఘమువారే భరించవలెను.

౧౮. తేనాల్లి తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఆఫీసు అద్దెనుగురించి వ్రాసినదరఖాస్తు చదివి, తాలూకా ఆఫీసు అద్దె క్రింద ఆస్తు సెలనుంచి సెలకు పదిరూపాయలకు మించకుండా యిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

౧౯. డిటో వారి ఏప్రిల్ సెలబిల్లు దాఖలా రు ౨-౦-౦ లున్ను, జూన్ సెలబిల్లు మొత్తములోనుంచి అద్దెబాపకు రూ ౨-౦-౦ లు మినహాయించి మిగతా రు ౦-౬-౦ లున్ను మం జూరి చేయడమైనది.

౨౦. కుప్పా వెంకట గోపాలకాశ్రీగారిని యీసెల ౧౫ వ తేదీనుండి మోటారు డ్రైవరుగా సెలకు రు ౨౫ ల వేతనముమీద నియమించడమైనది.

౨౧. శేషలె తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారి లేఖ చదివి, ఆసంఘమును జిల్లాసంఘమునకు ఉపాంగముగాసంగీకరించ డమైనది. వారిసామాన్య ఖర్చులకు రు ౨౫ లు మంజూరి చేయడ మైనది. తాలూకా సంఘములు సరిగా ఏర్పడినచోట్ల తనీఫీ దాము ఆసంఘమువారే మొన్నుకొనవచ్చును. అట్టివారు జిల్లా సంఘసభ్యులుగా నుండవలెను.

౨౨. గాంధీ పూజానిధిలోనుంచి అప్పుతీసికొనటను గూర్చి ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారు చేసిన తీర్మానమును యీ సంఘమువారు యోచించి రాష్ట్రసంఘమువారు పూజానిధిలో నుంచి రూ ౨౫౦౦౦ లకు మించి అప్పు తీసికొనరాదనియు ఏ జిల్లాకు గాని ఆ జిల్లాలో వసూలైన పూజానిధిలో ముప్పాతికకు మించి రాష్ట్రసంఘమువారు యివ్వరాదనియు రాష్ట్రసంఘ కార్యనిర్వాహకసభవారి నీసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

౨౩. నాళం మట్టపల్లిగారు జిల్లాసంఘసభ్యులు కాక పోవుటచే వారిని తాలూకాదారుగా నియమించిన తీర్మానమును రద్దుచేయడమైనది.

౨౪. జూన్ ఆఖరువరకు ఆదాయవ్యయపట్టికనుచదివినట్లు ఆంగీకరించడమైనది.

౨౫. జాతీయవిద్యాలయములకు పంచములకు, గొడుగు కు, వేళ్లకుల యితరనిమ్మ జాతులకును, మహమ్మదీయులకుక, జిల్లాసంఘకార్యాలయములో నిల్వయున్న రాటుములన్నియు (కడపజిల్లా సంఘమునుండి వచ్చినవిసహా) ఉచితముగ నివ్వవలె ను. కార్యదర్శులకును, ఇతరకల నూర్వవారాయణగారికిని వచ్చే దరఖాస్తులు పరిష్కరించుటకు అధికార మివ్వడమైనది.

౨౬. శ్రీవతి లక్ష్మీబాయిమ్మగారిని జిల్లా ఆంధ్రజిల్లా ఖర్చు, ఏకులు హాక్ చేయుటకు నియమించడమైనది.

వడ్డీ మూడి ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావు, జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి.

నోటీసు

“కొవ్వూరు, గ్రామంలో హైస్కూలుకుట్టే నిమిత్తం కొవ్వూరు యూనియన్ బోర్డు ప్రతిదెంబువారిద్వారా అక్టోబర్ కాబడ్డ ఏ 4 చొగ 6 నాల్గవకరముల ఆరు చతురపు గజముల స్థలమును, శ్రీ కృష్ణాడెవీప్రభువారు కోరినవెంటనే వారికి ఖాళీచేసి స్వాధీనపరచే వరకుమైన సదరుస్థలం 1924-25 సం॥యేనుసాలాకు నేద్యంనిమిత్తం 1924 సం॥ జూలైసెల 20 వ తేదీ ఆదివారం ఉదయం 11 ఘంటలకు కొవ్వూరులో యూని యన్ ఆఫీసువద్ద శ్రీయూనియన్ బోర్డుచెసి డెంబువారి వలన వేలంవేయించడ సువునని ఇందుయూనుగా ప్రచురపర్చడ మయినది.”

కంఠమనిచిన ఆనందరాయుడు, ప్రసిడెంటు, యూనియన్ బోర్డు, కొవ్వూరు. (1550) 12-7-24.

నక్సన్ దంతచూము నోటింగుని పూర్వగా ౭౦ గలను మాన్యును. పండనోప్పులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకామె. నాముల దీనిన లన స్వస్థమును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగ ను. ఇవిస్వచ్ఛేశ మూలికల ఔషధములతోను బొవధద్రవ్యములతోను చేయబడినది 1 డబ్బీ 0.2.౦. టి. ఎస్. స్వామినాథ శాస్త్రి. వజను. 1.4.0 నం. 1 ఎ. ఆంధ్రాకా వికేతీ. విజయలక్ష్మి శేషి మద్రాసు

వృత్తాంతలేఖలు

భీమవరము

[స్వకీయవిలేఖరి]

జిల్లా బోర్డు మీటింగు

జూలై 14: ఈ నెల 18 వ తేదీ ఉదయము 7 గంటలకు కృష్ణాజిల్లా బోర్డు మీటింగు శ్రీరాజా వెంకటరామయ్య అప్పారావుగారు మిగిలావురము జమీందారుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగినది. అందు ప్రజల కుపయోగించు సంఘాలనుగురించి ఏమియు చర్చ జరుగలేదు. ఆఫీసువ్యాపారములు మాత్రమే చర్చింపబడినవి. మూడు అరగంటలలో సభ ముగిసినది.

అనంతరము గం 7 1/2 లకు కృష్ణాజిల్లా బోర్డు ప్రత్యేక సభ సమావేశమయ్యెను. ఆసభ తాడంకి బోర్డు మధ్యమసాళ శాలను ఉన్నత పాఠశాలగా మార్చుటకు ఈ సంవత్సరమే నాల్గవసారియు తెరచుటకును గత మీటింగులో చేసిన తీర్మానమును సవరణచేసి ఆ గ్రామమునకు 2 మైళ్ల దూరములోనున్న కపిలేశ్వరపురములో నున్న మధ్యమపాఠశాలను ఉన్నతపాఠశాలగా మార్చవలసినదనియు లేనియెడల రెండు గ్రామములలోను యే యొక పాఠశాలను స్థాపింపవలయుననియు తీర్మానము ప్రవేశపెట్టుటకు పిలువబడినది.

గుడివాడ తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులు హాజరైనందున కపిలేశ్వరపురములో స్థాపించవలయు నను తీర్మానమును జలపరచుచు కపిలేశ్వరపురము ధనవంతులైనవనియు, ఎక్కువజనాభా గలిగినవనియు, లోగడ పాఠశాలకు 15 వేల రూపాయలకు పైగా విరాళమునిచ్చియున్నవనియు, ఇప్పుడు తిరిగి 10 వేల నిచ్చుటకు సిద్ధముగానున్నవనియు, ఆ గ్రామమునకు చుట్టు ప్రక్కల రెండు మైళ్ల దూరములో ననేక గ్రామములున్నవనియు చెప్పిరి. కైకూరు బోర్డు అధ్యక్షులు ఈ సవరణను నిరాకరించుచు ఇంతలోందరలో నిట్టి సవరణచేయుట మంచిది కాదనియు హాస్యాస్పదమనియు, తాడంకి ప్రజలు వీడలయు పట్టుటలో పనిచేయుచున్నారనియు చిరకాలమునుండి సాగుచున్న కపిలేశ్వరపుర పాఠశాలలో నున్నంతమంది విద్యార్థులు నూతనముగా స్థాపించిన తాడంకి పాఠశాలలో గూడ నుండుట ఇందుకు రుజువనియు అందుచే తాడంకి నుండి పాఠశాలను మార్చుట అనవసరమనియు నుడిచిరి. తరువాత కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు రెండు గ్రామములలోను ఒక సంవత్సరము పాటు 4 వ ఫారము స్థాపించి ఏది బాగుగా పనిచేయునో దానినుంచి మిగిలినదానిని తగ్గింపవచ్చునని తీర్మానమునకు సవరణ నుపదేశించిరి. ఈ లోపున ఈ విషయమై అక్కడకునచ్చిన ప్రజలు సభ్యులతో సుసగునలాడమొడుటపెట్టిరి. అప్పుడు తిరిగి నీటి సుబ్బారాయుడుగారు అట్లు సభ్యులమున సభ్యులతో మాట్లాడగూడదని అదలించిరి. మరియొక సభ్యుడు సుబ్బారాయుడుగారు చెప్పినట్లదనియు అధ్యక్షునకే అట్టియధికారమున్నదనియు నుడిచిరి. అధ్యక్షులు తాము తాడంకి, కపిలేశ్వరపురములు చూచి ప్రాసినయభిప్రాయమును, జిల్లా విద్యాధికారి ప్రాసిన యభిప్రాయమును చదివి వినిపించినవెనుక సభ్యులు వోట్ల నిచ్చిరి. ఇది రు గోపాలకృష్ణయ్యగారితో నేకీభవించిరి. అందుకు తీర్మానము నెక్కినది సంతసించుమండగా బడేటి వెంకట్రామయ్య వాయుడుగారు ఒకసభలో తీర్మానింపబడిన విషయమును, మూడుమాసములలోపున మార్చవలెనన్న ఆసలు సభ్యుల సంఖ్యలో సగముకన్న నెక్కువమంది ఆయోజింపవలెనను యాలును చదివి వినిపించిరి. అందుచే తీర్మానము తొడవ మెను.

తరువాత తాడంకి స్కూలునకు నెల 1 కి రు 100 వ్రాసినములో బి. ఎ. ఎల్. టి. నోకరిని ప్రధానోపాధ్యాయునిగా నియమించుటకు ధనమునీయవలయునని తీర్మానము పాదించింపబడెను. ఇదియును వైకారామయ్యచేతనే ఓడిపోయెను. ఇంతటితో ప్రత్యేక సమావేశము ముగిసెను.

అనంతరము నాధారసమావేశములో జోడు చైరామరామయ్యలనుగుంచి సామ్యుయిమ్మల మొదలగు తీర్మానమును మారు యాభై ఒక గంటకాలములో ముగింపబడెను. సభ 12 గంటలకు ఆపి తిరిగి 2 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. మధ్యాహ్నము సభలో నీచిగునతీర్మానములు చర్చ తమడగా నావింపబడినవి.

అనంతరము నాధారసమావేశములో జోడు చైరామరామయ్యలనుగుంచి సామ్యుయిమ్మల మొదలగు తీర్మానమును మారు యాభై ఒక గంటకాలములో ముగింపబడెను. సభ 12 గంటలకు ఆపి తిరిగి 2 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. మధ్యాహ్నము సభలో నీచిగునతీర్మానములు చర్చ తమడగా నావింపబడినవి.

నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీయ్యత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు

జూలై 15: జిల్లా సంఘమువారు తాలూకా బోర్డులు, యూనియన్లు మునిసిపాలిటీలు మున్సిపలీటీలు కాంగ్రెసు వారు వకవరముకొనుటయు అనవసరముగా తీర్మానించి యుండుటచే, రాగల 1925 వత్సరము మార్చి నెలలో జరిగనున్న యెన్ని కలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనునిలిపి వారికే వోట్లనిచ్చి విజయముగాంచుటకు గాగ్రామములందు తద్విషయము ప్రచారము చేయుమనెడిది. ప్రస్తుతము నెల్లూరు తాలూకా యందు పని ప్రారంభించి మోటారుబండిని బాడుగకు వైశాని శ్రీయ్యత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు, కె. వి. రాఘవాచార్యులు, తూములూరు శివరామయ్య, విస్నా రాజగోపాలరావు గార్లు మున్నగు నాయకులతో, ఇందుకూరు పేట, కొట్టూరు, ముత్తూరు ఫిర్రూలయందలి గాగ్రామములకువెళ్లి, రయితులతో ఈ విషయమును ముచ్చటించి, వారివాగ్దానములను బడసిరి. కరపత్రములను ప్రత్యేకము ముద్రించి, ప్రతి గ్రామములోని తాలూకా బోర్డువోట్లకును పంచిపెట్టిరి.

ఇతర తాలూకాలయందు స్వయముగ వీరు ప్రచారము చేయబలపన్నున కరపత్రములు మున్నగునానిని ఆయా తాలూకాలయందును ప్రచారకుల కందజేసి రయితులయందు ప్రబోధముకలగజేయునట్లు ప్రోత్సాహ మొసగుచున్నారు. కానీ తాలూకా బోర్డుసభ్యులను కొంత ప్రోత్సహించి కలుబహిష్కార ప్రచారమునకు రు 25 లు కాంక్ష చేయించుకొని, ఆ తాలూకా యందు కలుబహిష్కార ప్రచారము కూడ ప్రారంభించిరి.

మొట్టగిరి తిరునాళ్లసందర్భమున వీరు యచ్చటికిగి ప్రజలయందు గొప్ప ప్రభోధముగావించిరి.

పిచ్చుముంతలు మాన్పించుట

కూలివారి విషయము రాఘవయ్యగారు కొంత ప్రచారము కూడ చేయుచున్నారు. వీరు నెల్లూరు తాలూకా యందు కొరుటూరు గ్రామమున రయితు లందరితో మాట్లాడి, పిచ్చుముంతలతో కూలీలు యొసగుపద్ధతుల మాన్పించి వీడలయుభిక్ష్యైతే కూడ పాటుబడుచున్నారు. శ్రీయ్యత గండవరపు హనుమారెడ్డిగారిని యాచిషయమున యీ గ్రామమునందు మార్గదర్శకులుగ జేయగలిగిరి.

1. కలు సారాయి మొదలగు, మత్తుపదార్థముల వ్యాపకమును తగ్గించుటకు తగిన ప్రయత్నములను చేయుటకు గవర్నమెంటువారిని కోరుట.
  2. లోకలుబోర్డు సభ్యులలో కలుసారాయిద్రుకాణములు లేకుండా చేయుటకు గవర్నమెంటువారిని కోరుట.
  3. ఆరోగ్యకాభోద్యోగల ద్వారా మద్యపాననిషేధమును గూర్చి తీవ్రప్రబోధము గావించుట.
  4. లోకలుబోర్డు సభ్యులలోని యీత తాటిచెట్లను కలు గీయుటకు యివ్వబడునది తీర్మానించుట.
- చెజవాడ తాలూకా బోర్డు మాడు బోర్డులుగా విభజింపవలసినదని తెచ్చిన తీర్మానము, ఇదివరలో ఆ తాలూకా బోర్డు తీర్మానములు చూచుటకుగాను రాబోవుసభలో చర్చకు మార్చబడినది.
- జిల్లాబోర్డు ఇంజనీయరుగారి ప్రయోగపు ఖర్చులు అన్వేషించి ఇంజనీయరులచే రు 200 కు పరిమితి చేయబడవలెనని కాజ వెంకట్రామయ్య చాడగూడత తెచ్చిన తీర్మానము గతమాసములలో ఎంత భర్త్యము ఇంజనీయరుగారు తీసుకొనుచున్నారో తెక్కలు చూచి పరిమితిచేయుటకుగాను ప్రస్తుతము ఆపుచేయబడినది.

సభ మానున్నది గంటలకు సమాప్తమైనది. అనంతరము, తాలూకా పాఠశాలలో శ్రీరాజావారికి మోటారుకాబోర్డువారు స్వాగతమిచ్చిరి. వర్ష మునవచ్చుటచే సభ్యులందరను ముప్పునదిక 5 గంటలైనది. బాలికలు నృత్యగీతములచే సభ్యుల నానందింపజేసిరి. అనంతర మందరను అల్పహారముల నానందింపవెనుక శ్రీరాజావారికి అభిషేక ముంచి గంధపు కట్టెడుములో స్థాపించిన స్వాగతపత్రమును, చదివి సమర్పించిరి. అందు ఈ జిల్లాలో త్రాగుడునీరే రా మాన్యుటకు కృషి సలుపవలసినదనియు, ప్రబోధయోగమైన తిదితర పనులు చేయవలసిన దనియు కోరిరి. శ్రీరాజావారును తమకు సాధ్యమైనంతలో ప్రజలయోగక్షేమములు మరనమనీ చెప్పిరి. ఆనెంట్లు మార్చ నారా యోగరాజుగారి స్త్రోతపద్యములతో సభ ముగిసెను.

మగ్గుముల నెలకొల్పుట
శ్రీరాఘవయ్యగారు ఖరదు అభివృద్ధికి గూడ కొంత పాటుబడుచు ప్రచారము చేయుచున్నారు. వీరు తాలూకా బోర్డులను వకవరముకొను సచారము చేయుచు, మోటారులో తమవెంట దూదినకూడ తీసుకొని పోయి గ్రామములలో రైతులకు విక్రయించుచున్నారు. గండవరమున మైపాడు గ్రామమునందు కొన్ని వగ్గులను ఏర్పాచి, నేతకాఖిలు గూడ స్థాపించిరి. పూజానిధి కై ద్రవ్యమును వీలగు ప్రదేశములయందు వసూలు చేయుచున్నారు.

పూజానిధి

ఈ జూలై మాసమున వీరు 14 గ్రామములు దర్శించిరి. 29 కాంగ్రెసు మెంబర్లుచేర్చి, చందాబు వసూలుచేసిరి. పూజానిధి వాగ్దానములు రు 104. ఇంట రు 45. లు వసూలుచేసిరి.

మహమ్మదు రాహింతుల్లా సామెటుగారు

గండవర మాసమున వీరు 8 గ్రామముల యందు కాంగ్రెసు ప్రబోధము గావించిరి. సుమారు 50 మంది కాంగ్రెసు సభ్యులను జేర్చిరి. వీరు ముఖ్యముగా శూలపాలెములలోను, మహమ్మదీయులలోను ప్రచారముచేయుచుండిరి. పామర జనమునకు వీరు దేశపరిస్థితులనుగూర్చి బోధించి, తాముడు మానుమనియు ఖద్దరుధరింపుమనియు ప్రోత్సహించు చున్నారు. వీరికి ప్రమాణములు, వాగ్దానములు చేయించుకొనుటయు చెక్కుడు నన్నుకముకలిగి యుండుటచే, కాగితములమీద ప్రమాణపూర్వకమున అగ్రిమెంటులను వ్రాయించుకొని, మరల ఆ గ్రామములకు విచ్చేసినప్పుడు, వానిని ప్రజలకు జ్ఞప్తి చేయుచున్నారు. హిందూమహమ్మదీయ వికమత్త్యము

నెల్లూరునందు హిందూ మహమ్మదీయ వికమత్త్యము రానున్న, మోహరమ్ పండుగలయందు వీరల చెడకుండుటకై దీర్ఘ ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. హిందూ నాయకులతో, మహమ్మదీయ నాయకులతో సభ్యులచిరి. ఒక మహమ్మదీయ సమావేశములపై ప్రయత్నములు సలుపుచున్నారు. హిందూమహమ్మదీయులును వీరికి తగురీతిని తోడ్పడి సాయముచేయుదురని ప్రార్థించుచున్నారు.

శ్రీయ్యత దేశిరెడ్డి శేషురెడ్డిగారు

ఈ జూలై మాసమునందు వీరు 10 గ్రామములు దర్శించి అచ్చట చక్కని ప్రచారముచేసిరి. వెంకటగిరి తిరునాళ్లయం వచ్చుటికి విచ్చేసి చలన పండియందు శ్రద్ధతో పనిచేసిరి. ఉపన్యాసముచ్చి ప్రజల గౌరవమునకు పాత్రులైరి. ముఖ్యముగా వీరు సామాన్యపాటకముల మనముల నాకర్షించి వారికి నచ్చటి జెప్పగలిగిన కీర్తయించుటచే ఆ గ్రామమునందు మూడు గంధిరోపన్యాసము లొసంగి ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులను పంచుహిష్కారములు మున్నగు మహమ్మదుల ఉపదేశములను ప్రజలకు చక్కగ బోధించి నూతనోత్సాహములు గల్గించిరి. వీరి ఉపన్యాసములు వినుటకై వేలకొలది జనులు గ్రామములనుండి విచ్చేసియుండిరి.

పార్టీ కలహముల రాజీనామలు

మఱియు వీరు వరగల్ గ్రామమునందుండి యిరుకత్తుల వారిని సమాధానపఱచి యిరువురి చిల్లరజగడములను తీర్చి రాజీ చేసిరి. ఎన్ని దినములనుంచెయో రాజుమండిన తగాదాలను శ్రీ శేషురెడ్డిగారు తమ కై సామర్థ్యముల నుపయోగించి ఉభయ కత్తులవారిని మెప్పించి మాడు దినములలో మహమ్మదుల తత్వమువారికి తెలిపి యిరుకత్తులవారికిని రాజీ కరుదుట్ట మండలమునకు శ్రీ శేషురెడ్డిగారునచ్చిన గొప్పమేలని చెప్పుట అతిశయోక్తి గాజాలదు.

వైద్యసహాయము

వీరు వైద్యులుగ నుండుటచే తమవెంట మందులనుకూడ తీసుకొని వెళ్లి ప్రజలకు ఉచితముగ నొసంగి గొప్ప సంఘసేవ చేయుచున్నారు.

BORAX - LEMON SOAP.

బోరక్సు నిమనబ్బు

శరీరమునకు మృదుత్వము, చల్లదనమునిచ్చును. సువాసనగలదు.

- 10 తులముల బోర్ 1 కి ఖరీదు 0.2-0
- 80 తులముల బోర్ 1 కి ఖరీదు 0.5-6
- 1 డజను 1.5-0, గ్రోసు 15.0-0
- కర్పూరపు సబ్బు 0.3-0, కార్బోలిక్ 0.3-0

Agents Wanted. ఏజెంట్లు కావలెను.

R. Venka appiah, Proprietor.

కృష్ణానబ్బు కంపెనీ, మచిలీపట్నం.

గోదావరి యెజవీసీ పోలవరం

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాలమానము

జూలై 14:—ఈ సంవత్సరము వర్షములు అలభ్యముగా ప్రారంభమగుటచే చాల ప్రదేశములలో పునానపైల్లు సకాలములో సాగు చేయబడియుండలేదు. కొన్ని స్థలములలో మాత్రము సకాలములో రెండుమాడు వర్షములు పడియుండటచే పునాన పైల్లు నాటబడినవి. నవ్వు, బుడమ, బోడి, గంటి మొదలగు పైల్లు అనుకూలముగా నున్నవి. ఈ సంవత్సరము వర్షములు అలభ్యముగా ప్రారంభమగుటచే నరియాకు మట్ల ఇంత యరకు తయారయియుండవలెను. ఈ యెల్లము ఇంకను ప్రారంభము కాలేదు. మరియు చెరువులలో నీరులేదు. పదిహేను కనులలో మంచి వర్షములుకురికి చెరువులు నిండినచో పల్లె ప్రెరలకు కాలము అనుకూలముగా నుండును.

ప్రయాణ సౌకర్యములు

గోదావరిలోనికి ఈ వారములోనే క్రొత్త నీరు వచ్చినది. మామూలుకంటె ఈ సంవత్సరము మామూలు వారములు అలభ్యముగా నీరు వచ్చినందున సుమారు ఒకమాసమునుంచి పడవ ప్రయాణము మిక్కిలి బాధకరముగా నుండెడిది. రాజమండ్రి పోవరము మధ్య స్త్రీయరు సౌకర్యము ఈ నెల 13 వ తేదీని ప్రారంభమయినందున ఇప్పుడు ప్రయాణికులకు చాల సదుపాయము కలిగినది. కొలది రోజులలో రాజమండ్రి పోలవరము కుభ్య రెండు స్త్రీయరు, పోలవరము కుభ్య రెండు స్త్రీయరు తిరుగుచుండునని తెలియచున్నది. మామూలు ప్రకారము కొత్తూరు, ప్రక్కలంక మధ్య మోటారు సౌకర్యము ఇదివరకులేనే కలదు.

బకిరీదు పండుగ

ఈ పండుగ మామూలు ప్రకారము సమంజసముగా జరిగెను. యేజవీసీలో హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యములు ఎప్పుడును లేవు. చాలమంది మహమ్మదీయులును పోలవరం గ్రామములోనే మహమ్మదీయులు నూటికి ఐదుగురికంటె పెక్కున యుండురు. అయినను చిరకాలమునుండియు మహమ్మదీయుల హక్కులను హిందువులు గౌరవించుచుండిరి. మసీదులను హిందువులు తమ వాయిద్యములు ఆపుజేయుటయు హిందూదేవాలయములనగ్గ మహమ్మదీయులు తమ వాయిద్యములు నాపకుండ పోనిమట్టుయు ఇచ్చట ఆచారము కలదు. హిందువుల ఉత్సవములలో మహమ్మదీయులను, మహమ్మదీయుల యుత్సవములలో హిందువులను పాల్గొనుట కలదు. నిజముచేత హిందువుల కట్టి మతసంబంధమైన నియమములు లేవు. కాని మహమ్మదీయుల కట్టి మతసంబంధమైన ఆచారము కలదు. ఇచ్చటి హిందువులు అనవశరమయిన పట్టుదల పెట్టుకొనక మహమ్మదీయుల మతనియమములకు భంగము కలిగింప నిష్పవడరు. మరియు స్వల్పసంఖ్యాకులైన మహమ్మదీయుల మతవిశ్వాసములను గౌరవించుట, విశేష సంఖ్యాకులైన హిందువులయొక్క జౌదార్యమును ఘనతయు వెల్లడిచేయుననియు, ఇచ్చట హిందువుల నమ్మకము. అందుచేతనే ఇచ్చట ఎన్నడును హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యములకు తావులేకున్నది. భారతదేశమందు మహమ్మదీయులు విశేషసంఖ్యాకులుగా నుండినచోట్ల మాడనిది పాకిస్తాన్ గాని హిందువులపై కెదుర్కొనక వారి మతవిశ్వాసముల గౌరవించినచో హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళన బలపడుటకు సందియములేదు.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

గోదావరి ఏజెన్సీ అంతటికి పోలవరంలో డివిజనల్ కాంగ్రెసుకార్యస్థానము కలదు. జిల్లా నాయకులు గాని రాష్ట్ర నాయకులు కాని ఈ ప్రాంతముల కెన్నడును వచ్చి ప్రచారము చేయు నాచారము లేకపోవుటచే ఇచ్చట కాంగ్రెసువని తృప్తి కరముగా జరుగకపోయినను ఇచ్చటికొలదినుండి కాంగ్రెసు ప్రచారము తమకే క్రింది స్వల్పముగా నైన దేశసేవచేయు గలుగుట సంతసము. ఈమధ్య ఇందలి పోలవరము డివిజను పబ్లికగోదావరిజిల్లాలో కలుపుటకు తీర్మానింపబడినది. ఇది రాష్ట్రసంఘమువారిచే అంగీకరింపబడునని నమ్ముచున్నాము. ఇక నైనను నానకులు ఈ ఏజెన్సీ ప్రాంతముల ప్రచారకులకు తోడ్పడుదురని విశ్వసించుచున్నాము.

ఒక కన్నపు చోరీ

గతవారములో వైశ్యకులపై నాళం సన్యాసిరాజుగారి పెంకుటింటికి చోరులవహా కన్నము వేసి సుమారు 2000

దక్షిణ హైద్రాబాదు

(స్వకీయ విలేఖరి)

గోపాలకేటరాణిగారిని వారిపక్షమున సంధానపు న్యవహారములను చూచుచుండిన గుమాస్తాకును కలిగిన విచారములను పరిష్కరించుటకై ప్రభుత్వమువారిక కమిషన్ ఏర్పరచిరి. నవ్యాబు మహమ్మదు నవాజుజంగు బహద్దరుపాలీసుకమిషనరు, మరియు అగామహమ్మదులీసాహేబు (భూమ్యాదాయశాఖ ఉప కార్యదర్శి)గారు పై కమిషనులో నియోజితులైరి. ఇటీవల ఈసానము కౌర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారిపాలనయందు చుంచబడవలయునని ప్రభువుగా రాజ్ వాసింపజేయు తెలియచిచ్చినది.

ఇచ్చటి ఇంజనీయరింగు పరీక్షకు తయారగుచున్న విద్యార్థులయందు విద్యార్థి వేతనమిచ్చు విషయమున పోటీపరీక్ష జరిగెను. ఇల్లెండుల నరసింహారావుఆసు ఆంధ్రవిద్యార్థి ద్వితీయుడుగా విజయమొంది నెలబక్కటికి పదిహేను రూపాయల విద్యార్థి వేతనమును పొందుట కష్టపర్యాయము.

నూర్యాపేట వర్తకసంఘములో నొకరిపై నెయ్యి చక్కగాలేదనియు వాసగలవనియుపోలీసువారు అభియోగము తెచ్చిరిని తెలియచిచ్చినది. వికయింపబడిన నెయ్యిరుద్దాసన గలవని నూర్యాపేట ఛార్జరుగారు సర్టిఫికేటు (నిరూపణపత్రము) నొసంగిరి. ఈ యభియోగమునందు ముకొసిపు (న్యాయాధిపతి)గారు తీవ్రమైనచర్య దీసికొనుటకు సంసిద్ధులైయున్నారని తెలిసినచోడనే అభియోగమును జిల్లాజడ్జి (న్యాయస్థానమునకు వర్తకులు మార్పుపడుటకేర్పాటుగావించిరి. జిల్లాజడ్జిగారు దీనిని స్వయముగా విచారించెదరు. నాయదావేయబడినది. పర్యవసానము చూడవలసియున్నది. గతసోమవారము నాటిరాత్రి జిల్లాతాలూకదారు సాహెబు(కలెక్టరు) గారును, జడ్జిగారును, పోలీసుశాఖాధికారి (మొహతెమియ)గారును, తహసీల్దారు (నల్లగొండతాలూకాధికారి)గారును ఆకస్మాత్తుగా నూర్యాపేటకు విచ్చేసిరి. మరునాడుయమున వర్తకసంఘముయొక్క ప్రముఖులను పిలిపించి వస్తువులవిక్రయము మానుకొనుటకు కారణ మేమని విచారించిరి. వర్తకులు తమ కేమి తెలియదని చెప్పిన తదుపరి తమవద్ద నున్న పట్టికలోనుండి అయిదారుగురిని పిలిపించి విచారించిరి గానివారిలో కొందరు తమకేమియు తెలియదనిపడిరి. అటుపై సరకు (సామాను) సరియైన ధరలకు అమ్ముచుండవలె ననియు, లేనివస్తువులను ఆర్జరుపైన తెప్పించి ఇవ్వవలె ననియు హితబోధ చేసి ఆప్రకారమే నడుచుకొనవలెనని కరారునామా (agreement) వ్రాయించుకొనిరి. అటుతరువాత గ్రంథాలయమును దర్శించి అచ్చటనున్న ఆంధ్ర (దిన్), కృష్ణ, నీలగిరి, తెనుగు, మున్నగు పత్రికలను, అయిదారు గ్రంథములను వర్తక సంఘము ధర్మాదాయము వసూలుజేయు పుస్తకమును, సర్కల్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు పోలీసు సూపరెంటెంటుగారి ఆజ్ఞానుసారము తీసుకొని రసీదు ఇచ్చిరి. ఆనాడు నూర్యాపేట ప్రజలు విస్మయందు క్రిక్కిరిసియుండి జిల్లా ఉద్యోగవర్గమువారి యాకస్మికరాకకు కారణమును తత్పర్యవసానమును చెప్పికొన గుఱుపాలులై యుండిరి. పై ఉద్యోగస్థులు అదినమే మధ్యాహ్నము మోటుంటిలో నల్లగొండ చేరిరి.

నవాబులు నగరములోని కొందరు వర్తకులు, తమపైన పోలీసు అధికారులు ద్వేషభావమును బూనియున్నారని భీరియాదు చేయుటచే, ఆ పోలీసు అధికారులను తక్షణమే మరియొక స్థలమునకు మార్చి ఈ విషయమును పరిష్కరించుటకై ప్రభుత్వమువారు ఒక కమిషను యేర్పాటు జేసిరి.

బొలారములోని పాతకాల భవన నిర్మాణమునకు రాజా ప్రతాప్ గిద్దిగారు (2,000) రెండువేల రూపాయల విరాళమును దయచేసిరి.

రూపాయల కొమ్మకుగల ఆస్తిని దోచుకొని పోయినది తెలియచున్నది. ఇంటియజమానులు ఇంటిని, మైలబడుటచే కొలదిరోజులవరకు నిద్రచి ఆనందలో నున్న ఒకపాకలో నివసించుచుండిరి. ఈవారి జరిగినదంతయు బాచినవారికి పరిచయస్థుడేవడో ఈ నేరము చేసియుండవచ్చునని తోచగలదు. ఈ ఇల్లు సముమేజిస్ట్రేటుగారి ఇంటికి ప్రక్కను, పోలీసు సబ్ డివిజనుగారి ఇంటికి ఏబది గజముల దూరములో నున్నది. సన్యాసిరాజుగారు ఈవిషయమై పోలీసువారికి తెలియజేసిరి. పోలీసువారు ఈ చోరీనేరమును దరియావుచేయుటకు ఎట్టి ప్రయత్నములు చేయుదురో చూడవలసియున్నది.

గుజరాతీ భాషలోనికి ఖురానును తర్జుమాచేయుటకు మహమ్మదీయతహసీల (శ్రీ నిజాము చక్రపుగారు రెండువేల రూపాయలను హాకీంమహమ్మదు యానుబుగారికి దయచేయుట కంగీకరించిరి.

శ్రీమాన్ దూపాటి వెంకటరమణాచార్యులుగారి పరిశోధక సంబంధమైన నివేదిక హైద్రాబాద్ ఆంధ్రవిభజన సంఘమువారికి చేరినది. (28) క్రొత్తపాసనములను (4) తాళపత్ర గ్రంథములను సంపాదించినట్లు నివేదికవలన స్పష్టమగుచున్నది. అనేకచోట్లనున్న ముఖ్యమైన శాసనముల ప్రతిబింబములు తీయటకు వీలుకలుగలేదని నివేదిక చూచుచున్నది. పలుతావులలో తాళపత్ర గ్రంథములను చూపుటకు గూడ కొందరంగీకరించలేదని తెలియచున్నది. వేసవికాలమందు ప్రయాణము ప్రయాణముగ నుండుటచేతను వారికిరముజూడ అస్పష్టమగుటచేతను వారొనర్చినపనివారికే తృప్తికరముగలేదని శ్రీమాన్ ఆచార్యులవారు విమచమును వెల్లెచిచ్చిరి. వీరిపర్యటనకాలము నెలరోజులవరకుండెను. పర్యాణవ్యయములు సహ సుమారు (౧౨౦) నూలు ఇరువది రూపాయలకు కల్దార్లు వీరి పర్యటనమున వెచ్చింపబడెను.

ఓరుగల్లులోని శ్రీ శబ్దానుశాసనాంధ్రభాషా నిలయముయొక్క ఆరవవార్షికోత్సవము ఆషాఢమాసశనమి, దశమిలందు వట్టివాడ మిడిల్ స్కూలువోలలో జరుపబడును. మోర్స్ ఖాజా అల్లావుహుసేన్ (బి. సి. బి. యం)దువ్వయు తాలుకదారు డివిజన్ ఓరుగల్లుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించిరి.

ప్రకటన

మామందులను వాడి మిక్కిలి ప్రశంసించిన ఆంధ్రులకోరిక ననుసరించి తెలుగుజిల్లాలవారి సౌకర్యార్థము రాజమండ్రిలో బ్రాంచి ఔషధాలయము నేర్పరచినాము. ఆంధ్రసాధు తెల్లరు మమ్మాదరింప కోరెదము. మందులు కావలసినవారును ఏజెన్సీలు కొరువారును మాబ్రాంచి మా సేజరు పేర వ్రాసినచో బహుముగలు.

తెలుగు క్లబ్బాగు వుచితము.

మదరాసు ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్,

తపాలనెట్టె నెం 151 మద్రాసు.

The Madras Ayurvedic Pharmacy Ltd.,
Post Box 151 Madras.

కవహరి

నీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహ రూ 1-6-0

దగ్గు క్యాసకోశములందు బుసినారలను ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు శైత్యములను ఏర్పడిన దగ్గు. కీరకాలమున ప్రబలిండు దగ్గు. క్యాసకోశముల మాత్రు నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బునము, తుయదగ్గు దగ్గుకు సేవిచలకనైన మందు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.

అమ్మతాంజనము డిపో మదరాసు - బొంబాయి

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (కుది అణాలు)

తెలుగుభ్రమ! (పోస్టుఖర్చులప్రత్యేకము) గణాంధికము! కీరములో ఉష్ణధిక్యముచే కలిగిడి శైత్యకాశల కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, ఆరుచి, అవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతీయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, కీరము, క్షేణ్య, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పులను వెంటనే మాన్యును. యిందు అనేక విషయము చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగలచేతను పరమహంసకీయ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమాల, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

అమృతాలంకారము

మోహి నీతైలము

5 తు. నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగమైనది.

ఇది మనోహరము శేయు విద్యార్థులు, స్త్రీ పురుషులకు, మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును. మందల మోహాలవ్యాధులకు ప్రాపగు కురులును మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునకు కల రమణీయముగ నువాసన చెప్పు నలవికాదు. తలకు రాది దువ్వకొనిన ఇగురు పొయగు వాగలకుపాడ పరిమళము వ్యాపించును తలలోయందును పుట్ట నివ్వదు. దీనియందు మనోహరముగ నువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయుచి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసి యున్నాము. వేయేలకపాపరిశించిన నిజము తెలియగలదు

మూల శంక కుతైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన అసనము దగ్గర చర్మము లాపువారి క్రమ ముగ చిన్న చిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది వైద్యకోశపు మందత వలన (Tordid liver) గలుగును. అతికాక, ఒడలిక, విశేష కాలము ఒకచోట కూర్చుండుట, మలారోగ్య వలన బహిర్గత మునకు పోయినపుడును ఇతర కమయములందును రక్తముపడును. దీనివలన బొడవడువారు కారము, అవ మొదలగు పదార్థములను తగ్గించితిమటయు విశేషన సాధకములగు మారగాయల తిమటయు యు కము. ఈ తైలమును మొలలవైరాచిన బొడ వెంటనేపోయి రక్తముపడుట మానును. జాలాబీ మాత్రలవలన సుఖవిశేషన మగును. ఈరెండు మందులను విడువక కొంతకాలము వాడెన మూలశంక రోగము తగ్గగలదు.

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-10-0

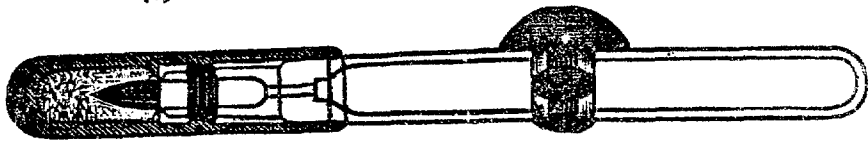
ఇవి స్వచ్ఛముగ వేపారేలేవు కస్తూరి, మంచిగోశా కము, అదిపచ్చికాన, పావుదాన, మంచికుంకుమపువ్వు మొద గువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి శైత్యము, శైత్యభారము శైత్యజ్వరము చలిజ్వరము, గన్ని పాలేము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము కైరాలను వెంటనే మాన్పును. ప్రతివారను సామాన్యముగ వాడతగినవి. ప్రతిగృహమున నుండతగినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలుగల గృహమునందుండగినవి.

అమృతాలంకారము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివీది మదరాసు.

నెల్ క్ ఫిల్లింగ్

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్స్ వేనా

పోల్ లెన్ పెన్ ప్రపంచమునందు, మారనప్రక్తి అని చెప్పదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా ఆఫ్ ఫిల్లియా, మొద లగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇన్నోవేషన్లు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలిమీమాగా జనాదరణయి యుండుచున్నది.

సాదారణమయిన "ఆగేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాళి నువ్వయింగించుట యద్భుతమగు మారన కళాకాము. ఒకరూరి సిరాలో ముంచియెడల అందు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. (2957)

మైలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

నవనాగరికమునకు తెగిన సొగి నైర గాజులు

ఎస్ ర క ము గాజులు

3, 4 సవరములలో తయారు చేయవచ్చును. చేదారముతో సహా మజారిజత 1-కి రూ. 10-0-0.

పట్టెలుతీర్చిన డైమండు గాజులు

3, 5 సవరములలో తీరును.

మజారి చేదారముతో సహా జత 1-కి రూ. 10-0-0. సవరము బంగారుకు పూచీయివ్వబడును.

(3)

172, పుట్టుగలఅందమైన క్యాటలూరు ధర రూ. 1-0-0.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెని,

(1842)

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమూల్యమైన మాత్రలు మొకటిరకం కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిగుణకారలగు కన మూలికలు చేర్చి తయారుచేయబడినది. అత్యంతమగు ఏకస్తుభాని యందులో చేరుటలేదు. వసివిడ్డలు, బాలు దు, బాలికలు, యవ్వముల తరబులు, ముసలివారు ప్రతియొక్కరు దీనిని సాధారణరోగము లన్నిటిని అను పాసలేదముతో వాడతగినది. రిద్దలకు, బాలింతలకు ఇది సంతోషకరం. వేసకువేల బుద్ధులకు అనుచున్నది 250-800 మాత్రలు గలబుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుద్ధులు 1-4-0 పొద్దుభుక్తువేయ. ఈ దిగుత తొలుపబడిన బొమ్మ ములు అవి ఏ యే క్యాఫీ గుణమిచ్చునట్లు తొలుపబడినదో అందుకు యోలాటి సంతోషమేలేదు. తప్పుక వాడి చూడుడు.

సారస్వతాశనం:—రక్తవృద్ధిని, బుద్ధికాపాదని, జ్ఞాపకశక్తిని పెంచుచును. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0.

బాలసుఖోదయ:—చిన్న పిల్లలకు బలమిచ్చుచివ్యవము. తివుగానుండును. గుణవృద్ధిరహితము 0-12-0.

భావనలీరక రసాయనం:—చిత్తసంబంధమైన క్యాటలు, వాంతులు, అజీర్తి కటాపంచలైపోవును. రూ 1-0-0.

వాతగజ కేసరిలేహ్యము:—చర్మవ్యాధులకు అతి మందగించుట మలబద్ధము మొదలగువా. పెట్టినది విడిచు రూ 2.

హిమా బొమ్మముల నుజులు ఒకపాటి కొనినవారికి తెలియను. ఒకడభా మావద్ద కొనిన ఏకప ఎన్నడును మావద్దనే కొనెదరని మాద్యధనమృతము. సాధేవు వెంకటాచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు,

శ్రీ సీతాకాళువైద్యులు, మైసూరు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

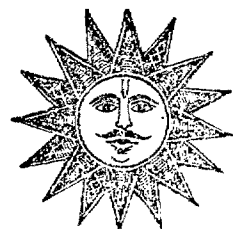
దుర్బలుల పాలిటి సంతోష మేరము, నిక్కాక శుక్ల స్వము, నిస్సత్తువ, అతిమాత్రము, వీటిని హతించి మంచి బలమున, యావ్యమును, కాంతిని, పీర్వవృద్ధిని, సంతోషప్రాప్తిని కలిగించు వర్తపపాదము. 2 డబ్బీలను వాడుకు.

20 తులముల డబ్బీ రూ 1-4-0. వి.పి. చార్జి 0-8-0, పి. శి. ఏ. లాడు కంపెని,

ఆయుర్వేద సమాజం నెలదేసి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

కుంకుమపువ్వు

పువ్వు కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు నూర్య మార్కును గమనింపుడు.

కరస్పాడెప్పు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ శి కంపెని, 21, హామం వీధి, బొంబాయి.

నార్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులో తయారుచేయబడిన బసీ నులు, హిందూదేశపుమిల్లు ను బలొనున్నా, ఖద్దరు నూలులో నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టుపుష్పి, ప్రత్తి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస మైనధరలకు. భాగ్యనంతులకు, బీదసాదలకు, పిలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాలు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలు శేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కం ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపిల్ల కల్లుజేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోలనవారు యాక్రంది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ శేషండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బసీనులు ప్యాకెట్టు 0 కి ఖరీదు, పోస్టు శ్రీ రూ 6-0-0

మా సేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్లు,

(1458) తెజాద, దక్షిణాంధ్రము.